

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Írók perpatvara.

Budapest, december 1.

(v.) Erősen összemarakodott két íróember — a közélet bizonyos rétegeinek nagy gaudiumára. Mikor az állatsereglet fenevadai egymást marcangolják, van-e ennél vonzóbb szenzációja a közönségnek? „Most az egyszer nem minket ijesztenek, hanem egymást bántják”, mondja mosolyogva a publikum. S élvezi kockázat nélkül, hogyan tépik, döfik, nyuzzák, ölik egymást a megbőszült bestiák. No már, kedves pajtásaim Tóth Béla és Benedek Elek, biz én nem nyújtottam volna a mások kárán örvendezőknek ezt a színjátékot. Azt jól tettétek, hogy kardot nem ragadtatok s pisztolyhoz sem nyúltatok, kivált az utóbbit tettétek jól, mert ha a ti kezetekben is idő előtt dörögnél el az ostoba jószág, még bizonyítotok kell, hogy a véletlen incidens csakugyan az vala. Hát nem az a baj, hogy duellum helyett pert csináltak. A baj az, hogy eldobták a sulykot s ennek folytán vagy duellumra, vagy perbe kellett szállnotok.

A könyvvásárlás volt a téma, amin összevesztétek. Ki milyen könyvet írjon s ki milyen könyvet vásároljon, erről bizony lehetnek különbözők a nézetek. A tiétek is különböző volt. S jól tettétek, hogy kardoskodtatok, ki-ki a magáé mellett. De hogy megharagudtatok egymásra, azt már nem tettétek jól. S hogy a végén gorombáskodtatok is egymással, azt meg éppenséggel rosszul cselekedtétek. Mert lássátok, az irodalom, az esztetikai ízlés, a bíráló meggyőződése, mindez minálunk nem számít olyan dologul, amin *fashionable* embereknek illik összekülönböznök. Az ilyesmire rá se hederít a tisztelt közélet. Ha valaki könyvet ír, az magánügy. Ha valaki bírálatot ír a könyvről, privátdolog az is. Nálunk szabad jó könyvet írni, szabad rosszat

is. Kritikát is szabad nálunk írni alapost is, felületes is. Kitől milyen tellik. Vagy kinek milyen tetszik. A közélet az effélékkel nem bibelődhet. Az ő figyelmét egyéb dolgok kötik le. Ő mindezeknél sokkalta fontosabbak.

Hát vakok vagytok-e ti, kedves kollégáim, hogy nem látjátok be, miket ismer el nálunk a közélet eseményekül. Ha a gyepen megjelen egy Amerikából behozott szerencsés lovász s három versenyt nyer egy napon, lám, ez már esemény. (Tudj meg Tóth Béla, de te is Benedek Elek, hogy Jim Morgánnak, a fekete bőrű jockeynek, aki három hónappal ezelőtt jött közibénk, ismertebb a neve szép hazánkban a tieteknél, holott ti husz esztendőök óta csináltok magyar literatúrát.) Aztán esemény az is, ha valamelyik szabómester valamelyik képviselőt bejelent inkompatibilitásért. Esemény az is, ha egy primadonna szépségének pályadíjat szerez a rikkancsok élelmisége. Ha a parlamentben két ember a legléghőbb dolgon összevész, az már több az eseménynél: szenzáció az már. S ha még duellumuk is támad, ettől meg éppen lázra gyulad az egész közélet. *Hylenek* minálunk az események. Olykor egy-egy könyv is megy ugyan eseményszámába. Hanem az vagy kínos indiskréciókat nyújtson, vagy trágár disznóságokat. Minden egyéb könyv ostobaság. A kritika róluk pedig számárság. Civilizált ember itt minálunk nem buzdul fel sem az egyikben, sem a másikon.

Ti pedig, örökké hevevő írődeákok, nemcsak felbuzdultatok, hanem hajba is kaptatok. *Könyvek* miatt. Ki érti ezt? Óh ti együgyű smokk! A ti álmatok az, hogy megcsiszolódjék a magyar nyelv, gazdagodjék árnyalatokban, gyarapítsa színeit, szabaduljon meg az idegen metélytől s tisztán ragyogjon rajta a nemzeti zománc. S azt hiszitek, hogy ez a tárgy érdekelné tudja a közéletet? Szeretnétek látni egy termékeny magyar lite-

raturát, amelyből hatalmasan csendül ki a nemzeti szellem, amely összegyűjti a magyar gondolatnak s a magyar érzések kincseit. S azt hiszitek, hogy e vágyatoknak visszhangja támad a közéletben? Véreteket fölpezsdíti az a becsvágy, hogy fejlődjék egy nemzeti ízlés, tizenhét millió magyar embernek együttes esztetikai lelkiismerete. S azt hiszitek, hogy ezt az ambíciót bennetek megbecsülik az emberek? Beszéljétek a közéletnek egyéb dolgokról. Irjatok neki pikantériákat. Avassátok be fontos politikai kulisszatitkokba, amelyeknek birtoka révén kegyes jutalmat várhatni a hatalmasoktól. Mondjátok el, melyik a legrövidebb, legbiztosabb útja a vagyonszerzésnek. Adjatok utmutatást, miként lehet közelférközni a mostani miniszterekhez, s kikre vár biztos miniszteri tárca a jövőben. Adjatok koncot az önösségnek, tanácsot a stréberségnek. S ha rábukantok valamely konfliktusra, amelyben ellentétes érdeksoportok a közérdeket ráncigálják maguk elé spanyolfalul, kerüljétek el széles vargabetiben a tusát, ha mindjárt ronggyá tépődik is az a spanyolfal. Könyvek miatt összeveszni? Három fajta könyv van, ami miatt ilyet szabad cselekedni. Az egyik: az adókönyv, a másik a check-könyv, a harmadik a telek-könyv. Másféle könyv nálunk nem szerepelhet elfogadható okul komoly emberek összekülönbözésére.

Íróársaim, ti nem vagytok komoly emberek. Mink, akik a pennánk után élünk, egyáltalában nem vagyunk azok. Enyhé megítélésben léha fráterek vagyunk. Kellő szigorral nézve: naplopók. Ki becsüli a firkaszt? A skriblert ki süvegei meg? Tudjátok ki? Én megmondom: az, aki pillanatnyira hasznukat veszi. De az is csak addig, amíg hasznukat veheti. Ha jól kihasználta őket, hidegen néz a szemük közé, amikor jökedve van. Ha pe-

T Á R C A.

A király asztalánál.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

A legelső házigazda a király.

A ő vendéglátása a legfényesebb, a legkedvesebb és a legmagyarosabb. Magyar ember asztalánál ül az, akit az a nagy tisztesség ér, hogy vendége lehet a felséges urnak. Ami azt jelenti, hogy szívesen látják s ezernyi figyelemmel gondoskodnak arról, hogy jól érezze magát.

A királyi palota ragyogása, az arany díszítéstől csillogó márványtermek, a káprázatos pompa, az udvar kábitó léggöze: mindezeket elfogódnak a vendégül hívott emberben a lélek. De ez az elfogultság alig tart egy pillanatig is. Előbb enyhül, majd egészen eloszlik attól a nyájasságtól, mely az embert a felséges házigazda hajlékában fogadja.

Valami elragadó intim vonás van ezekben az udvari ebédekben. A különben szigorú etikett pontosan kimért, olykor rideg szertartásait eltünteti egy bár láthatatlan, de tisztán érezhető akarat. A fejedelem akarata. A fejedelemé, aki nyilván így okoskodik: „a király nem engedhet a ceremóniákból, de engedhet belőlük a házigazda”. S aki szorongó szívvel mint *alattvaló* járul a király asztalához, a felséges ur e gyöngédsége révén csakhamar *vendégnek* érzi magát.

Ebben a jóleső és csodás metamorfózisban

két embernek jut az oroslánrészt. Az egyik gróf Apponyi Lajos, az udvarnagy. Az érkező vendéget ő fogadja az *antichambre* küszöbén. Mielőtt odaérné, a megelőző teremben egy udvari titkár a kezébe nyomja a *tájékoztatót*. Nagyon hasznos intézmény ez. A célja az, hogy mikor asztalhoz vonul a társaság, ne legyen semmi kínos keresgélés, hanem ki-ki rátaláljon azonnal a maga helyére. Egy színes kartonlap az egész. Rajta az áll, hogy a belépéskor jobbra induljon az ember, vagy balra, s ki lesz a szomszédja. Akkor aztán az ember odaszegődik a *prezumiív* szomszédhoz s ki van zárva a tévedés. Amíg ezt a tájékoztatót olvasod, odaérsz gróf Apponyi elé. Magyar szóval, magyar szíveséggel s igazán nagyuri előkelőséggel fogad a magyar udvarnagy. Szeretetreméltó szavakat intéz a belépőkhez. Akiket már ismer, azokkal társalgásba elegyedik; az egymást nem ismerő vendégeket bemutatja egymásnak.

Az elfogultság nagy részét már lehántja rólad az udvarnagy szeretetreméltósága. *Udvarnagy!* Micsoda feszes szó. És micsoda merő ellentéte ennek a szónak az a férfiu, aki ezt az állást betölti. Zömök termetű, nyájas arcú, barátságos tekintetű arisztokrata. Ha nem volna egy kis embonpointja, klasszikus férfiszépségül szerepelhetne. De a fej így is az. Barna arszíne mintha a magyar alföldről hozta volna zománcos inkárnátját; vonásai harmonikusak és finoman rajzoltak; beszédes, élénk szemének kedves a nézése. S lágy zengőket bariton hangján elragadón tud szellemes dolgokat mondani.

Az *antichambre* közepén Liechtenstein herceg, a felséges ur első főudvarmestere, csinálja a honörökét. Magas, nyulánk, ragyogóan elegáns alak. Tábornagyi egyenruhájában pompásan fest ez a finom diplomata. Sudár termetében, mozgásának rugalmasságában van valami fiatalosság, igen kedves kontrasztjával a herceg ősz hajának és bajuszának. Ugy hat a főudvarmester a szemlélőre, mint egy szép szál fiatal ezüst nyárfa. A herceg élete legjavát a diplomáciában töltötte. Meg is látszik rajta. És kivált meg is hallzik rajta. Otletesen beszél, az esprít szikrái sziporkáznak ki szavaiból. Szellemének széles horizontjából virtuóz ügyességgel szedi elő a társalgási témákat; s vadidegen emberekkel, akiket most lát először, fesztelenül és biztosan eszeveg, elegánsul szöve a beszélgetés szálait csillogó és értékes szövetté. Rajtam bizony megesezt, hogy a herceg urat degradáltam. Gróf Paarnak néztem, a felség főhadsegédének s megadtam tehát neki az excellenciás címet. Meg se haragudoit rám. Így hát diskurálgattunk egy ideig arról a festményről, amely sokáig ott ücsögött a királyi ebédlő falán, de most hál' istennek elvitték valahova. A kép ugyanis Judithot és Holofernest ábrázolta. Azaz hogy Judithot egészen, de Holofernest szegényt csak részben, tudniillik a levágott fejét, amint Judith egy tányéron maga elé tartja. No ezt bizony jó volt elvinni az ebédlőből. Hát amint ott eszevünk, valaki ijedten meghuzza a frakkom szárnyát. Én még ijedtebben hátrálok. Teremtő isten, micsoda baklövészt követhettem vajjon el?

dig rossz a kedve, akkor rug rajtuk egy nagyot — hálából.

Micsoda az író? Hol tárogató, hol meg buzogány. Tárogató, amely hirdeti a mások dicsőségét. S tudjátok-e, mi sors vár erre a hangszerre? Ha addig zengett, amíg megrepedt, akkor a tűzbe dobják. És tudjátok-e, kik dobálják a tűzre? Akiknek a dicsőségét hirdette. No meg buzogányok is vagyunk. Fegyverek a mások kezében, a mások céljaira. Velünk kólintják egymást fejbe a nagy urak, amikor viaskodnak. S ha megunták a tusát, vagy ha győztek, mivé lett akkor a buzogány? *Főtöltségessé*. S a szegény buzogányt széthasítják, hogy még a szilánkjainak is hasznát vegyék. Vagy a maguk diadalütését, vagy az egymás békepipáját gyűjtik meg a szilánkokkal.

Szegény, megtévedt írótsáim! Egyiktek gonozsággal és hazugsággal vádolta a másikat. Másiktok rideg kalmár-szellemmel az egyiket. Hogyan értsen meg titeket a mi közéletünknek az idealizmusa, amely tele van jó szándékkal és igazságszeretettel s amely már-már kimerül a tiszta önzetlenség kultuszában?

Politikai mozaik.

Budapest, december 1.

Ezen a héten sokat diskuráltak a gyerekek dolgáról az öregek. Az egyetemi dolgokat igen komolyan pertraktálták képviselői körökben és egészen bizonyos, hogy a költségvetési vita rendjén is szóba kerülnek, a kultusztárca tárgyalásánál. A szabadelvűpárt klubjában is igen élénk érdeklődést keltettek az egyetemen előfordult legújabb jelenségek, sőt nemesak érdeklődést, de itt-ott elég erős megdöbbenést is. A jogi fakultás ismeretes javaslata pedig igen sokakat disz-gasztalt.

A fakultásnak egy igen előkelő politikai tagja, aki protestáns vallású, de a javaslat nagy részét megszavazta, ma este a pártkörben több képviselő előtt igyekezett szavazatát igazolni:

— A keresztnek a doktori felavatásnál való használatát — ugymond — egészen nyugodt lelkiismerettel szavaztam meg, ámbár protestáns vagyok. Hiszen azon a boton, amelynek a gömbjére a doktorjelöltek a kezüket tették a doktori eskü-nél, most is ott van a Szűz Mária a gömb tetején. Nekem, protestáns embernek, ha az eskümnél ott van a kereszt, nem sérelem, de a Szűz Mária sérelem. A nem keresztényekre nézve pedig töké-

letesen mindegy lehet, akár a kereszttel van ott a Szűz Mária, akár a kereszt nélkül. Egyébiránt a kereszt is ott volt régebben, még a hetvenes években is.

Ezzel szemben egy másik protestáns képviselő megjegyezte:

— Ez mind igen szép, de a dolog nem egészen így van. Szűz Mária, mint Magyarország patronája, van jelen a doktori avatás szertartásánál és ebben nem lehet sérelem semmiféle vallásnévze, főképen mert régi, kegyeletis hagyomány. De a kereszt, ha szokásos volt is valamikor, most újítás, még pedig nem is lehetne mondani, hogy valami nagyon időszerű újítás. És ha szokás volt előbb a kereszt jelenléte, most meg az ellenkező a szokás.

— Ami a hitészónoki állás rendszeresítését illeti — folytatta a tudós professzor, — ezt is megszavaztam, főleg azért, mert ha egyszer meglesz a katolikus hitészónok, akkor semmi sem fog utjában állani annak, hogy a többi vallásfelekezet részére is kreáljanak hasonló állásokat.

— Ez aztán szép lesz — veti ellen egy másik, nem protestáns honatya, — a világi tudományok művelésére hivatott egyetem élén egész koszorúja áll majd a különböző hitfelekezetű lelkipásztoroknak, akik lassanként a világi tanárok feje fölé fognak kerekedni és a budapesti tudományegyetemen a tudomány függeléké lesz csak a hitészónoklatnak. De még ha nem lesz is így, semmi ok sincs arra, hogy az egyetemi ifjak részére külön prédikátorokat nevezzenek ki: az ifjuság lelki szükséglete nem igen mutatkozott eddig, hiszen a templom mindig üres volt.

Rátért azután a protestáns professzor a katolikus vallásbűlelet katedrájára, s mindenképp megjegyezte, hogy nem *katolikus*, hanem *keresztény* vallásbűleletről van szó, ami kétség-telenül tudomány és így helye van az egyetemen.

— Mondhatom, hogy örömmel szavaztam meg, mert ebben az első lépést látom arra, hogy a régen ohajtott protestáns teológiai fakultás létrejöjjön.

Ezzel szemben aztán megjegyezték, hogy először is semmi szükség sincs egy protestáns teológiai fakultásra a budapesti egyetemen, azután meg nagyon különös egy protestáns fakultás lesz az, amelyhez az első lépés egy *katolikus* tanszék felállítására, még pedig a *néppárt* kívánságára.

Nagy érdeklődéssel fordul mostanában a magyar politikai világ az osztrák választások felé, ami nagyon érthető. Az új osztrák parlament ma-

gatartásától függ annak a kérdésnek az elődöntése, hogy a közös ügyek parlamentáris uton intézhetőek lesznek-e, vagy sem, ami nem kevésbet jelent, minthogy lesz-e közjogi válság, vagy nem.

Ami a választások várható eredményét illeti, erre nézve nem igen van kétség. Egészen bizonyos, hogy a pártok számaránya a régi marad, legföljebb annyi változás lesz, hogy minden párt és minden nemzetiség körében a mérsékelt elemek megfogynak a radikálisok javára. Ennek a változásnak sincs voltaképp jelentősége, mert hiszen nagy idő óta csak a lelkekben volt meg a mérséklet, nem a cselekedetekben, mert minden párt-on a radikálisok vezettek, a mérsékelteteket ellenállhatatlanul sodorra magukkal.

A kérdés csak az, hogy a régi pártok az új parlamentben a régi taktikát folytatják-e majd és itt is első sorban a szláv ellenzék vezető elemének, a cseheknek a magatartása foglalkoztatja a kíváncsiságot.

Bécsből, kintün helyről érkezett értesülésünk szerint, a csehek táborában erős magukba-szállás észlelhető. Vezető emberek megbánással gondolnak a mult parlamenti ciklus végén történetekre. Belátják, hogy taktikájukban messzebb mentek, mint kellett volna. Megbánták nevezetesen, hogy a külpolitika ellen is támadólag léptek fel, hogy támadták a hármasszövetséget, továbbá, hogy kérdéssé tették a közös ügyek szerveinek a funkcionálását. Ennek a megbánásnak meglesznek az új parlament működésében az üdvös konkvenekvenciák. Arról, hogy államjogi követeléseikből engedjenek, szó sincsen. Ellenben *egészen bizonyos*, hogy akciójukban szorosan Ausztria belügyeinek térénumán fognak maradni. Ezen a területen továbbra is megobstruálnak mindent, de nem viszik át az obstrukció olyan térére, amelyen a közös ügyek elintézése elé támasztának akadályokat. A delegáció választása tehát simán, obstrukció-mentesen fog megtörténni.

Ezekhez hozzáfűzhetjük, hogy értesülésünket nem azokból a körökből kaptuk, a melyekben, mint *ohajtás* él, hanem olyan helyről, ahol a cseheknek hangulatát és szándékait egészen alaposan ismerik.

A választások, noha nálunk nem olyan aktuálisak, mint Ausztriában, máris elég élénken foglalkoztatják az embereket itt a központban is, a vidéken is. A szabadelvűpárt körében ma este egy vidéki lap közleményét mutogatták, amely a

— Boldogtalan, sugták a fülembe, *Excellenz-nék* szólítottad a *Durchlaucht*ot.

Rémültömben odasompolygok gróf Appony-hoz és gyónok neki töredelmesen.

— Nagy baj esett, kegyelmes uram!

— No, no, szól a biztató válasz, nem lesz olyan nagy az a szerencsétlenség.

S elmondom a katasztrófát. Földerül a grófnak jószágos szép arca.

— Se baj, mondja, majd kivágom én önt ebéd alatt.

Aldja meg az isten érte, ki is vágott. Előszóval szeretetreméltó nyugtát kaptam róla, magától a hercegtől. Azt mondta, ne busuljak, sokan nézik őt Paarnak. S hozzátette, hogy ennél nagyobb baj engem soha se érjen.

Halk szóval tereferél a már teljesen egybe-gyült társaság. A honfőrk csinálásában immár résztvesz egy harmadik udvari ember is: aradvári Kónig Károly osztályfőnök, ő felsége kabinetirodájának érdemes titkára. Lelkes magyar ember, csupa okosság, csupa hazafiság. És csupa hüség is. Méltó utóda minden tekintetben néhai való Pápay Istvánnak. S érdemes rá, hogy szeretettel gondoljon reá minden magyar ember, mint arra a kiváló honfőtársunkra, aki nagy tudását és esodás munkabírását felséges urunknak szenteli.

Néhány perenyi hija még csak a hat órának. Belép a terembe gróf Paar, a főhadsegéd.

Elnémul minden ajk. Két oldalt sorfalba állnak a vendégek. Mert tudatik, hogy a főhadsegédet nyomon követi a király.

Sarkantyupengés a szomszédteremből, néhány lépés zaja, aztán ott terem a küszöbön maga a felséges ur. A magyar király huszárezredesi ruhát visel. Be jól illik délceg alakján az arany-sújtásos barna attila, a vörös magyar nadrág, az aranyarkantus rámás eszima.

A küszöbön megáll egy pillanatra és szelíden, nyájasan végig tekint vendégein. Mély meghajlással némán üdvözlí őt a társaság. A jobb sorfal három első emberét egymásután szólítja meg a király. A *flügelman*, az öreg Tiszta Kálmán, mellette gróf Wolkenstein nagykövet, e mellett pedig Császka érsek. Három régi ismerős. Derült szavakat intéz hozzájuk a király. Hogy vannak, mit csinálnak, mivel foglalatokodnak mostanában. Így eseev velük egy ideig a felséges ur. Aztán jelt ad s e jeltre szétnyílnak az ebédlejtő szárnyai.

Most derül ám ki a haszna a tájékoztató-nak. Mindenki azonnal rálatál terítékére s egy szempillantás alatt meg van az elhelyezkedés.

A vendégek cilinderüket az asztal alá teszik s helyet foglalnak. Rögönt kivonul a jobbik mellékszobából egy piros spanyolfal mögül az ételhordó lakájok serege. Mialatt hozzák a levest, szétlehet tekinteni. Nézni való akad bizony elég. Három esillárból

száz meg száz villamos gyertya szórja alá a fényét a patyolat abroszra, az ezüst tányérokra s azokra a pohár-battériákra, amelyek minden teríték előtt állanak. Két óriási méretű virágescor díszíti az asztalt. A kertésznek egy-egy remeke mindenik. S tulzás nélkül mondvá, akkorák, hogy együtt be-illenek egy cserjésnek. Kölesönös bemutatkozás a szomszédok közt, aztán halk hangu társalgás. A fogások gyorsan követik egymást. Minden vendég mögött egy-egy lakáj áll, akinek egyéb dolga sincs, csak az, hogy mihelyt a vendég abbahagyta, azonnal elszedegetse a tányért s az evőeszközöket.

Mit mondjak a konyháról? Itt igazán bevállik ez a szó, hogy felséges. Mennyi fantáziával van egy-egy tál étel megszerkesztve s milyen pazar művészettel feltálalva. S ne tessék hinni, hogy csupa idegen csemege, vagy inyecsklándozó furcsaság. Volt ott bizony levesbe főtt marhahus is. Felejthetetlenül gyönyörű szoletekben, szép aranyárga zirkarimával, s hozzá polgári mártással. Valami demokratikus hangulat támad az emberben e jó polgári fogás láttára. Van ebben valami barátságos biztatás, ilyesféle: „érezteék jól magatokat; lám az én asztalomon is megbeesülök a jó polgári falatot“.

Hát még a pince! Ha a konyha felséges, hát a pince iseni. Micsoda nagy borok! Tán öthatfélét iszik az ember; de kettő közülök valóság-

Most jelent meg!

ALMANACH
1901. ÉVRE
Szerkesztő: MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Tartalom: TELJES NAPTÁR 1901-re. Elbeszélések a következő íróktól: Mikszáth Kálmán, Szikra, Lócsnecz György, Ambrus Zoltán, Murai Károly, Szomaházy István, Thury Zoltán, Szabóné Nogál Janka, Hercegg Ferenc, Lengyel Laura, Bárony István, Gárdonyi Géza, Tomorkény István, Kóbor Tamás, Eötvös Károly, Málnay Dező, Pekár Gyula, Benedek Elek. **Holt ár pompás díszkötésben 2 korona.** Kapható minden könyveskereskedésben, mint lapunk kiadói útján is. 2 kor. 40 fill. előleges utalványozása esetén bérmentve küldjük meg a könyvet.

jövő választásoknak egy érdekes helyi specialitását igéri: a képviselőjelöltséget *en gros*.

Az a közlemény ugyanis Rónay Jenő ton-tálmegyei főispán nyilatkozatát tartalmazza abból az alkalomból, hogy a főispán urat *Nagy-Szent-Miklóson*, már a jövő héten kandidálni akarják egy választói értekezleten. A főispán ur egyebek közt ezt mondja:

Ismert elhatározásom után mindazoknak, kik akár írásban, akár szóbelileg fordultak hozzám, egyöntetűen azon választ adám, hogy rám nézve legmegtisztelőbb az lenne, ha mentül több kerület ajánlaná jel önkéntesen az országgyűlésen való képviselőségét.

A pártkörben ezt a nyilatkozatot sokan megmosolyogták, sokan megcsodálták; de olyan ember, aki helyeselte volna ezt az egészen eredeti önjelölést, egy sem akadt. Ma legalább nem. És úgy hiszünk, holnap sem fog akadni.

BELFÖLD.

A csongrádi mandátum. Gajári Ödönt tegnapelőtt tudvaleg megválasztották Belényesen és így e napokban előreláthatólag lemond a csongrádi mandátumról. Ilyen körülmények között Csongrádon természetesen megindult a választási mozgalom. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt elnöke, Faragó Antal nagybirtokos, ma fenn járt Kossuth Ferencnél, mert a párt holnap tart jelölési értekezletet. Értesülésünk szerint ezen *Dienes Mártont* kiáltják ki a Kossuth-párt jelöltjének. Ellenjelölt *Hegyi Antal*, a Kossuth-pártból exkommunikált néppárti plébános lesz, aki azonban Csongrádon ma is negyvennyolcannak hirdeti magát, mer Csongrádon néppárt nincs s így ilyen programot semmire sem menne. Távirati értesülésünk szerint különben *Mátffy István* főbíró ma délután bezárta a *Hegyi Antal* elnöke alatt álló népkört, mint a felekezeti osztály ellen való igazságok melegágyát.

Vörösmarty napja.

Budapest, december 1.

Dicsőség a költőnek, akinek szózata ma száz meg száz magyar városban hangzott el. Őt akkor, amidőn sötét pesti szobájában megteremtette halhatatlan műveit: egy egész nemzet bubánata és reménye ihlette szóra. S ma az ő nevének emléke szóra ihlette az egész nemzetet.

Dicsőség neki, aki lángra lobbantotta azt a paraszt, amely a szomorúság és lassúság szürke hamva alatt lassan égett egész Magyarországon.

Egész Magyarország simult hozzá ma szeretete hevével. Hozzá, aki a múlt dicsőségének szí-

gal elragadó. Az egyikre jó eleve figyelmeztettek gyöngéd barátok, akik tudják, hogy nem birom az italt.

— Attól, amit zöld pohárban mérnek, lehetőleg óvakodjál, kaján egy bor az. Mikor iszod, olyan mint a tej, mikor megittad, olyan mint a tűz. A Rajna vidékén termett. Félve szüresöld ezt. Megfogadtam a jó szót: félve szüresöldtem a rajnait. Mégis felpezsdült a vérem tőle. Hát még azoké, akikben nem volt gyanakvás. Akiknek óvatlanul izlett! Mert tudni kell ám, hogy a felséges ur asztalánál nem hiába izlik az embernek a bor. Amennyit hörpintettel a poharából, azonnal pótolja a figyelmes lakáj. Ott mindig csak tele poharak állanak.

Ennek aztán megvan a maga természetes hatása. A lelkek földerülnek, kigyullad a jókedv, a suttozás halk szóvá dagad, majd félhangossá a halk. Az emberek megszólítják a második szomszédot is, később merészebbé válva, a harmadikat is: utóbb bizony átröppen egy-egy szó a szemközti ülőhöz is. Maga a felséges házigazda ad példát a társalgás lendülésére; odaszól szomszédaihoz, jóízűen, jókedvűen, kegyesen. Mosolyogva hallgatja a megjegyzéseket, olykor fel is kacag. A vendégek határtalan tisztelettel, végtelen szeretettel, hálás gyöngédséggel tekintgetnek fejle s buzdulnak példáján. Nem felelik, hogy házigazdájuk

nes és hősi panorámáját élénk festette s azután proféta-szóval odamutatott nagyszerű jövőnkre.

Ezt a szótart megértette az egész magyar faj. És ma visszhangzott hegyen-völgyön. Dicsőséges feltámadás napja volt ez a költőnek.

Ünnepelésére egybegyülekezett az egész magyarság. Születése helyéhez zarándokolt a kormány, a parlament, politikai és intellektuális életünk minden faktora, s ott volt a nyéki kis háznál, a leveletlen nyárfák alján, a vidék szegény paraszt-népe is. Mind egygyé lettek abban a szótartban, amelyet Vörösmarty adott a magyarnak.

Költőt így talán még nem is ünnepeltek sehol. Vörösmarty nagy nemzeti művével bőségesen kiérdemelte. Aki annyit adott nemzetének, annak erekléire ezt a babért letennünk szent kötelességünk volt.

A székesfejérvári ünnep.

Székesfejérvár, december 1.

Országos ünnep volt ma az ősi koronázó városban. Mintha az egész magyarság hódolatának áldozati füstje szállt volna föl a hazafiai kegyelet oltárán: ünnepi díszben pompázott a város. Vendége volt Székesfejérvárnak ma a politika, az irodalom és a társadalom tömördek előkelősége. A budapesti gyorsvonat, melyhez öt szalonkocsit csatoltak, hozta a kormány és a törvényhozás számos tagját, több törvényhatóság, irodalmi és tudományos társulat küldöttségét.

Az ünnepség Fejérmegye ünnepi közgyűlésével vette kezdetét. A termet szépen felszítették. Jelen volt a képviselőház küldöttsége, Perczel Dezső házelnök vezetésével. A katonaságot *Görgey* tábornok és számos törzstiszt képviselte, a Tudományos Akadémia küldöttségét, a Kisfaludy-társaságát *Beothy Zsolt* vezette. Képviselettek magukat továbbá a Budapesti Újságírók Egyesülete, az Otthon-kör, a budapesti és kolozsvári egyetem, a budapesti ügyvédi kamara, a Nemzeti Múzeum és számos más egyesület.

Tíz óra után érkezett *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Wlassics Pósz* és *Darányi* miniszterekkel, *Szell Ignác* államtitkarral, báró *Fiáth* főispán és *Huszár* alispán társaságában. Az előkelő vendégek számára külön pódiumot emeltek, amelyen a költő fia, *Vörösmarty Béla* államtitkár is helyet foglalt.

(Az ünnepi gyűlés.)

A vármegyeház pazarul földszített termében előkelő közönség volt jelen:

Az ünnepélyen jelen voltak: A kormány részéről: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Wlassics Gyula* válas- és közoktatásügyi, *Darányi Ignác* földművelésügyi és *Pósz* Sándor igazságügyi miniszterek. Jelen voltak: *Szell Ignác*, *Zsilinszky Mihály* és *Vörösmarty Béla* államtitkarak. A kormány kíséretében eljöttek: *Dr. Hazay István*, *dr. Rényi József* miniszteri titkárok és *Györy Loránt* miniszteri segédtitkár. A képviselőház

király. De érzik és élvezik, hogy királyuk most házigazda.

A desszertnél esik ez legjobban. Házi szokás a felséges ur asztalánál, hogy a cukrokból szabad hazavinni a familiának. Ennek a módja pedig az, hogy mikor körülhordják a bonbonniereket, a vendég nem vesz a tálból a tányérjára, hanem beleteszi a névjegyé. Ezt már megértik a lakájok. Hazamenet a ruhatárban ott találja az ember a télikabátjában a csomagját. S micsoda ujjongó öröm van odahaza, ahogy az ember az apróság közt szótosztja a király bácsi ajándékát!

Az ebéd végeztével a felséges ur fölemelkedik helyéről s megtörténik az asztalbontás. Az antichambre átváltozik dohányzó szobává. Rágyujt mindenki. Legelőször a felséges ur maga. De már nem többé virzsziára, mint régebben, hanem valami könnyű havanna fajtára. De ezt aztán nagyon jóízűen szívja.

És megkezdődik a cerele. Az ember ha azt olvassa, hogy a király cerelet tartott, valami nagyon feszes, erősen szertartásos dolgot ért rajta. Pedig nincs így. Legalább az ebédekét követő cerele másfajta. A mi felséges urunk itt is király, mint mindig és mindenben, de hűség alattvalóval úgy bánik, mint vendégeivel. Fejedelmi módon figyelmes hozzájuk, csupa jószág,

részéről jelen voltak: Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, Madarász József, Bessenyei Ferenc, Kalocsay Alán, gróf Telegy Géza, Nyerges László, Rossival István, gróf Zichy Jenő, Rátkey László, Molnár János, gróf Zichy János, gróf Zichy Aladár, báró Fellitzsch Artur, Mezössy Béla, Meszlényi Pál, Makfalvy Béla, Major Ferenc, Neuszidler Károly és Kobek István orsz. képviselők. A főrendiház tagjai közül jelen voltak: Gróf Cziráky Antal és báró Solymossy Ödön. A főispánok közül jelen voltak: Fenyevessy Ferenc veszprémegei, gróf Hugonnay Béla szatmári és Sárközy Aurél komáromi főispánok; továbbá *Beniczky Lajos* Pestvármegye alispánja. A Magyar Tudományos Akadémia képviselőiben az ünnepélyen résztvettek: *Báró Eötvös Loránt*, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, *Szily Kálmán* főtitkár, *Czobor Béla*, *dr. Réthy Mór* és *Gyulay Pál* egyetemi tanárok. A Magyar Tudományos Egyetem képviselőiben: *Ponori Tewrowk Emil* prorektor, *Marozali Henrik* és *Csarada János* egyetemi tanárok. A budapesti ügyvédi kamara részéről: *Vámosy Károly* és *dr. Papp József*. A kolozsvári tud. egyetem részéről: *dr. Öváry Kelemen*, *dr. Halász Ignác*, *Fabinyi Rezső*, *Hegedűs István*, *Margalics Ede* és *dr. Cseugery József* egy. tanárok. A Kisfaludy-társaság képviselőiben: *Beothy Zsolt*, *Varga Gyula* és *Hegedűs István*. A Petőfi-társaság részéről: *Bartók Lajos*, *Prém József* és *Várady Antal*. A Történelmi-társulat részéről: *Nagy Gyula* és *Petkő Béla*. Az Erdélyi irodalmi-társaság részéről: *Szamosy János* és *Versényi György*. A budapesti egyetemi kör nevében: *apsai Mihály Páter*, az Egyetemi kör elnöke, *Kéty Endre* és *Agner Lajos*. Torontál vármegye törvényhatóságának kiküldöttai: *Delimanits Lajos* alispán, *gróf Karácsonyi Jenő* valóságos belső titkos tanácsos és *Brájer Lajos* szerkesztő. A Torontál vármegyei közmívelődési egyesület nevében: *Sziklay B. Gyula* tanfelügyelő. Az Országos iskola egyesület képviselőiben: *Tóth József*, pestvármegyei tanfelügyelő. Sopron szab. kir. város részéről: *Gebhardt József* polgarmester, és *Reichenhaller Béla* főjegyző. Sopronvármegye részéről: *Bán Endre* alispán, *báró Solymossy Ödön* főrendiházi tag és *Balics Lajos* esperes plébános. Máramarosvármegye képviselőiben: *Lator Sándor* és *Nyegre László* országgyűlési képviselők. A debreceni ev. ref. főiskola képviselőiben: *Hendel Vilmos*, jogakadémiai professzor és *Gérocsey Kálmán* debreceni tankerületi főigazgató. A Nemzeti Múzeum képviselőiben: *Szalay Imre*, a múzeum igazgatója. Jelen voltak még: *Ott Károly* pénzügyminiszteri számtanácsos, *Vörösmarty Mihály* szülöhanának jelenlegi tulajdonosa, továbbá *Szávay Gyula* és *Lévay József* költők. A katolikus klérus részéről jelen voltak: *Károlyi János* nagyprépost, székesfehérvári püspök-helyettes vezetése mellett az összes kanonok. Továbbá *Jánossy Gusztáv* veszprémi címzetes püspök, *Tamács Vilmos* székesfehérvári plébános, *dr. Giesswein Sándor*, *Bedy Vince* szeminariumi tanár, *Ecsedy Gyula* esztergomi egyházmegyei plébános és *Egyed János* győri püspöki titkár. Székesfehérvári város képviselőiben jelen voltak: *Tóth István* városi főjegyző, *Borostyán Sándor*, *Gáspár Lajos* realiskolai tanárok és *Csapó Gyula* törvényszéki bíró. Felül nagy számban képviseltette magát az ünnepélyen a katonaság. Részt vettek az ünnepélyen: *Zurna Győző*, a székesfehérvári kerületi honvédpáncsnokszág főnöke altábornagy, továbbá *Görgey Gyula* vezérőrnagy, *Tamácsy Béla* honvédezerede, *báró Lyró Emil* ulánus-zerede, *Hauzei Ede* közös hadseregbeli őrnagy, stb. A hölgyek részéről a Jótékony Nőegylet képviselőiben résztvett az ünnepélyen:

csupa kegy, csupa buzdítás. Szereti az okos szót, de nem veti meg a jókedvűt sem.

A vendégek felkötben, rangsor szerint helyezkednek el. A jobb szárnyon a legidősebb titkos tanácsos, a balszárnyon a palotáország parancsnoka: egy honvédkapitány. S *Tisza Kálmán*-tól a honvédkapitányig végig megy az egész társaság a felséges házigazda. Már az is mennyi fesztelenséget okoz, hogy nem történik bemutatás. A felséges ur maga hagyja jóvá a meghívandók névsorát s ebédközben be-betekint az előtte fekvő elhelyezési sorrendbe. Így megtudja kiról-kiről, hogy kicsoda. A házigazda ismeri vendégeit. S ahogy beszédbbe elegendik velük, figyelemmel és érdeklődéssel hallgat rájuk. Akihez odalép, mélyen meghajtja magát s várja a király megszólítását. A válaszból, amelyet a felséges ur kap, úgy szedi ki a társalgás fonálát. Régi ismerőseivel persze bizalmasabban s hosszabban beszélget. De azzal is, akinek először volt szerencsége színe előtt megjelenni, tüzetes társalgásba bocsátkozik, ha alkalmas anyaggal kínálja meg.

Mért tagadnám, engem bizony megszállt az elfoglultság, mikor felséges királyunk felém közelített. De amikor hallottam, milyen kegyesen beszélget a velem szomszédos *Bartha Miklós* barátommal, mennyire érdeklődik a mezőgazdasági viszonyok iránt, mennyi hozzáértéssel tárgyalja az

MOLL SEIDLITZ POR
felülmulhatatlan hálszer mindama gyomor bajoknál, melyekből a rossz emésztés és a zavarokból szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, kövszény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plembirt) üvegekben 90 krajczárjával kapható, MOLL készítmény kérendő.

Szögyény-Marisch Julia, továbbá a ref. és izr. nőegyletnek négy-négy tagból álló küldöttsége: Havranek József polgármester neje, Reé Iókapitányne, Karl Józsefné és Audieczky Adolfiné.

Az ünnep 10 órakor kezdődött rendkívüli megyei közgyűléssel, amelyet báró Fiáth főispán nyitott meg. Meleg szavakkal üdvözölte a megjelent kitünőségeket, a kormány tagjait és képviselőket, aztán átadta a szót Szécs Arthur megyei főjegyzőnek. Magas szárnyalású beszédét így fejezte be: Vármegyénk termében művészi ihletett ecsete által megörökített képe költőkirályunknak! Vármegyénk dicsőített szülöttjének képe, légy a mi oltárképünk, amely hitünkben megerősít, reményünkben és cselekvéseinkben buzdít és a honszeretetben egyesít. Légy tanuja igaz hazafiságunknak és bátorságunknak, hogy a legkésőbbi nemzedék is hozzád zárandokoljon.

E beszéd után lebullott a lepel Vörösmarty képeről, amelyet *Vaslagh György* festett meg. Ezután báró Fiáth főispán a megyei közgyűlést berekesztette.

A gyűlés után nagymise volt a székesegyházban, amelyet *Károlyi János* nagyprépost celebrált.

Az ünnepelő közönség ezután a ciszterciák gimnáziumába vonult, amelyet emléktáblával jelöltek meg annak emlékéül, hogy 1811–1816 közötti években Vörösmarty Mihály, mint az intézet kitünő tanulója ott folytatta tanulmányait.

(A színházban.)

A szép ünnepély után a közönség a színházba vonult, hogy ott irodalmi ünnepélyvel hódoljon a költő emlékének. Az ünnepélyt gróf *Zichy Jenő*, a székesfehérvári Vörösmarty-Kör elnöke nyitotta meg:

Nagyonk emlékének megünnepelésével — fejezte be *Zichy Jenő* szép beszédét, — a nemzet önmagát tiszteli meg. Ezen érzéstől áthatva üdvözlöm önöket és kérve kérem, őrizték meg keblükben a hazafiság szent tüzét, mert abban rejlik hazánk felvirágzásának alapja.

Dr. Vass Bertalan, ciszterci tanár, nagyérdemű tanulmányban méltatta ezután Vörösmartyt mint költőt, tudóst, műkritikust és színireferentet.

Vargha Gyula, a Kis aludó Társaság titkára, szavalt el ezután nagy hatással magasztos ódáját.

A szinpadon Vörösmarty mellszobrát felvették el, melyre a kormány, a képviselőház, a főrendiház és a Nemzeti Kaszinó és a Perczel-család koszorút helyezték.

Csapáry László, a kör titkára, jelentette az ünnepelő közönségnek, hogy a Vörösmarty Kör ez idei évkönyve nagyobb terjedelmű lesz, és a költő életére vonatkozó, eddig még fel nem derített adatokat és Vörösmarty nagyértékű s terjedelmű magán és politikai levelezéseit fogja közölni diszkidásban.

(Wlassics beszéde.)

A közönség viharos tapsai között emelkedett szólásra *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter. Meg-megújuló éljenzés közepette mondta el a miniszter a következő beszédét:

Alföld gazdasági állapotát, milyen tájékozottságot mutat az öntözőcsatornák tekintetében, akkor visszanyertem lelkiismeret s nyugodt lélekkel szemléltem ezt a daliás királyi aggyasztánt, akit eddig hű magyar népének atyjául szerettem s akiben ezentúl szeretni fogom a jólelkű, szelíd kegyességű, lebilincselő nyájasságú embert is. S amikor rám jutott a kitüntetés sora, hogy hallhattam ő felségének hozzám intézett szavait, akkor már össze tudtam szedni lelkem egyensúlyát s elfogultság nélkül felelhettem királyomnak. Választókerületemről volt a szó, majd a nemzetiségekről s végül Széll Kálmán politikájának eredményeiről. Mikor tul voltam a cserlen, úgy éreztem, hogy egy jó királynak nemes lelkéből s egy nagy embernek nagy szívéből röppent egy kegyes fény sugar a magam lelkébe és szívébe. Felnyolekor pontban véget ért a cerele. Ó felsége husz emberrel beszélgetett, legalább százféle dologról. S ő, aki naponta hajnaln négy óra körül hagyja el ágyát s rögtön munkához lát, a vendéglátás és fíradalmi után is délelegen, erőtelj duzzadóan bucsuzott el vendégeitől. Mélyen meghajoltunk. Tekinteteink hűséges szeretettel követék föltek alakját.

Testének és lelkének üdeségét tartsa meg az Isten sokáig.

(v.)

A magyar kormány is elhozta koszoruját, hogy fölemelt lélekkel áldozzon halhatatlan költő Genuuszoknak. Ki ne tudná, hogy költészeted csodás ereje a korszakok teit hatalmával nyult be nemzetünk történetébe? Ki ne tudná, hogy a mult dicsőségén kellett lelkesezzel ottlalt uj életet, új reményt, új ideálokat e nemzetbe? (Ugy van!) Költészeted a nemzeti eslekedet hatásával buzdította alapvető munkára az újszületési korszak nemzedékét minden idők nemzedékét pedig az eszményiség örök szépségeivel boldogította. (Eljenzés.)

Ragyogóvá, elbájolóvá, fenségesen erőteljessé tette a nemzet leglétekenyebben őrzött kincsét — nyelvét, fölemeltét, meggazdagítottát a magyar nép egész lelkét. (Ugy van!) Ezért szentély nekünk a te költészeted, hova napi küzdelmeink, viszálykodásunk, érdekaraink küzdelméből menekülve, a magyar nemzet összeforrását, mindent kibékítő ideáljában egyesülünk. Költészeted varázseroje, mely a mult dicsőségéből sarjadzik és a jövő nagy reményeit ragyogtatja felénk, lerombol közöttik minden válság-falat, mit előlított vagy meggyőződés, hit vagy tudás, rang vagy foglalkozás közénk gördit. (Hosszantartó zajos helyeslés. Eljenzés.)

Igen! Mert te a magyar nép egész lelkét hódítottad meg.

Te a magyar nép egészének jelölted ki a nagy, összetartó célokat, a sona el nem homályosuló eszményeket. Ami csak szép, nemes, fölemelő van a magyar lélekben: az mind kifejezést nyert költészeted ékességében.

De adtlal nemzetednek két szózatot is.

Egyikkel — *Zafán* futása — leírta az alvó nemzetet, a másikkal Rendületlenül ébren tartód a felébresztett nemzetet. (Ugy van!) Te áldozol igazán ki nem alvó tüzelt az eszményi hazaszeretet oltárán. Ajkára adtal nemzetednek, míg ez a földön él, nemzeti imádságát. Kynyhótól a palotáig a te gondolatiddal, a te szavaiddal száll föl, lele e nemzet imája e hazáért. (Eljenzés.)

Emléked mai nemzeti ünnepén, midőn milliók szíve egyesül, nagy lelkezed eszményi honszeretmedhez méltóbban nem ünneplhetlek, mint ha a leteit koszorúhoz odafűzöm milliók lelke óhaját: Örök Isten, add, hogy a nép szívében és ajkán az idők végtelenéig élő imádság áldása lebegjen nemzetünk munkáján, hazánk jövőjén! (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

A miniszter beszéde után *Várady Antal* szavalt el folyton megújuló lelkes taps között ez alkalomra írt Apotheozisát.

Havranek József polgármester záróbeszéde után az ünnepély véget ért.

(A költő szobránál.)

A Vörösmarty-térre vonult ezután a közönség, hogy megkoszorúzza a költőnek most felállított szobrát. A kormány részéről *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter helyezett a szoborra koszorút; a képviselőház és a Perczel-család nevében *Perczel Dezső*, a képviselőház elnöke, a főrendiház nevében gróf *Czirák Antal* koszoruzta meg a szobrot. Koszorút helyeztek továbbá a szoborra a Budapesti Ujságírók Egyesülete, az Othon Ujságírók Egyesülete, a Szent István-Társulat, az Országos Pázmány-Egyesület, a budapesti egyetem bölcsészeti kara, a Lipótvárosi Kaszinó, az Erdélyi Irodalmi Társaság, a győri bencés főgimnázium, a debreceni Csokonay-kör, a csurgói ref. főgimnázium, a Székesfehérvári Jótékony Nőegyesület, a magyar egyetemek és főiskoláknak ifjúsága, a Ferenc József-Nőegyesület, a magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Történelmi Társulat, a Pápai Onképző Leányegyesület, az aradi Kőcssey-Egyesület, a Dugonits-Társaság, a pozsonyi ágostai hitvallású ev. liceum, az Országos Nőképző-Egyesület leánygimnáziuma, a munkásai állami főgimnázium, a budapesti kir. tudományegyetem, a Székesfehérvári Izraelita Nő- és Kráczár Egyesület, a Fehérvármegyei Kör és a kolozsvári Ferenc József tudományegyetem és a nagyváradi kir. jogakadémia.

(A lakoma.)

Emelkedett hangulatban oszlott el az ünnepelő közönség a délelőtti istentisztelet s három óra körül gyülekezett ismét egybe a *Magyar Király-fogadó*ban, amelynek termében négyszáz terítéses asztalok terpezkedtek.

A felvonulást ezernyi nép nézte az utcákon. Zúgó éljenzés közzöntötte *Széll Kálmán* miniszterelnököt és a kormány tagjait, amint a lakomára hajtottak. A fellobogozott házak között haladt el a menet. Az ablakokból kendőlengetéssel üdvözölték a hölgyek a miniszterelnököt és a minisztereket.

Az asztalón *Széll Kálmán* ült, akit belépésekor riadó éljenzéssel fogadott az ünnepelő közönség. Vig muzsikaszó mellett hordták fel a pazar fogásokot. A pezsgőnél felkelt a miniszterelnök és síri, áhítatos esőndben, ame yet közben meg-megszakított a lelkes

éljenzés, a következő költői szárnyalású ünnepi beszédet mondotta:

Igen tisztelt uraim!

Ne essék itt ma szó másról, mint azokról az érzelmekről, amelyeket bennünk a mai ünnep jelentősége felkeltett és amelyek hitem szerint egyedül méltók ahhoz a kegyelethez, amelylyel mi ma ezt az ünnepet megüljük. (Halljuk! Halljuk!)

Hosszu, nehéz álomból, melyben talán nagy és dicső multja ádáz küzdelmeit akarta kipihenni, kezdett felocsudni a nemzet. Egy szebb jövő hajnalának derengése érintette homlokán az ébredőt.

Ezen hajnalhadás tüzét azoknak a nagy szellemeknek lángleleke gyújtotta meg, a kiket a nemzet számára jó sorsa küldött. (Tetszés.)

Megszólaltott Vörösmarty lantja: a nemzeti genuusz ezen leghatalmasabb megnyilatkozása.

Nem szelid dallamot zengett a lant; riadó volt az, riadó, amelynél szebb, lelkesítőbb húrón még nem zengett saha, amelynél erősebb hang nemzethez nem szólt, mert nem kisebbet, mint a nemzetet magát hívta a haza szolgálatába. (Tetszés.) Felrázta a nemzet lelkét; telébbresztette a nemzetben a nemzeti érzést.

Megtanította a nemzetet a leggyorszerűbbre és mégis legnagyobbra: szeretni a hazát és szeretni mindenképp felett a szív melegével és a hazának élni a tett erejével. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Megtanította a nemzetet, mily kincselet bir nyelvében, mily csodás e nyelv ereje, teljessége, tartalma; mint az ére, mily lágyak formái, mily varázslatosak szólalmai és mily zene és báj lakozik benne. (Élénk tetszés és éljenzés.)

A nemzet álmélkodva látta és gyönyörrel hallgatta őt és megfogadta, hogy hű lesz nyelvéhez örökké és jobban fogja ezután szeretni, mint eddig szerette. (Élénk tetszés.)

Es a hazaszeretet nagy dalnoka a haza mellé állította válthatatlan kapcsolatban a királyt (a jelenlevők felállának), akinek felkent személyét — a legelső magyar embert — (Élénk éljenzés) bevitte, mint ajtóte senki, a nép szívébe. (Élénk éljenzés.)

A hazaszeretetet és a királyhoz való törhetetlen hűség érzését nemzeti közérzülte forrasztotta össze; hogy a hazaszeretet erősítse a királyhoz való hűség érzését és a királyhoz való hűség érzése erőt merítsen a hazaszeretet kiapadhatatlan forrásából. (Élénk tetszés.)

A hazaszeretetet és a királyhoz való hűséget koszoruba fonta s e koszorút, hogy körülvegye a koronát, annak legszébb diszével, legesillegőbb ékességével, rátette a király áldott fejére. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Megtanította a nemzetet, hogy hazáért és királyért egygyanazon fohászszal imádkozék. (Élénk tetszés.) Es e fohász a költő lát-noki ihletével szállt az ég felé:

Isten segits, királyok Istene!

Emeld fel hozzád a király szívét!

Értelem legyen, mint napod szeme,

Hogy végiglássá roppant helyzetét,

Hogy aki fényben, milliók felett van,

Legyen dicső erényben, hatalomban!

(Hosszas, szünni nem akaró élénk tetszés és éljenzés.)

Igy lön! Beteljesedett. A költő fohászában kérte, látnoki erejével érezte; a Gondviselés megadta. (Élénk, hosszas tetszés és éljenzés.)

A mi dicsőséges nagy királyunk, aki népe boldogságán leli örömét: áldás nemzetének. A magyar nemzet törhetetlen, odaadó hűsége védje és oltalmazza a királyt, akiért „minden honfi karja készen áll”. (Élénk éljenzés.) s elvülhetetlen örök hálaja „koszorúzza szent fejét”, hogy „a boldog haza lásson boldog királyt”. (Lelkes éljenzés.) Népe szeretetével az Eg minden áldása szálljon reá! Eljen a király! (Hosszas, szünni nem akaró élénk éljenzés.)

Leirhatatlan lelkesedést kelt a miniszterelnök hatalmas lendületű, magával ragadó, hévvel előadott közzöntöje nyomán. A közönség felállott s percekig tapsolt, éljenzett. A zenekar aztán rázendített a Himnuszra, amelynek első strófáját a jelenvoltak is énekeltek.

A második felközzöntöt *Havranek József* polgármester mondta Vörösmarty emlékére.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálista a szájpadlás nélküli műfogakkészítésben
VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

(Kivilágítás, díszelőadás.)

Asztalbontáskor már lezárt az est és kigyúltak az ablakokban a gyertyák. Az egész város még a messzire eső síkatorok is ki voltak világítva. Nappali világosság terjedt el a fűtőn, a püspöki palota, a székesegyház és a Magyar Király-fogadó környéke ragyogó fényben uszott.

Később a lelkes közönség lampionokkal és zenekarral bejárta a várost s a színház előtt állapodott meg, üdvözlendő a díszelőadásra gyülekező műisztereket és a fővárosi vendégeket. Riadó éljenzéssel ünnepelte a sokaság Széll Kálmánt, Wlassics, Darányi és Pócs minisztereket, Vörösmarty Béla államtitkárát és az irodalmi társaságok küldöttségeit.

Díszelőadásban került szíre a *Maróth bán*.

A szereplők lelkesedéssel játszottak s a felvonások végén zajos volt a tüntetés.

Késő éjszaka kialudtak az ablakokban a végig égött gyertyák s az örömmámorban uszó lakosság elszéledt...

Szőgyény-Marich László berlini nagykövét, gróf *Széchényi* Gyula, a király személye körüli miniszter, gróf *Zichy* Nándor Budapestről táviratilag mentették ki magukat a tejevári ünnepségről.

A költő születésnapján.

Kápolnás-Nyéken, azon a házon, amelyben Vörösmarty született, lélekemelő ünnep közepette leplezték le a díszes emléktáblát. Elmentek a kegyeletes akusra a fővárosi vendégek is.

A költő szülőháza, amely egy tágas, szép kert kelles közepén áll, most Ott Károly miniszteri tanácsos tulajdona. Jobbról a déli vasút munkásaiból alakult zenekar volt felállítva, amely rázendített a Rákóczi-indulóra, mikor az ünnepelő sereg a házhoz ért. Az emléktáblát szürke lepel fedte. Elsőnek Huszár Ágoston alispán lépett a nemzeti színű szöveggel ékesített szőszekre és a megye nevében üdvözölte a jelenlevőket. Majd *Vértessy* József, a székesfehérvári Vörösmarty-Kör elnöke szép beszédben emlékezett meg a költőről s felszólította a ház tulajdonosát, hogy viselje gondját az emléktáblának.

Bárány Géza, a Műegyetemi Kör elnöke az összes egyetemi ifjak nevében babérokoszorút helyezett az emléktáblára, amely fekete márványból készült. Aranybetűkkel ez a felírás van rajta:

VÖRÖSMARTY MIHÁLY EMLÉKÉNEK.

ITT SZÜLETETT EZER ÉS NYOLCSZÁZADIK
ÉVBEN A KÖZNEK
S RÉGI DICŐSÉGÜNK LÁNGSZAVU ÉNEKESE
SZÁZ ÉV MULVA HAZÁNK AZ IGÉRT JOBB
KORNAK ÖRÜLVE
EMLEKÉT EZER ÉV ÖRIZETÉRE BÍZÁ.
MCM. DEC. I.
ÁLLÍTOTTA A SZÉKESFEHÉRVÁRI
VÖRÖSMARTY-KÖR.

Amint a lepel lehullott, az ünneplő közönség levette kalapját és zuhogó esőben, szabad ég alatt éhitattal énekelte: Hazádnak rendületlenül!

Elhangzott az utolsó verssor. A lelkes sokaság megnézte a történelmi nevezetességű házat, amelynek egyik oldalában még megvan a régi emléktábla is. Ezt az egykori tulajdonos, gróf *Nádasdy* Lipót illesztette a ház falába. Nehány szóval híreket a szürke kőre vésett emlék:

Itt született

Vörösmarty Mihály
MDCCC.

A fővárosban és a vidéken.

A fővárosban az ünnepségek kimagasló mozzanatai a színházak ünnepei voltak, amelyekről lapunk más helyen számolunk be. Az iskolák és a társaságok valamennyien ünnepeltek. A középiskolák ünnepeiknek nagy része a holnapi napra tűzte ki Vörösmarty-ünnepét.

A *Nemzeti Kaszinó* választmány-a ma tartott ülésében gróf *Esterházy* Mihály elnök-igazgató indítványára Vörösmarty Mihály szobrára 2000 koronát szavazott meg. A mai székesfehérvári ünnepélyen gróf *Zichy* Jenő választmányi tag képviselte a Kaszinót, ki a kaszinó nevében díszes koszorút helyezett a költő székesfehérvári szobrára.

A *Jókai-Kör* holnapi művészestélyének sorát, amelyet este 8 órakor a Vörösmarty-szobor javára rendeznek a III. kerületi Korona-vigadóban, a rendezőség a következőkben állapította meg:

1. Ünnepi megnyitó, mondja dr. *Jókai Mór*. 2. Vörösmartyról. Irta és felolvassa *Ervös Gyula*. 3. Volkmann Szerenádja, előadja a műegyetemi zenekar. 4. Vörösmarty: *Petike*, Truffer, Szent-Miklós, előadja *Rákosi Sz di*, a Nemzeti Színház tagja. 5. Liszt XIV. Rhapszodiája, László: Vörösmarty emlékezete, előadja *Hiermayer Sári* zongoraművész. 6. Dalok, éneki *Kápolnai Irén*, a Népszínház tagja. 7. Bíró Vilmos alkalmi ódáját *Vágo János* szavalja. 8. Dalok a Görög rabszolgából, éneki *Raskó Géza*, a Népszínház tagja. 9. *Kemény* Artur hegedű-szólója. 10. Dalok, éneki *Fedák*

Sári. 11. Vörösmarty „Nemes Salamon” című új melodramáját *Polgár Ilona* szavalja. 12. Kettős dalok, éneki *Fedák és Raskó*. 13. A kórista keszervei, előadja *Kovács Mihály*, a Népszínház tagja.

A vidékről mindenünét érkeznek tudósítások Vörösmarty ünnepléséről. Így szép ünnepségeket jelentenek többek között a következő városokból: Pozsony, Déva, Szombathegy, Hajdu-Böszörmény, Szegecd, Temesvár, Kaposvár, Pécs, Győr, Békés-Csaba, Kolozsvár, Veszprém stb.

KÜLFÖLD.

A délafrikai háború. Hiába jelentették ki az angol hírlapok, hogy Délafrikában nincs többé háború, hogy ott vert hadak és vert vezérek könyörögnek pardonért *Roberts* és *Kitchener* lordok tábornokainál. A háborúnak éppenséggel nincs még vége. A Fokvárosban alaposan aggodnak a miatt, hogy a Fokföld temérdek hollandusa fülkázad s emiatt most már mindenütt megerősítik a katonai őrségeket. A hangulat Londonban sem oly vidám most már, mint annak előtte. A *Statist* című pénzügyi napilap azt ajánlja, hogy a kormány kezden tárgyalásokat *Botha* és *Dewett* boer tábornokokkal a háború befejezése végett. Minthogy a boer vezérek az ilyen eljárás momentumait esetleg nem érik meg, ha katonai hatóságokkal kezdi meg a tárgyalásokat, azt ajánlja a nevezett lap, hogy a legfőbb délafrikai polgári hivatalnokok egyike kezdje meg a tárgyalást s jelentse ki, hogy *Anglia veszítene presztígjéből és kereskedelme károsulna*, ha a délafrikai birtokok mindinkább pusztulnak. A *Statist* helyesli *Robinson* bankárnak azt az indítványát, hogy *Bothának és Dewettnak ülést ajánljának föl a szervezendő törvényhozó tanácsban*.

London, december 1.

Kitchener jelenti Bloemfonteinből november 30-áról: *Kuox* tábornok megtámadta *Dewett* utóhadát a *Dewettsdorp* és *Smithfield* közt fekvő *Beyersberg* mellett. Az ütközet két óra hosszat tartott. Az ellenség, melyet megkerültek, dél és délkeleti irányba vonult vissza. A legutóbbi jelentések szerint *Kuox Dewett* esapaival, *Taffelberg* közelében *Bethulietól* északra tizenkét mérföldnyire érintkezésbe jutott. Setle tábornok november 28-ikán *Hertzog* kommandójával *Kloof* mellett *Voolvekraal* közelében ütközetbe keveredett. Miután *Selle* a boerokat megverte, megszállta *Luekhoffot*. *Paget* tábornok november 28-ikán és 29-ikén ütközetbe bonyolódott *Viljoen* és *Erasmus* egyesült kommandóival. Az ellenség visszavetett *ristfontaine-i*, *Rhenostropok* melletti hadállásába. *Leut* alezredes súlyosan megsebesült. Ezenkívül angol részről 5 tiszt és 50 ember megsebesült. Ot ember elesett. Az esti lapok jelentik, hogy *Rouxville* közelében heves ütközet folyik *Kuox* tábornok és *Dewett* között.

A kínai háború.

Berlin, december 1.

A pekingi orosz követnek viselkedése itt nagy meglepetést kelt. Az orosz követ ugyanis a többi követ háta mögött barátságos viszonyt tart fenn a kínai békétárgyalókkal s a félhivatalos *Neueste Nachrichten* azt írja, hogy az orosz kormányának kötelessége, hogy a lojalitása ellen hozott vádra telessen. Az is feltűnő, hogy *Uchomski* herceg éppen most tűnik föl Pekingben. Ami pedig *Li-Hung-Csangot* illeti, ez az ember 1896-ban Pétervárot vagy Moszkvában egy millió rubelről szóló csekket kapott s azóta ügynöki szolgálatot tesz Oroszországnak.

Páris, december 1.

A mai minisztertanácsban *Delcassé* külügyminiszter közölte a kínai eseményekre vonatkozólag beérkezett táviratokat, amelyek szerint francia ügynászadók és kínai csapatok Kanton tartomány suntuiki kerületébe vitték vissza a keresztényeket. Egyes helységekből hivatalos hírdetményeket tettek közzé, amelyek új zavargások esetére büntetéseket állapítanak meg és különösen a *hivatalnokokat és az előkelőket fenyegetik* vagyoneik kobzással. A *gyilkolásban bűnös kínaiakat* a francia ügynászadók előtt és a francia konzul megbízottjai jelenlétében végezték ki.

Páris, december 1.

Jól értesült körökben hirtelen jár, hogy az összes pekingi követek között megegyezés jött létre a Kína elé terjesztendő föltételek természetére nézve. *Semmiféle nézeteltérés nincs közöttük*. A föltételeket azonnal közlik a kínai meghatalmazottakkal. Ugyanezekben a körökben minden ellenkező híreszteléssel szemben kijelentik, hogy Oroszország soha sem vált el az európai koncerttől.

London, december 1.

A *Times*nak jelentik Pekingből, hogy a kínaiak a Katgánba küldött német-olasz expedíciót megverték. Egy német csapat utját egészen elvágta s a csapat zöme kénytelen volt halottjait és sebesültjeit hátrahagyni.

Pétervár, december 1.

A *Novoje Vremjának* jelentik Londonból, hogy *Waldersee* távirati parancsot kapott, hogy a további katonai expedíciókat szüntesse meg.

Krüger utja.

Páris, december 1.

Krüger tegnap meglátogatta *Deschanelt*, a képviselőház elnökét, *Jallières*t, a szenátus elnökét és bucsulatógatást tett *Loubetnél*, a köztársaság elnökénél az Elyséeben; mindhárom nyomban viszonzották a látogatást. A párisi községtanács tegnap aranyérmét nyújtott át *Krügernek* a városházán tett látogatása emlékére. *Krüger* ez alkalommal megint kijelentette, hogy egyedül választott bíróság vehet véget a dél-afrikai háborúnak. Most sem bizonyos, hova megy innen *Krüger*. Környezetében állítólag arra számítanak, hogy a német császár vagy a cár magára vállalja a közvetítést. A hollandi királynő közvetlenül *Vilmos császárhoz* fordult ebben az ügyben. Arról is szó van, hogy a németalföldi kormány teszi meg a kezdő lépést, amelyet Franciaország, Németország és Oroszország támogatnának.

Páris, december 1.

Krüger azt a kérését fejezte ki, hogy Párisból való elutazása alkalmával a *Sacré Coeur* templom nagyharangját kongassák meg, s hogy valamennyi párisi templomban imádkozzanak a háború sebesültjeiért és halottjaiért. *Richard* párisi bíbornok-érsek teljesítette *Krüger kívánságát* és megtette a szükséges intézkedéseket.

Páris, december 1.

Krüger elnök ma délután fél 2 órakor elutazott Párisból. Berlin felé vette útját. Mig a *Hotel Scrieből* a nyugati pályaudvarra hajtattott, az utjába eső utcákat az emberek ellepték, úgy, hogy a nagy tömegből fekete volt nem egy utca. Lelkes éljenzés hangzott fel, amerre ő is kisérte elrobogott a gyorsan haladó hintókon.

— *Éljen az elnök!*

— *Éljen a békebíró!* — ezek a felkiáltások hangzottak föl. A pályaudvarra csak a hivatalos személyiségeket s az újságírókat bocsájtották be, mégis vagy háromszázan voltak a peronon, mikor a vonat elindult. Ez előtt azonban *Eslader*, a községtanács alelnöke beszédet intézett *Krügerhez*, melyben az elnöknek missziójához jó eredményt kíván.

Páris, december 1.

Krüger elnök ma délien a lakosság lelkes tüntetése mellett az északi pályaudvarra hajtattott, a honnan 1 óra 40 perckor Kölnbe utazott. A közönség *Éljen a választott bíróság!* *Éljen Krüger!* *Éljenek a boerok!* kiáltással üdvözölte.

Páris, december 1.

Érdekes jelenet játszódott le ma délután *Krüger* elutazásakor. A pályaudvaron az osztrák-magyar nagykövetség részéről egy magyar születésű fiatal ember csokrot adott át az elnöknek pár üdvözlő szó kíséretében. *Krüger* örömmel fogadta a rózsákat, megakarta azokat szagolni, amikor egyiknek a tövise megvágta arcát. Jelentéktelen karcoláson kívül egyéb nyoma nem maradt *Krüger* arcán a rózsatövise okozta megvágásnak.

Páris, december 1.

A párisi községtanács képviselői *Krüger* elnöknek való tegnapi tisztelgések alkalmával közölték az elnökkel, hogy a községtanács *Prága* polgármesterétől 400 aláírással ellátott táviratot kapott, amely szerint *Prága* polgársága csatlakozik a francia polgárságnak *Krüger* elnök iránt kifejezett rokonszenvéhez.

Páris, december 1.

Krüger ma délelőtt *Mosenthaltól*, aki sok évig volt *Oranje* konzulja, e szavakkal bucsuzott el: „Tekintsen bizalommal a jövőbe.”

Lüttich, december 1.

Krüger elnök ma este fél 9 órakor ideérkezett. A pályaudvaron több képviselő és a Transvaalbizottság tagjai jelentek meg. A bizottság elnöke *Lüttich* lakossága nevében üdvözlő feliratot nyújtott át *Krügernek*, aki a szalonkocsi ablakából köszöntö meg az ovációkat. A vonat megérkezését megelőzőleg a pályaudvar előtti téren rendkívül nagy néptömeg gyűlt egybe. Mídon a pályaudvarra vezető ajtókat elzárták, a tömeg betörte az ajtókat és kiözönlött a peronra, ahol feltűzött szuronyokkal igyekeztek a csendőrök a tömeget visszaszorítani, de eredmény

nélkül. Krüger elutazása után vagy 300 ember több deák vezetése alatt az angol konzulátus elé vonult és ott lármásan tüntetett. Namurban és Chorleróban is szíves tüntetésekkel ünnepelték Krüger.

Berlin, december 1.

Kölnből távirat érkezett ide, mely azt jelenti, hogy Kölnbe érkezett ma este Krüger. Biztos, hogy Magdeburgban nem fogadják hivatalosan az elnököt. Ha ott tartózkodik, még Krüger-ellenes tüntetéstől is lehet tartani. A város polgárságának egy része viszont az elnök mellett akar tüntetni.

Berlin, december 1.

Krüger elnököt, amennyire a viszonyok megengedik, értesítették arról, hogy Berlinbe jövőtől alkalmával a kormány hogyan fog viselkedni vele szemben. Ez értesítés után szánta el magát az elnök berlini útjának megtevésére. Híhető, hogy esütörtökön ér Berlinbe Krüger, aki a Potsdamer Platzen levő Palast Hotel-ben fog lakni. Előre béreltek már az ő számára szobákat.

Berlin, december 1.

Amint előbb látható volt, semmi valószínűsége sincs annak, hogy a német birodalom beleavatkozzék a délafrikai viszályba. Krüger állásának megfelelő szerteráttal fogadják, ha ugyan az angol kormány nem notifikálja a bekebelezést. De egyebet nem várhat az itteni hivatalos köröktől, amivel ő és kísérői már tisztában is vannak. Ezért vált újabban lehetségessé idejövetele.

Brüsszel, december 1.

Az itteni transvaali ügyvivőség egészen bizonyosra veszi, hogy Vilmos császár fogadni fogja Krüger. Ha a cár egészsége megengedi, úgy Krüger Livádiában fogadja.

Bécs, december 1.

Itt az a hír van elterjedve, hogy az osztrák fővárosba megy Krüger Berlinben tett látogatása után. A hír még megerősítésre szorul.

Diplomáciai kulisszatitkok.

Budapest, december 1.

Milán király bécsi lakos! Ezt a hírt ma széjjelvitte a bécsi sajtó s a császárváros iürge riporterei siettek az új koronátlan királyi vendég lakását, berendezését töviről-hegyire leírni. Milán ugyan sürűn volt vendége Bécsnek, de most évi lakást bérelt ott, a Johannesgasse 16. számú házában. Ezt be is rendezte nagy igényzéssel és nagy izléssel. Ami annyit jelent, hogy nem szándékozik egyhamar visszatérni Belgrádba s hogy a két szerb király öszszebékeltetésének kísérlete csütörtököt mondott. Milán király, úgy látszik, egyelőre belenyugszik a belgrádi állapotokba s türelmesen várja azt az időt, amikor ismét szükség lesz rá. Ami hamarabb bekövetkezhetik, mint általában hiszik.

Belgrádban most szünetelni látszik a politikai élet. A fiatal király, úgy látszik, nagyon el van foglalva házi ügyeinek rendezésével. Azokat a kellemetlen következményeket iparkodik elsimítani, amelyeket hirtelen házassága maga után vont. Úgy látszik, a cári udvar kegyőt igyekszik újra megnyerni. A cári nap eléggé barátságosan mosolygott rá házasságkötése örömben, de azután hirtelenül foltok estek a fényes ábrázaton. Pasic Miklós, a szerb radikális párt hajdani vezére, aki az utóbbi időben kibékült királlyal, hír szerint azért tartózkodik most Pétervárról, hogy ékesszólásával megváltoztassa az orosz társadalomnak a szerb király házassága iránti véleményét. Draga királyné ugyanis nagyon is korán sugta az édes titkót férje fülébe, a mi az orosz körökben nagy elégedetlenséget keltett. Mert az orosz képes arra, hogy bizonyos körülmények között meghallgassa a *marseillais*-et, de azt nagy szegénynek tartja, hogy egy szláv trónörökösöt öt hónappal korábban jöjjön a világra, mint azt a spanyol udvari etikett megengedi. Ez olyan áiba, melyet sem a tiszta eseládi élet követelő és kedvelő orosz cár, sem a cárné, aki az ilyen kényes kérdésekben nagyon szigorú asszony, nem igen fog megboosáthatni. Azt nem tudják, vajjon Pasic felsőbb megbízásból, vagy saját iniciatívából ment-e Pétervárra? Az azonban bizonyos, hogy az orosz cárnak, birodalma első gentleménének, sejtelve sem volt az utólag kipiántant titokról.

Pétervárról egy másik érdekes vendég is megfordult nemrégiben, titkos küldetésben: Cecil Rhodes, „Afrika Napoleonja.“ Az ő ott tartózkodásának nagy jelentőségét tulajdonítanak, mert célja állítólag az, hogy az orosz kormányköröket afrikai vasutépítési terveinek megnyerje. Tervének hatalmas támogatóját Alexandrovics Vladimir nagyherceget már sikerült is megnyernie. Rhodes Pétervárról Londonba ment,

ahonnan karácsonykor ismét Pétervárra tér vissza. Időközben az ő megszokott, bámolatos gyorsaságával, még a Fokföldre is el akar menni, ahol személyes jelenléte mulhatatlanul szükséges, ha csak nem akarja, hogy régebbi óriási vállaltaira ez az újabb zavarólag hasson. Rhodes egyénisége az orosz világ elközelítőnek is imponált. A hosszú, vékony, egzotikus angolnak elkelő hidegsége az a határozottság, melylyel nagyszabású tervöiről beszél és a legutóbbi dolgokra vonatkozó kérdéseket csak egy-egy kézmozdulattal intézi el, nagyon alkalmas volt arra, hogy a Névaparton respektust keltsen maga iránt.

Szerbia csüendes fővárosában még egy érdekes hírt küld levelezőnk: nem sokára megkezdődik *Genecics* vitéz szerb miniszter póré, aki eleinte 20000, később 30.000, végre 3000 frank elikkasztásával vándorol. A miniszter ezt az összeget állítólag a rendelkezési alpból a saját céljaira fordította. *Genecics* annak idején azért köszönt le állásáról, mert nem akarta elvállalni a felelősséget Sándor király házasságáért. Ezért nagyon megharagudott rá az iju király s a mostani kormány, hogy az uralkodó kedvében járjon, földözbe vette *Genecics*et. Hivatalos és félhivatalos lapok szórták ellene a rágalimat, melyeknek alaptalansága néhány nap múlva bizonyára kiderül. Hogy mennyire bizik *Genecics* az ártatlanságában és a belgrádi bírák tárgyilagosságában, mutatja az a körülmény, hogy bár barátai előre jelezték neki, hogy elfogatják, ő mégis háza mert menni Belgrádba. Levelezőnk arról értesült, hogy *Genecics* a szóbanforgó 3000 frankot egyenesen Sándor király utasítására adta át egy külföldi személyiségnek, amit írott okmányokkal is be tud bizonyítani.

Szerbia szomszédságában még egyre tart a forrongás. Úgy látszik, hogy a bolgár kormány nem tud kimenekülni a macedon-liga hínárából s hogy a fejedelem nem akar továbbra is olyan kormányt, amely szövetségben állott ezzel a forradalmi és bérnyilkos ligával. Szóhaból ugyanis híre jött, hogy legközelebb kormányválságra van kilátás. Ferdinánd fejedelem azután *feljeggezté az alkotmányt és katonai diktatórt nevez ki*. Szokatlan formája a kormányzatnak, de úgy látszik, ultima raeiája a bolgár politikának.

HIREK.

Budapest, december 1.

— BUDAPESTI NAPLO. November 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— A honvédelmi miniszter jobban van. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter fölött tegnap Récezy tanár több kiváló orvossal konzultált s a konzilium nem tartotta szükségesnek az operációt. Tegnap volt egy hete, hogy a miniszter ágyba feküdt s még hosszú ideig nem szabad fölkelnie. A lapota azonban szemelátomást javul s ma már annyira jobban van, hogy komplikációktól már egyáltalában nem kell tartani. A betegség megviselte kissé, de azért mindennap hosszasan toglalkozik a hivatalos ügyekkel.

— A pápa halálhíre. Tegnapelőtt egész Olaszországban híre járt, hogy a pápa meghalt. A hír kecsának bizonyult, de néhány órán át egész Olaszországot óriás izgalomban tartotta. A táviró-hivatalok alig gyézték kézbesíteni az özönével érkező tudakozó táviratokat. Különösen a Vatikánba, az egyes bibornokokhoz és dr. Laponihoz, a pápa orvosához, érkezett sok távirat. Laponi kijelentette, hogy a pápa évek óta nem érezte olyan jól magát, mint most, elannyira, hogy azonnal bement a Vatikánba és magának a pápának is elmondta, hogy az országban elterjedt a halálának híre. A pápa jót nevetett a hír hallatára és így felelt:

— Eszemágában sinesen ezeknek a híreszteléseknek egyhamar megfelelni. Sőt szombaton lenyegnek a bazilikába.

— Sub auspiciis regis. Az egyetemen december 4-én, kedden délelőtt 10 órakor avatnak két hallgatót sub auspiciis regis doktorná. A két főavatandó: itj. Schatz Róbert orvosdort, aki a gyermekgyógyászat egyik szakából jól értekezést mondani és Schiller Bódg jogi doktor. Az ünnepségen a királyt *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter képviseli.

— A tengerenagy Fiumában. Fiuméből táviratozák: *Spaun* tengerenagy ma megátogatta a tengerészeti akadémiát. Délben deponer volt gróf Szapáry László kormányzó, este pedig nagy dimer a *Pelikán* hadigözsön. A tengerenagy holnap Pólabá utazik.

— Vajda-Hunyad. Az a gyönyörű tündérpalota a városligeti tó partján, amely az ezredéves kiállítás legszebb ékessége volt, s amely mindenek sajnálatára áldozata lett a bontó csákánynak, *Vajda-Hunyad* vára, újra felépül minde- nek öröme. Nem hiszszük legalább, hogy komoly akadályra lesz *Darányi* Ignác pompás ötletének, amely a mezőgazdasági muzeum céljára akarja visszavarázsolni a régi helyére a történelmi kiállítás remek épületesortját. A törvényjavaslatot, amely a harminc millió beruházási költségnél ennél az építésnek a költségeiről is gondoskodik, a jövő héten fogja tárgyalni a képviselőház és semmi kétség, hogy nagyobb ellenmondás nélkül meg is fogja szavazni. Annak a részének pedig, amely a Darányi tervéről szól, alkalmasint egyáltalán nem is lesz ellenzéke. Művészietlen lélek volna az, amely ellenzéke ennek a szép és nemes gondolatnak a megvalósítását. A gondolat különben amilyen szép, annyira praktikus is. A földművelésügyi miniszter a fővárostól elkéri az épületesort részére a Széchenyi-szigetet és biztosra veszszük, hogy meg is fogja kapni. Ezen a helyen fognak felépülni a muzeum épületesortjai, külsőleg éppen úgy, amint *Alpár* Ignác 1896-ban megalkotta. A belsejük azonban átalakul. Az interieurök helyét nagy, világos kiállítási termek foglalják el, amelyek központi fűtést és világítást kapnak, hogy télen is használhatók legyenek. A hely nemcsak az épület külső hatásának szempontjából, de mindenképpen nagyon szerencsésen van megválasztva. A szépművészeti muzeum, a műcsarnok, az ezredéves emlék és majd az újra-épülő Vajda-Hunyad a Városligetnek ezt a részét a budapesti látványosságok egyik előkelő és keresett centrumává fogják avatni, amely egyenesen a londoni *Hyde-Parke* emlékeztet. A nyolcezer négyszögöl területű sziget nagyon alkalmas arra, hogy a mezőgazdasági muzeummal kapcsolatos kiállításokat ott rendezzék. Ott lehet majd megtartani például az idősleges gyümölcs- és virágkiállításokat. Ennél jobb helyet keresve sem lehet találni, de olesőbbat sem. Mert legalább 4–5000 négyszögölnyi területet okvetlenül szükség volna, ami legalább másfélmillió koronába kerülne. Ha a fővárostól a kormány ingyen megkapja a telket, akkor bőven megtérül az a 400.000 korona, amivel körülbelül többre kerül a nagy, díszes épületesort felépítése egy közönséges muzeume-épületnél. Es hogy a város nem fogja sajnálni ezt az ajándékot, amelynek fejében a Városliget elsőrangú látványossággal gazdagodik, abban egy percig sem akarunk kételkedni. Nem lehet szó takarékoságról ott, ahol a főváros vonzóerejének akkora meggyarapodására van alkalom, amilyenek ez a monumentális épületesort ígérkezik. Messze földre elmegy majd a híre ennek a maga nemében páratlan látványosságnak és biztosan tudjuk, hogy az idegenek tudóli fognak a meg-szemlélésére. A mezőgazdasági muzeum kérdésének olyan megoldása lesz ez, amelynél jobbat alig lehet elképzelni és nemcsak a kormány, nemcsak a muzeum ügye nyer vele, hanem a főváros is.

— Imeritinski herceg halála. Meghalt *Imeritinski* herceg, a varsói Haynau, a lengyelek réme, a cár bizalmas barátja. Tegnap este szívizühüdes érte Varsóban s rögtön kioltotta életét. *Imeritinski* neve kegyetlen emlékekben él tovább a lengyeleknek: üldözö, sanyargatta őket, sőt talán éppen azért nevezték ki ezt a szivtelen katonát Varsó főkormányzóává, mert régóta ösmerték lengyelelles érzüeteit. Régi mediatizált fejedelmi csaladnak volt a tagja, aki nagy mértékben élvezte urának, a cárnak bizalmát és ezt a bizalmat meg is hálálta rettenthetetlen szigorúságával.

— Dreyfus Párisban. Az ördögsgiget egykori lakója, amikor nagysokára megkapta a szabadságát, elvonult piheni s nagy gyötrelmet kiheverni. Akkor úgy volt, hogy nemcsak Párisból, hanem tán Franciországtól is távol maradjon, ne hogy bárkinél is szemet surjon hazájában. Most megváltoztatott Dreyfusnak az elhatározása, mert egy rövid tudósítás jelenti, hogy Dreyfus a napokban Párisba érkezett, hogy néhány napot ott töltsön. A telet Gentben fogja töltetni.

— Krüger és a budapesti egyetem. Az egyetemi ifjuság üdvözli feliratot készül küldeni Krügerhez, a transvaali köztársaság elnökéhez. Az *Egyetemi Kör* bizottsága a felirat szerkesztésével *Hamvay* Ödönt bízta meg, aki már el is készítette a feliratot. Az üdvözlöt magyar és holland nyelven küldte el Krügernek több ezer aláírással.

— Jurista-bál. A jurista-bál bizottsága tegnap tartotta alakuló ülést a nemzeti kasznó tehertermében. A bál elnökévé gróf Szapáry Pált választották meg. A bizottság küldöttsége december 3-án jarnál 6 felsége élle azzal a kéressel, hogy a bál patronátusát eladja és a mulatságot megjelenésévi kitüntesse. A küldöttség tagjai gróf Szapáry Pál vezetésével: gróf *Károlyi* Mihály, *Vadnay* Andor, *Jekelfalussy* Zoltán, dr. *Fayer* Imre, *Rakosi* Jenő és *Latinszky* Ernő. A bál a farsangon a király által meghatározandó napon lesz.

— **A siketnémák intézete jubiláj.** Nem-sokára letelik a századik esztendeje annak, hogy az igazán jölelki emberbarát, jölészi Chászár András, mozgalmat indított a siketnémák érdekében. Az volt a cél, hogy egy intézetet alapítsanak számukra s Chászár, a gömörmegeyi neves jogtudós, 1800-ban a maga költségén kiment Bécsbe, hogy a siketnémák intézetének ügyét tanulmányozza. Visszatérve, Ferenc királytól engedélyt kapott országos gyűjtés megindítására. Levelet írt az akkori Magyar Kurir hitelnap szerkesztőjének, hogy adná tudtul az országának, mi a szándéka és mindjárt azzal nyitotta meg a gyűjtést, hogy roznyói hatszobás házáat felajánlotta a siketnémák hajlékául; vagy hamásut emelne a közadakozás épületét erre a célra, 500 forintot ad hozzá. Nagy pénz volt az akkoriban s ezenfelül még arra is kötelezte magát, hogy tiszteletes és tudós Magda Pált, a cseleki paedagógium tanárát, a siketnémák oktatásának módszereiben Bécsben saját költségén kiképeztesse.

A kérvő szótának foganatja lett és az adományok két esztendő alatt olyan tekintélyes összeget tettek, hogy Ferenc király maga segített a tervezetnél nagyobb szabásra létesíteni az intézetet azáltal, hogy felajánlotta erre a célra a váci püspökség régi kastélyát, ahol állandó hajlékot nyert a humánus intézmény. Most közeleg ennek a százados évfordulója s a közoktatásügyi kormány ez alkalomra meg akarja iratni jölészi Chászár András életrajzát, hogy a jubiláris ünnepek keretében megörökíttessék a nemes emberbarát emlékezete. Ebből a célból most átanulmányoztatja a roznyói főgimnáziumban elhelyezett és az ág. hitv. ev. fősperességi tulajdonát képező jölészi Chászár-féle könyvtárat, amelyben máris igen sok becses adatot találtak.

— **Mommsen Ticho.** A híres Schekespeare-kutató Mommsen Ticho, aki jeles filológus volt ma 81 éves korában Frankfurtban meghalt. Az elhunyt filológus fiúve volt a híres Mommsenok.

— **Ujságírók művésztözeje.** Mind nagyobb érdeklődés nyilvánul a közönség körében az iránt a művészt iránt, amelyet az ujságírók rendeznek december 6-án a Vigadó nagytermében. A hangversenyteremnek ez idő szerint legünnepelebb alakjai jelennek meg ez estén a pódiumon és nincs kétség benne, felejtethet esteje lesz a művészt iránt érdeklődőknek. Együtt szerepelnek a műsoron: *Burmester*, a jelenkor elismert legkiválóbb hegedűművésze, kinek játékában hűv és erő, izéssel és virtudással párosul, *Alberti Werner*, kinek tüneményes énekművészetéhez fogható az operai színpadokon mostanság alig akad, hallani fogjuk ugyancsak az Operabáz egy másik díszének, *Diósgyőri Bertán* énekét, a tragikai művészt világraszóló hírességének: *Jászai Mari*ának szavaltatát és egy előkelő német zongoraművésznék *Mayer-Mahr*nak, aki a berlini *Klindworth*-akadémia igazgatója, zongorajátékát. Kezünkben van immár a művészt teljes programja, amely — bátran mondhatjuk — ritka művelzetet ígér a zenekedvelő közönségnek. Maga *Burmester* műsorának legbravurosabb darabjait fogja előadni. Hallani fogjuk *Beethoven*nek egyik legszebb és nálunk még soha hangversenyen elő nem adott művét, a halhatatlan zeneköltő „*Es-dúr sonátáját*”. Művészeink nem mertek még megküzdenni a mű igazi, mély tudást követelő klasszicitásával. *Burmester* az első, aki nálunk erre vállalkozik. Az ő hatalmas tudása és zsenialitása van hivatva arra, hogy a gondolatokban gazdag mű benső értékét a maga egészében megismertesse hallgatóival. *Beethoven* *Es-dúr sonátáján* kívül *Saint-Saëns* „*Introduction et Rondo capriccioso*”-ját, *Bach* „*Air*”-jét és *Paganini* „*Octaven etude*”-jét fogja előadni. *Alberti Werner*: *Brahms* „*O liebliche Wägen*” és *Sullivan* „*O lass mich träumen*” című műveivel fogja gyönyörködtetni a közönséget. *Diósgyőri* gyönyörű mezzoszopránját *Schubert* és *Schumann* mélyzészű, meleg dalaiban fogja ragyogtatni s *Jászai Mari* szavalművészetét is egészen új oldalról fogja megismerni a közönség. A nagy tragika egy egyenesen számára írt költeményt fog ez estén előadni. *Mayer-Mahr*, ez az előkelő berlini zongoraművész *Burmester* előadását fogja kísérni. A berlini zongoraművész azonkívül egy önálló számmal is szerepel a műsoron és pedig *Liszt-Paganini* „*Caprice a-moll*”-jának előadásával. Amint látható, a hangverseny programja oly fényes, a minő az ideai hangverseny-szezonban aligha lesz még egy s bizonyára becsületére fog válni a rendező ujságíróknak, akik a művésztét a Budapesti Ujságírók Egyesülete segítő-alapja javára rendezik. A nemes és jöteknycélra való tekintettel a rendezőség a belépő jegyek árát a populaire-concerteken szokásos egészen olcsó árakban állapította meg, úgy, hogy a legrágább jegy ára

3 forint s már 1 forintért is igen jó helyek kaphatók *Méry Béla* zeneműkereskedésében. (Andrássy-ut 12.) Az idő rövidsége s a máris nagyszámu előjegyzésekre való tekintettel ajánlatos lesz, ha a közönség minél hamarabb megváltja jegyét a művész-estére.

— **Wilde Oszkár halála.** Érdekes ember halt meg. *Wilde Oszkár* angol író, aki azonban, bár zseniális poéta volt, embernek érdekesebb volt, mint amilyen költőnek bizonyult a munkái révén. Az abnormis gyönyörök, kínok, fájdalmak apostola volt: ilyenformán természetesen nem igen volt nagy a publikuma se. A közönség még mindig annyira naiv, hogy bőségesen megtalálja a bűmuni valót a természetben, *Wilde Oszkár* pedig megtagadta a természetet — s a természetet is. Neki a szerelem dolgában is más volt a nézete, nem ami a normális emberé s ezért két esztendei kényszer munkával szigorított börtönre ítélte a puritán angol bíróság, minden tekintet nélkül arra, hogy egy nagy költővel áll szemben. Miután az utolsó napig kitöltötte a börtönbüntetést, Olaszországba utazott, azután pedig Párisban telepedett meg. Franciául akart írni, francia akart lenni teljesen, szóval: — új élet, új jövendő után vágyott. Két-három hónappal ezelőtt bele is fogott egy francia vígjátékba s hogy el nem készült vele, az igen nagy kár az irodalomtörténetre nézve. Érdekes lett volna megtudni, hogy mennyire sikerül az az átvétel, amelyet némelek lehetetlennek állítanak. Agyhártagyuladás ölte meg, mindössze negyven esztendő korában.

— **Vidéki szerkesztők hábrusága.** Nagy hábruság folyik két temesvári német lap közt. Valami jelentékenyen incidensből kifolyólag a *Südungarische Reform* heves támadással illette a *Temesvarer Zeitung*ot, amely éles cikkben utasította vissza a támadást. Erre a *Reform* úgy válaszolt, hogy a *Temesvarer Zeitung* szerkesztője, *Barát* Armin kénytelen volt a *Reform* szerkesztőjéül, ifj. *Steiner* Károlytól elégtételt kérni. *Steiner* azonban elégtételt nem adott, sőt szidalmazásait folytatta és ellenfelét tetlegességekkel fenyegette. A temesvári közönséget kínosan érinti ez az ügy. *Barát* egyébiránt eljárásának megítélése végett az ügyet a *Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége* elé fogja vinni.

— **A király lányának regénye.** Síralmas drámát cselekedtet meg egy spanyol szerző. A legkopottabb recept szerint készült a történet, de van egy olyan érdekessége, ami sikerre segítette spanyol földön. A *Don Carlos* leányának kalandos történetét játszná le benne. A kalandos történet tudvalegileg házasság egy oltárképfestővel, akinek a világban *Folchi* a neve. A darabban a történet nem egyéb mesénél, amint-hogy a leányt se hívják *Elvirának* és nem is ezen a világon játszik a történet, hanem amint a szerző szellemesen megjegyzi — a Meszországban. A vége az a dolgonak, hogy a király valahogy eljut az ateliérbe, ahol a lányunk az ura kavargatja a festéket s ott tudja meg, hogy a piktör egy és ugyanazon személy azzal az ural, aki a lányát oltár elé csábította. Szörnyű dühbe borul, de a mikor bejön a leánya és az unokája, — az utóbbi családtag éppen az evangélium néhány versét tanulgatja, — előzékenyül ő felsége és azt mondja, hogy: — Üsse a kő, minek kellemetlenkedünk!... A darab Saragossában került színre és sikere volt.

— **Uj hidak a Vágon.** Liptómezyében új hidak építése vétett tervbe. Egyiket Liptó-Szt-Miklós mellett, a *Palugya* felé vívó megyei uton, a másikat *Németipese* városban építik a *Vágra*.

— **Halálozás.** A német konzulátus titkáranak, *Jager* udvari tanácsosnak, temetése holnap, vasárnap délután 2 órakor lesz a *Hermina-uti Bethesda-kórház*-ból a *Keresepi-ut* melletti temetőbe.

— **Kereskedelmi utazók estje.** A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete *Auer* Róbert tiszteletére ma estét rendezett abból az alkalomból, hogy az egyesület lelet a székesfehérvárosi törvényhatóságba bevalasztották. Az előkelő vendégek között voltak: *Tolnay Lajos*, *Bessenyei Ferenc*, *Benke Gyula* és *Neumann Armin* országgyűlési képviselők, *Balla* Lajos miniszteri osztálytanácsos, *Haraszi* Jellinek Henrik vezérigazgató, *Gelléri Mór* királyi tanácsos, *Tenczer Pál*, *Sándor Pál*, továbbá több számmal az egyesületi tagok *Auer* Róbert élők. *Kámtz Artur* és *Beck Géza* alelnökök vezetésével. Felköszöntöket mondtak *Guttman Zsigmond*, *Auer* Róbert élők, *Kámtz Artur*, *Beck Géza*, *Bessenyei Ferenc*, *Tolnay Lajos*, *Balla* Lajos, *Tenczer Pál* és *Kabos Ede* főtitkár.

— **Házasság.** *Dr. Halász Lajos*, pestvidéki királyi ügyész, e hó 29-én a IV—IX. kerületi anyakönyvvezető előtt házasságot kötött *Kormos Ilonka* urhölgyvel, *dr. Kormos Béla* királyi közjegyző és neje, született *Agoston Róza* leányával.

Mitlger Salamon, a *Lengyel* és *Mitlger* soproni nagykereskedő cég baltája eljegyezte *Fenyvesi Miksa* zalaegerszegi leányát, *Arankát*.

Sámuel Ferenc, Budapestről eljegyezte *Deutsch Etelka* kisasszonyt *Erminályi*alváról.

— **Telegrammváltás az Óceánon át.** Egy londoni telegramm szerint meg van már oldva az a probléma, hogy hogyan érintkezék Európa Amerikával — kábel nélkül. A *Marconi*-féle találmányt annyira módosították a zseniális föltaláló, hogy az egyik állomás áttrópi a telegramm az Óceánon is a másikkra. Karácsonykor már kísérleteznek is a javított gépekkel és pedig *Southampton* és *Long-Island* között. A telegrammváltásnak ilyen nagy távolságban az volt eddig az akadályja, hogy a hateraz kilométernyi távolsághoz legalább is ezer méter magasságban kellett volna fölláttani az állomásokat. *Marconi* — a *Daily News* szerint — legyőzte az akadályt s most már — szabad a vásár.

— **D'Annunzio védekezése.** A most élő hírneves írőkkel és művészekkel, az ő legesekélyebb dolgaikkal is nagyon sokat foglalkozik a sajtó. Különösen áll ez a külföldi író- és művésznagyságokkal. *Ime* d'Annunzióról van szó. Hogy *lusta*, ezt mondják az olaszok az ő nagy írójukra. D'Annunzio ezt nem hagyja magán száradni és egy olasz újságíró előtt nyilatkozik és védekezik. Egészen őszintén beszél.

— **Tévesen állítják** — mondotta — hogy *pazarló* és *lusta* vagyok és hogy *batározott* hajlandóságom van a könnyelmű élvezetekhez. Igazság szerint tizenkét-tizenegyet órahözött dolgozom naponként, néha még többet is, de *lassan* dolgozom. *Igy* hosszas és *fáradtságos* napi munka után nem *irtam* gyakran többet három oldalnál.

— **A finn autonómia vége.** Most már nem is titokban, csendben, hanem egész nyíltan folyik az akció arra, hogy *Finnország* eloroszosítsassék. A munka vezető szelleme a főkormányzó: *Bobikov* tábornok. Legújában azt cselekedte meg, hogy figyelmeztette az összes kormányzóságokat, hogy a jövő év januárjának közepétől kezdve orosz nyelven adják be a beadványait s gondoskodjanak arról, hogy ezkerilenezsáztól kezdve az egész adminisztráció tudjon oroszul, mert ez lesz az állam hivatalos nyelve. A finnek próbálnak küzdeni az oroszok eloroszosítás ellen, de nem igen van sikerük. *Könyörgéseik* vagy nem jutnak el a cárhoz, vagy pedig nincs haszna abba, ha el is jut a sok megható írás a minden oroszok ura elé. Választ se kapnak egyre se. Most *Ropp* tábornok, a finn államtanács elnöke, arra határozta el magát, hogy az özvegy cárnéhoz fordul nemzete érdekében. Nagy kérdés, hogy lesz-e a közbenjárásnak sikere.

— **Előadás a Mérnök-Egyesületben.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben ma este *dr. Hoór Mór* előadást tartott az *elektromos szigetelőről*. Az előadó hanguloyozva a kérdés gyakorlati fontosságát, az elektromos szigetelőről uralkodó nézeteket ismertette és rámutat az ezek között való ellentmondásokra. Ez érdekes előadást mindvégig nagy figyelemmel hallgatta meg a publikum s aztán lelkesen megjelente az előadót.

— **Anarkista urak.** Ezuttal csakugyan urakról van szó. Anconában egy anarkista szervezetet fedezett föl a rendőség, amelynek körülbelül harminc tagja csupa olyan ur, aki a város előkelő társadalmában él. S hogy nem valami tréfás anarkisták játékról van szó, hanem egészen komoly a dolog, azt az bizonyítja, hogy a kompromittált urakat vád alá helyezték s valószínűleg már decemberben törvényt is ülnek fölöttük.

— **Latzkovits és Társa cég** (Andrássy-ut 3.) értesíti t. olvasóinkat, hogy — miután most főleg a párisi modell-bluzok eladására fekteti a károsult, — az összes raktáron levő egyéb bluzokat karácsonyig minden elfogadható áron elárúsítja.

— **Pusztító vihar.** *Velencéből* táviratozzák, hogy két nap óta rettenetes vihar dühög, amelynek ereje kiterjed egész Olaszországra. Rómában, *Genuában*, *Firenzében* árvíz van, amely sok helyen földeszeszamlást okozott, több embert az életétől fosztott meg s mindentel megakasztotta a vasuti közlekedést. A vihar következtében *hir szerint* elmerült a *Hegedűs Sándor gőzös*, amely *Velencéből* *Fiume* felé volt utban. Ez a hajó a legújabb és legmodernebb magyar tengeri gőzösök egyike. Hogy a hírből mi igaz, azt még nem lehetett konstatálni. — *Rómából* táviratozzák, hogy a *Tiberis* ma este túllépte az 1870-ben elért legnagyobb vizállást de a legutóbbi években végzett munkálatok következtében a városban nem tehetett kárt. Az árvíz néhány alacsonyabban fekvő városrésze szorítottok, ellenben a városban kívül, a *Tiberis* mentén fekvő területek víz alatt állanak. El van öntve a *Szent Pál-kápolna* kívül levő protestáns temető is, valamint a *Szent Pál-templom*. A vonatok jelentékeny kóssal érkeznek. A táviróösszeköttetés sok helyen megszokadt. *Féribeszokadt* a *Róma* és *Tivoli* közti *Tramway*-forgalom is. Az idő kiderült.

— **Kitüntetés.** *Mai* és *Tsa* cs. és kir. udv. fényképezék nagymező-utca 20. és váci-köput 14. *Gyermekképeink* *Párisban* aranyéremmel kitüntetve.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körut 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és beajásztomoz védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

— Az idegenforgalom érdekében intéző kö-reink hangzatos mozgalmakat indítottak. Epp ezért kell, hogy a mi hazafias közönségünk maga is nagy vállalkozásunkat akképp elősegítse, hogy szükségletét nem a külföldön, hanem hazánkban szereze be, ezáltal módot nyújt nagyiparosaink és nagykereskedőinknek vállalatukat akképp kibővíteni, hogy az idegenek látogatásuk után a legjobb benyomással távozzanak. Ezt legjobban elősegíti az egész országban és külföldön általánosan ismert és legjobb hírnévnek örvendő **Párisi Nagy Áruház** (Kerepesi-ut 38.), hol az összes használati és szükségleti tárgyakat óriási nagy mennyiségben és választékban vannak felhalmozva.

(x) **Egyeuruhák**, díszöltönyök és libériák, olasz vivőszerek igen olcsón kaphatók **Tiller Mór** és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, Váci-utca 25.

(x) **Dr. Kovács kézpasztája** (csakis félhold-alaku védjegyvel valódi) 3 nap alatt minden kezét gyöngyöddé és Jeherré varázsol. Egy tégely 60 kr. **Főraktár:** dr. Kovács gyógyszerháza Budapest, Gyár-utca 17. Megjelent „Toilett-utkok” kívánatra ingyen.

(x) **Ösz haj néha nagy gondot okoz.** Vegyük csak azt, ha egy fiatal nő egy ifjú sürü hajzatában az ezüst szálakat pillantja meg, nem esik-e az majd-nem kétségbe? Arra azonban ma már nincs szükség, mert **Czerny Tanningenja** a hajnak visszaadja az eredeti színetét a nélkül, hogy ártalmas lenne.

(x) **A prágai házikenőcs** orvosilag kipróbált, melegen ajánlott szer, mely gyuladós sebekenél és daganatoknál mint fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyuladást ellenes, hűsítőleg, gyógyítólag a legjobb eredményekkel alkalmazható, miért is már mindenütt mint kitűnő házi szert tartják. Ezt **Fragner A.** gyógyszerháza Prágában készíti és az itteni gyógyszerárakban is kapható. (Lásd a hirdetést.)

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

(x) **Honi ipar.** Ajánlom általánosan ismert, saját gyártmányú posztó bokabekelőt (gamasni). Kapható drapp, oliv, szürke, bronz és fekete színben. Párja 1 forint 10 krajcár. Hölgyeknek tégymagasság, párja 2 forint 75 krajcár. **Kertész Pál** divatruházában, Kerepesi-ut 44. sz., a Népszínházal szemben. Eladás nagyban is.

(x) **Eredeti Mikulások Kertész Tódornál.**

Pater Hiller elbeszélése.

— A zambézi misszió történetéből. —

Budapest, december 1.

Pater Hiller, a zambézi-mentü misszió egyik legkiválóbb tagja ma Budapestre érkezett s holnap délelőtt fél tizenegy órakor a Ferenciek templomában, délután hat órakor pedig az Angol kisasszonyok templomában prédikál.

A hatalmas, öles ember, akit nem viseltek meg a keresztjéi szenvedett fáradalmak, egy tizenegy éves néger fiú társaságában jött Afrikából s élményeit így beszélte el:

— Valóban idegennek tünik már föl előttem ez a modern város, ámbar mindig megőrztem emlékeimben ifjúkorom képeit. Ez a láрма, sürgés-forgás, a modern nagy város ideges, lázas hajszája most ugy tünik fel előttem, mintha valami meseországban volnék.

Tizenhét év óta élek Afrikában s ez idő óta most jöttem először vissza onnan. Itt a hangos harc folyik a kenyérért, amott a miveletlen földek és buja erdők némasága közt pedig esőndben folyik a harc a Megváltó eszméiért. Ez a csöndes harc volt az én életem s azért olyan idegenszerű most rám nézve emez.

Önök nyilván kalandokat várnak tőlem? Kalandjaim története röviden egy szóban foglalható össze: szenvedés. De ez a szenvedés nem olyan, mint aminőt ebben a nagy városban ismernek az emberek, mert a hitért és az emberek fölvilágosításáért átszenvedett nélkülözések emléke a legédesebb emlék.

Jól esik elmondanom, hogy honfitársaik közül Afrika legelhagyottabb részén is találtam buzgó, elszánt és tettekre kész misszionáriusokra. Lengyel születésű vagyok s az a rokonszenv, mely a magyar iránt véremben van, megerősítette barátságomat az önkön honfitársával **Menyhárt Lászlóval** és **Czimmermannal**. Önök talán nem is tudják, hogy honfitársaik milyen nagy szolgálatot tettek ügyünknek s bizonyára fájdalmasan hat bűnökre, ha elmondom, hogy mindketten meghal-

tak már. **Menyhártot** 1897-ben a láz ölte meg, **Czimmermant** pedig egy mulattérge 1894-ben, **Szegény barátain** oly sokat beszéltek Magyarországról s gyakran fölbresztették lelkemben azt a vágyat, hogy ide jöjjenek legelőször, ha Európába visszatérek. Nemesak társaim emléke és nemesak az vonzott ide, amit ott a **Zambézi partjain** olyan rajongó szeretettel beszéltek el hazájukról, hanem a hála is arra ösztökélt, hogy Budapestre jöjjenek.

A misszió ügye nagyon rosszul állt néhány évvel ezelőtt. Kétségbeesetten és megtörve vártuk Európá segítségét — de sokáig hiába. Ekkor jött a magyar segítség. Ezt sohasem fogom feledni, mindig hálás szívvel gondolok Magyarországra, amely akkor a gondviselés szerepét vállalta el.

Nem lehet arról fogalma európai emberek, hogy mit jelent a **Zambézi mentén** elhagyott, vad vidékeken kétségbeesni. Elni is elég, remény-nyel élni is küzdelmes, hát még kétségbeesni.

Képzoljenek egy hatalmas, vad folyót. A partjain szalmásátrak állanak, össze-vissza dűledezve. Az ember azt hihetné, hogy kutya-ól, pedig emberi lakás, melyben azonban nem az ember az ur, hanem a patkány. Ilyen házakban laktam én néhány évig. Ma természetesen ott is más világ van már. A **Zambézi hullámaiban** szép, cserepes házikók tükröződnek s kinevelt, becsületes négek komoly munkában és keresztényi szeretetben élnek bennük. Ez a telep, melynek **Boroma** a neve, igazi oázis ebben a hitetlenséggel telített világban s a karesu templomok harangjai életet, szeretetet, boldogságot jelentenek.

Önök azt nem tudhatják, hogy mi a harang. A harangzó fonságát, a benne kihirdetett eszmét, a belőle messzire esengő isteni szótatot csak mi érthetjük meg, mikor esténként imádságra gyűlünk s fekete arcú, félvad emberek arcán látva a szent áhítatot, boldogan, zokogva csököltük **Krisztusunk** lábait.

Ezek a perek fölérnek a világ minden gyönyörével s e perek boldogságért térek most majd vissza új hazámba, hova új eszköztöket és az európai tudományok áldásait viszem magammal.

Mosolyognak nemde, ha „áldásról” beszélek, holott csak egy kis gözhajót értek alatta. Kicsi, tizennyolc méter hosszú gözhajót, melyet **Drezdában** rendeltem, s amely nélkül harminc napig kellene csónakot vontatnom a tengerparttól a misszió telepéig. Más járművet nem ismernek még az én feketéim! A ló éppoly ismeretlen előttük, mint a kocsis. Mindig a vizen járnak, s azt az 550 kilométeres vízi utat olyan fáradságos utazásnak tekintik, mintha a világ tulsó felére menének. Ilyen közlekedési viszonyok mellett persze aig hallottunk hírt Európáról. A **Kölnische Zeitung** számaikat gyakran megkaptuk ugyan, s a három év előtti újságokat éppen olyan készpénznek vettük, mint önök a reggelijük mellé adott hírlap híreit. Hogy a készpénzről beszélek, eszembe jutnak azok a pénzviszonyok, melyeken eleinte igazán jól mulattam s melyekből később nagy tanulságot merítettem. A pénz ott — a pamut. Vagyis olys valami, ami nem ér semmit s amiből hamar kiokoskodhatja az ember, hogy nem érdemes érte vesződni. Készpénz ritkán jutott a kezemhez. Nem is tudtam vele mit csinálni, amíg a legközelebbi állomáson, **Teto** nevű helyen, európaiak nem telepedtek meg, akik aztán fölvaltatták s beváltották a pénzemot.

Nincs most sem kinelem. Ami értéket magammal hoztam, az **Petrus Cananisius**.

Petrus Cananisius — amint látják — szerencsen gyermek. Tizennégy éves s anyyira művelt fiú, hogy most Portugáliába viszem iskolába. **Lisszaboni** adományokból neveltem szegénykét és megtanítottam a portugálok nyelvére. Még nem tudom mihez lesz hajlandósága, de eszes fiú s ugy fordul, még orvos is lehet belőle.

Petrus Cananisius, akit pogány korában **Nhom**-bának hívtak, megértette, hogy róla beszélnek. Hálásan nézett **Hillerre**, aki most fölállt s szeretettel simogatta a gyermeket.

— Ez a jutalmam, — mondta a páter mosolyogva. Az ut, mely Afrikától idáig vezet, hosszú és szörnyű fáradsággal van kiköveztve. Ha csak ez az egy gyereklelék volna érte a jutalmam, akkor is szent szerelemmel gondolnék a **Jézus Krisztusra**.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Jászai Mari otthon.

Budapest, december 1.

Azt tartjuk, ez a cím nem ad munkát a talányfejtőknek. **Jászai Mari** otthon csak egy helyütt lehet, a Nemzeti Színházban, amelynek életével, erejével, tudásával, nagy és nemes művészetével diszt adott és amelytől életének, erejének, tudásának, és nemes művészetének díszét kapta. **Jászai Mari** és a Nemzeti Színház nagyon becsületes kötés közösségében élt hosszú során át az esztendőknél. Egyűjök se volt a másiknak adása. **Jászai Mari** a Nemzeti Színházról mérhetetlen becsülvágyal, ragyogó zsenivel és emésztő kötelestúdtudással érvényesülést kért a legmagasabb rendű színjáték terén és hálás bért adott a színháznak ez érvényesülés eredményében, a sikerben, amelyet magyar talentuma nagyfényű kreációikkal erre a színpadra árasztott. A tavasszal ez a kötés megmérgeződött és nincs immár okosság annak a keresésében, hogy milyen okon. Ez elválás sorsa örök fordulása a komoly és nagy szenvedélyek lélektanának: a kibékülés, a visszatérés. A Nemzeti Színház tartozott azzal **Jászai Marinak**, hogy kapuit tárgyra nyissa visszatérésének ünnepére és **Jászai Mari** tartozott a Nemzeti Színháznak azzal, hogy e megnyílt kapukon keresztül az első hívó szóra szeretettel hazatérjen.

Ez a hazatérés valójában csak az 1901-ik év április havának első napján fog megtörténni, de bevégett tényné lett már ma este **Beöthy Lászlónak**, a Nemzeti Színház igazgatójának azzal a hivatalos átíratával, melyben gróf **Keglevich István** intendáns megbízásából megkérdezi a művésznot, hajlandó-e elfogadni azt az örökjogon való kinevezést, amelyet **Széli Kálmán** belügyminiszter az intendáns előterjesztése alapján immár jóváhagyott. **Jászai Mari** asszony tüstént nyilatkozott, hogy örömmel, szives köszönettel fogadja a kinevezést és ezzel a levélváltással immár pontot tehetünk ama törekvés végére, amelynek célja az volt, hogy **Jászai Mari** asszony örökös szerződéssel a Nemzeti Színházhoz esztoltassák.

Jászai Mari asszony **Beöthy László** igazgató hivatalos értesítését, amely szó szerint tartalmazza magát a kinevező okiratot is, ugyszólva a küszöbön kapta meg, utrakészen **Kolozsvár** felé, ahova a **Vörösmarty-ünnep** nemes alkalma szólítja. Amikor kocsija a Nemzeti Színház előtt elhaladt, a zimankos, öszi párakkal teli időben is és a sötétben is vidáman ragyogtak felé a Nemzeti Színház lámpái, amelyek kedves otthonának adtak derült és biztató színeket. Az alig el is vesztethett, de újra egészen megtalált otthonnak. Közülünk közénk vízi e pillanatban is a vasut, **Kolozsvárra**. De vihette volna sokkal messzebbre is, virágtalan, hideg idegben. Mert el lehet most már mondani, hogy nincs a esábitásnak az az eszköze, amelylyel nem éltek **Jászai Mari** asszonnyal szemközt, hogy elhódítsák a magyar színpadtól, amelylyel multja, vére, eredendő hajlamai, temperamentuma és tehetségének természete szerint elválaszthatatlanul összeforrott. A legelőkelőbb német színpadok egyikének megbízott embere valósággyal levélostrom alatt tartotta, táviratokkal kérlette, mindenek a tetejébe szomlyes kapacitációval sürgette, hogy felejtse el bennünket, szegény magyarokat és siessen világot hódítani, vagyont szerezni ki a külföldre, földjére

Maager Vilmos-féle valódi tisztított DORSCH májolóaj.
 Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könyv emezhathatódnál fogva gyermekeknek is alkalmas, valamint a legkülönbözőbb mindennemű esetekben, melyeknél az orvos az egész testi szervezettel, különösen a mell- és tüdő szervvel, a vastagbél nyálkahártyájával, a nyakcsigolyák, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.
 Gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Beos III/3., Heumarkt 3., és minden gyógyszerárban és drogériában.

nem az ígéreteknek, hanem a kinevekkel meg-
rakott szerződésnek. A nyáron *Wiesbadenbe* kö-
vette a művésznőt a türelmetlen német direktor,
kezében kontraktussal, szerepekkel és Jászai Mari
mindé kisértések közepette megállott magyar érzése,
a magyar színpadhoz való ragaszkodása szilárd
pontján és eleinte udvarias kitérés, később hatá-
rozott visszautasítás volt a felelete.

Még ugyancsak a nyáron történt, hogy
Beöthy László, a Nemzeti Színház fiatal igazga-
tója, a szezon munkájának előkészítése közben
megragadta a kezést Jászai Marinak a legtelje-
sebb díszszel való visszaszerződésére. Derék, a
legkomolyabb és a legtisztább művészi célokra
valló törekvése immár meghozta neki a legtelje-
sebb sikert, alig tíz hónapos igazgatásának sulya,
értékre, tartalomra nagyszobásu eredményét is,
mert gróf Keglevich István a legloyálisabb kész-
séggel azonosított magát a színháznak és a ma-
gyar művészetnek Jászai Mari visszaszerződöt-
tésében rejlt nagy érdekével, nyomban felter-
jesztést tett Széll Kálmán belügyminiszternek,
aki meleg szeretettel a művészt és megtisztelt
érdeklődéssel Jászai Mari asszony pozíciója iránt
e művészt területén, a politika és a kormányzás
sok gondjai közepett, a felterjesztés soron kívül való,
sürgős elintézésével adta jelét a művészi érdeke-
ken való örökösnek és kötelezte halála Magyar-
ország árvált közönségét.

Maga az okirat, amely ezt a jellegét immár
megkapta Jászai Mari asszony ama levelével,
amelyben a neki felajánlott kinevezést boldog ér-
zéssel és örömmel elfogadja, Széll Kálmán bel-
ügyminiszter szíves hozzájárulásával, s Keglevich
István intendáns és Beöthy igazgató egyező in-
tenciójából a legnagyobb tisztelettel, hódolattal és
díszszel invitálja Jászai Mari asszonyt örökös
taggá a Nemzeti Színház gárdájába.

Ugy értesülünk, hogy a kinevező okirat a
legszeretetteljesebb elismerés hangján szól Jászai
Mari kiváló művészi érdemeiről, fényes szolgálatairól,
a hazai kultúra érdekében kifejtett munká-
járól, amely különösen a tragédia terén a Neme-
zeti Színház sikereit az ő nevével forrasztotta
össze. Ezt a kapcsolatot — mondja az intendáns
az okiratban — akarja örökké tenni ez a ki-
nevezés.

Nem tartanak ildomos dolognak, hogy is-
mertessük az örökös szerződés anyagi vonatkozásait
is. Tájékoztatóul csak annyit, hogy ez irány-
ban is a legméltóbb és a legnobilisabb formát tar-
talmazza a kinevező okirat. A művésznő javadal-
mazása kettős: egyik az állandó tiszteletdíj, amely
neki életfogytiglan jár, másik a működési hono-
rárium, a játékdíj, amelynek mértékét külön egyez-
ség fogja szabályozni.

Bennünket nagy örömmel tölt el, hogy tel-
jes, egészséges, föltétlen harmóniában látjuk egy
döntő fontosságú művészi érdek szolgálatában a
Nemzeti Színház minden mértékadó tényezőjét.
Izzó lelkesedés, rajongó szeretet, olthatatlan mun-
kakedv, friss előretörés, szárnyaló becsúgy fakad
az ilyen harmónia talajából. Igaz szívvel kívá-
nunk a színház vezetőinek is, Jászai Mari asz-
szonyának is zavartalan örömet ez újjászületésen.

(—)

** A Nemzeti Színház Shakespeare-ujdonsága.
A Nemzeti Színháznak legközelebbi ujdonsága *Shakes-
peare*nek egy nálunk alig ismert és magyar színpadon
még elő nem adott remeke: a *Troilus és Cressida* lesz.
A trojai háború idején játszó klasszikus darab, amely-
ben *Shakespeare* a Iliás hőseit viszi színpadra, a Neme-
zeti Színházban csaknem egész személyzetét foglal-
koztatja. Színe *Beöthy László*, a Nemzeti Színház igaz-
gatója, alkalmazta, őt felvonásban foglalván össze az
eredetnek tizenhat színváltozását. A színház azon
van, hogy a lehető legnagyobb gondnal, korhűséggel
és pompával állítsa be a teljesen ujdonságzám-
bó menő remekművet. Cressidát — P. Márkus Emilia,
Troilust — Beregi Jásztza. Kivülök Fáy Szeréna,
K. Hegyesi Mari, Hettyey Aranka, Ligeti Juliska,
Ujházy, Vizvári, Bercsényi, Gabányi, Gyenes, Császár,
Szaosvay, Ivánfi, Somló és Horváth játszóak a klasz-
szikus görög kornak ismert és népszerű alakjait. A
Nemzeti Színház igazgatósága a *Shakespeare-ujdonságot*
amelyhez új görög és trojai jelmezek és díszletek
készültek, december 14-ére tüzte ki.

** A Vigaszínház új francia boházata. A *Vig-
színház* megszerzte előadásra Albin Valabrègne-
nek *La sécurité des familles* című boházát, A darab a fér-

jek öröme címmel, Fáy J. Béla fordításában, valészíni-
leg még ebben az évadban kerül bemutatásra.

** Blaha Lujza a királynál. Blaha Lujza,
mint értesülünk, hétfőn megy legfelsőbb kihall-
gatásra a királyhoz, hogy megköszönje azt a ki-
tüntetést, amelyet huszonöt éves jubileuma alkal-
mából az uralkodótól kapott.

** Helvey Laura fellépése. Helvey Laura
asszony, a Nemzeti Színház kitűnő művésznője felépült
hosszas betegségeiből s legközelebb ismét fellép. Ez
alkalommal *Carel* régi tant darabja: a *Cimzetes
feleség* fog színe kerülni.

** A Népszínház alapítóinak ünneplése.
A Népszínház *Díszlettség* ama tagjai közül, kik a
színház alapításában részt vettek, ez idő szerint
már csak ketten vannak életben: *Klöh István* ud-
vari tanácsos és *Steiger Gyula*. A Népszínház szem-
élyzetének küldöttsége a színház két alapítójá-
nál ma délelőtt tisztelettel, hogy a személyzet üd-
vözlő feliratát átnyújtsa. A küldöttség tagjai vol-
tak *Porzoltó Kálmán* igazgató vezetése mellett: *Vidor Pál*
főrendező, dr. *Fodor Oszkár* titkár, *Szirmai Imre* és *Kenedich Kálmán*. A küldöttséget
Klöh István lakásán fogadta s itt a személyzet
nevében *Porzoltó* igazgató mondott beszédet, mely-
ben az egész személyzet haláljának adott kifeje-
zést *Klöh István* iránt, ki hazafias lelkesedéssel
és nemes áldozatkészséggel vett részt a Népszín-
ház alapításának nehéz munkájában és huszonöt
esztendőn keresztül fáradhatatlan munkával vett
részt a Népszínház vezetésében s kinek első sor-
ban köszönhető, hogy a Népszínház minden nagy
váltástól menten fennállott s mai magas színvo-
nalára emelkedett. Azután átnyújtotta fehér bő-
rkötésben az emlékiratot, melyet a színház összes
tagjai aláírtak. Az emlékirat szövege a kö-
vetkező:

Méltóságos ur! Midőn a Népszínház negyed-
százados fennállásának ünnepét elli, a színház
igazgatósága és személyzete hálás emlékezettel
fordul ahhoz a férfúhoz, kinek hazafias lelkesé-
dése és önzetlen fáradozása segítette ezt az inté-
zetet létesíteni és fenntartani, a magyar irodalom-
nak és művészetnek ezt a fényes hajlékát, amely
az egymástán következő írói és művészi nem-
zedékeknek dicsőségét és kenyeret ad és amely
Budapest közönségének a szellemi élvezet nemes
gyönyörét nyújtja, amely igen sok tekintetben
Méltóságodnak köszönhető létezését s midőn a
jubiláris ünnepségek tönjenezése elől Méltóságod
puritán karaktere elmenekül a csöndes magányba,
melyben az ország javán munkálkodik, engedje
meg, hogy mi, a Népszínház igazgatója és személyze-
te szerény visszavonulásában az emlékiratunk-
kal felkeressük és megköszönjük Méltóságodnak
mindazt a fáradozást, buzgalmat és önzetlen ál-
dozatkészséget, melyet a kulturális intézet létesíté-
sére, megszilárdítására szentelt és kérjük, tartsa
meg ezt a nemes emléklődését és pártfogását
továbbra is irányunkban és kívánjuk, hogy az
Isten kegyelme Méltóságodat a haza javára szá-
mos éven át boldogságban éltesse. Méltóságod
hálás tisztelői.

Klöh István meghatóan mondott köszönetet,
boldognak érzi magát, — ugymond — hogy ennek
az intézetnek, mely mondhatni, az egész hazában a
magyar nyelvnek és a magyar hazafui közszellemnek
legnagyobb iskoláját képezi, az alapításában és 25
éven át a kezelésében részt vehetett azzal a sikerrel,
melyet ez intézet ma felmutatni képes, különösen
boldoggá teszi őt az, hogy a Népszínház nyugdíjintézetét
sikerrel tudta életbe léptetni. *Klöh István* még sokáig
magnánl tartotta a küldöttséget s ígéretet tett, hogy
minden erejével arra fog törekedni, hogy a Népszín-
háznál tervbe vett nagy átalakítást, a Népszínház épületé-
nek vasszerkezete való újjáépítését és a *vilamos vilá-
gítás bevezetését* mielőbb *végrehajtsák* és a Népszínház
nyugdíjintézete is oly módon átalakítsák, hogy
minden időkre biztos nyugdíjat nyújthasson az elag-
gott művészi erőnek. A küldöttség tagjai ezután
Steiger Gyulát keresték fel, kinek szintén emlékiratot
nyújtottak át. *Steiger Gyula* kijelentette, hogy bár
egészségi állapota nem engedi meg, hogy a közügyek-
ben gyakrabban szerepeljen, azért minden erejével
szolgálatra áll a Népszínháznak és személyzetének
és minden beölyását arra fogja használni, hogy a
Népszínház mai magas művészi színvonalának bizto-
sítása érdekében a főváros minél nagyobb áldozatot
fejtson ki.

** Hírek a Nemzeti Színházról. A Nemzeti Szín-
ház jövő heti műsorának nagy részét a *Star* és a
Bölcső tölti be. Mindkét darab iránt változatlanul nagy
a közönség érdeklődése. — A jövő hét folyamán két
délutáni előadás lesz; szombaton *Boldogasszony ün-
nepén* *Romeo és Julia* kerül színe *Török* *Imrával* és
Beregivel a két főszerepben, vasárnap délután pedig a
színház megismétli a *Vörösmarty-ünnepet* ugyanazzal
a műsorrall, amelylyel a Nemzeti Színház tegnap este a
költő születésének századik évfordulóját megün-
nepelte.

** Ledofsky Gizella szerződése. *Ledofsky Gi-
zella*, a Magyar Színház primadonnája mint értesülünk,
a napokban írta alá új szerződését, amely a kitűnő
fiatal művésznőt újabban a Magyar Színházhoz köti.

** A Nemzeti Színház új Brioux-darabja. A
Nemzeti Színház igazgatósága megszerzte előadásra
A *bölcső* szerzőjének új darabját a *Robe rouge*, amelyet
a francia akadémia néhány béttel ezélett a nagy díj-
jal tüntetett ki.

** Hangverseny. A Budapest VIII. ker. Általános
közjótékonyági egyesület fényesen sikerült hangversenyt
rendezett ma este a VIII. ker. előjárásági palota
nagytermében. *Rákosi Viktor* (Sipulusz) főlovasása
nagy hatást keltett. Majd dr. *Nádasz Károlyné* (*Saxlehner*
Emma asszony tanítványa) énekelt el *Bohm* *Zauber-
liedjét* és *Wekerlin* Svéd dalát. A fiatal, bájos hölgy-
nek pompás mezzosopránja van, amelynek természe-
tes fényét és melegségét *Saxlehner Emma* asszony,
Operaházunk egykori kitűnő művésznője, a maga be-
vált énektanítási módszerével még tökéletesebbé tett.
A pompás szövegkijetés, a helyes lélekzetvétel, az
értelmes előadás *Saxlehner Emma* asszony kitűnő
iskolájára vall. A fényesen sikerült hangversenyt tánc
követte.

** Színházi levelek. A bécsi sajtó egy idő óta
élénk figyelemmel kíséri a budapesti művészeti és kü-
lönösen színházi eseményeket. Előjárt ebben a *Frem-
denblatt*, amelynek hasábjain dr. *Diósy Béla*, a jeles
tollú műkritikus, hétről-hétre szellemes beszámolóban
tájékoztatta az osztrák oszárváros közönségét a
magyar színházak műsoráról, a művészvilág kulissza-
életéről, a hangverseny-terem eseményeiről. Az e heti
beszámoló összefoglalja a premiéreket és összehasonlítja
azoknak sikereit a külföldi s különösen a bécsi szin-
padokéival. Kezdődik a sor a *Vigaszínház*sal, amelynek
repertóriumját *Cavalotti* és *Verga* magyar növő színművei
s a *Coralie* és *Társ*a boházat garapították az utolsó
napokban. Erdemes munkát végez a cikkíró, amikor
a mi nagy tragikánknak, *Jászai Marinak* legutóbbi
örökbeesü alakítását méltatja a bécsi közönség előtt.
Az érdekes cikk azután bemutatja a bécsi publikum-
nak *Márkus Emiliát* is legújabb parádés szerepében,
amely a művésznőnek egyik legmesteribb alakítása:
Brioux darabjában. Az *Operaházról* szóló rész ismer-
teti *Farkas Ödön* és *Vavrinecz Mór* egyfelvonásos dal-
műveit.

** Uj színház Lugoson. Szép ünnepet iltt ma
Lugos város közönsége. Újonnan épült pompás szin-
házat ma avatta föl. Az ünnepségek a képviselőtesz-
tület diszgyűléssel kezdődtek, amelyen *Radu* püspök,
Szende Béla országgyűlési képviselő is megjelent.
Marsovszky Árpád polgármester nagyhatású beszédben
esetelte a színpad kulturális fontosságát; előadta a
színház építésének történetét, hálásan emlékezve meg
mindazokról, kik adományaikkal lehetővé tették a
színház létesítését. A zajos éljenzéssel fogadott
beszéd után *Tomiciu Virgíli* a románok részéről
ünnepelle lelkes beszédben a mai esemény kulturális
jelentőségét és kifejezte azt az óhaját, hogy amint
az egész lakosság nemzetiségi különbség nélkül emelte
a muszáj templomát, úgy legyen az örök időknél át
záloga a megye és város lakossága békéjének, az
egymás iránti tiszteletnek és szeretetnek. Indítványára
a közgyűlés a polgármesternek a színház építése kör-
ül kijelített buzgalmiért jejjegyzőkönyvi köszönetet sa-
vazott. A gyűlés után a képviselők testületileg a szin-
házhoz vonultak, amelyet ünnepélyesen megnyitottak.
Este a megnyitó díszelőadás volt, melyet az itteni há-
rom különnyelvű, magyar német és román dalegylet
zendezett. Holnap az előadásokat megismétlik.

** Fregoli. Ma este mutatkozott be a budapesti
publikumnak a világszerte ismert transzformáló mű-
vész. Többek közt egy boházatot is eljátszott egy-
maga. Mind a kilenc szerepet ügyesen adta s az
egymástól nagyon is különböző típusokat kitűnően
ábrázolta. Az *Eldorado* című darabban pedig egymaga
volt egy egész orfeum, amelyben énekesnők, énekesek,
zsonglőrök, hasbeszélők, táncosnők, búvárok és zene-
bohók parodizált alakjait, — összesen huszonötöt, —
mutatta be. A közönségnek nagyon tetszett, és zajosan
megtapsolta *Fregoli* mindegyik mutatványát. A művész
felízkor kezd előadásait.

** Színházak műsora. Nemzeti Színház. Hétfőn:
A *tököző apa*. Keddén: A *bölcső*. Szerdán: A *star*.
Csütörtökön: *Az ember tragédiája*. Pénteken: A *bölcső*.
Szombaton délután: *Romeo és Julia*. Este: A *star*.
Vasárnap délután: *Vörösmarty-ünnep*. Este: A *star*.

M. kir. Operaház. Hétfőn: A *Rajna kincse*. Kedd-
én: A *Walkür* (*Burrian* *Károly* tenorista vendég-
felléptével). Szerdán: *Nincs előadás*. Csütörtökön:
Carmen (*Abrányiné* felléptével). Pénteken: *Nincs elő-
adás*. Szombaton: A *szidóné*. Vasárnap: *Éjszak csillaga*
(*Bianchi Bianca* vendégfelléptével).

Várszínház. Csütörtökön: A *menyem*. Szombaton:
Nincs előadás.

Vigaszínház. Hétfőn: A *kis mama*. Keddén: *Tar-
talékos férj*. Szerdán: *Tartalékos férj*. Csütörtökön:
Coralie és Társa. Pénteken: *Tartalékos férj*. Szombaton
délután: *Tartalékos férj*. Este: A *kis mama*. Vasárnap
délután: A *kis mama*. Este: *Tartalékos férj*.

Népszínház. Vasárnap délután: *Párisi éj*. Este:
Ünnepi nyitány. Hunyadi László operából; *Vörösmarty*,
költemény *Kozma* *Andortól*; *Szép Ilonka*, *Vörösmarty*
Mihálytól; *Szózat* és *Asszonyháború*. Hétfőn: *San-Toy*.
Keddén: *San-Toy*. Szerdán: *Piros bugyellár*. Csüt-
örtökön: *Asszonyháború*. Pénteken: *Napfogyatkozás* (elő-
szőr). Szombaton délután: *Amil az erdő mélyén*. Este:
Napfogyatkozás (másodsor). Vasárnap délután: *Asszony-
háború*. Este: *Napfogyatkozás* (harmadsor).

Magyar Színház. Hétfőn: A *mikádó*. Keddén:
A *mikádó*. Szerdán: A *mikádó*. Csütörtökön: A *mikádó*.
Pénteken: *Szalmit*. Szombaton délután: *Angot asszony*

leánya. Este: A mikádó. Vasárnap délután: New-York szépe. Este: A mikádó.

** Új zeneművek. (Bárd Ferenc és testvére zeneműkereskedésében, Kossuth Lajos-utca 4. szám és Andrassy-ut 42. szám.) Sidney Jones San-Toy teljes zongora kivonat: 6 korona. San-Toy potpourri 3 korona; keringő 3 korona. Mulder Staccato polka 3 korona, éneklő Sayer az Angot operettben; 1 korona 80 fillér. Udali: Csak egy kis lány (Du mein Girl); német és magyar szöveggel, 1 korona 80 fillér. Bauer: Miért vagy mára. Concert-dal német és magyar szöveggel; 1 korona 50 fillér. Huber: Csárdás Album. 12 újabb csárdással. Dzienl Oszkár: Néger dal; énekelte Lindt Marcella a Gésákban; 2 korona. Volstedt: Verlobungswalzer; 1 korona 60 fillér. Stifter: Bur induló; 1 korona 50 fillér. Dóczy 3 új eredeti magyar dal: 1. Panaszok a furulyám. 2. Magas a kaszárnya. 3. Barna kis lány levelet írt; 2 korona. Hegsz. mn. V. Joly. 13. sz. Bucsuzik a nap az égtől és Buzavirág a kedves két szeme; 60 fillér.

** Operaelőadás a Telefon Hírmondó. Ma — vasárnap — este a Telefon Hírmondó előzetőinek szórakoztatására a magy. kir. Operaház előadását fogja közvetíteni, a Lohengrin, melyben Burrián Károly, mint vendég fog fellépni. Az esős őszi időben, kellemes időtöltés lesz a Hírmondó ez operaközvetítése, mely tisztán, érthetően lesz hallható az összes állomásokon. Az opera után még Zöldi Manci cigánybandájának a muzsikája lesz hallható az Emke kávéházból 11 óráig.

A színházak Vörösmarty-ünnepé.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, december 1.

A budapesti színházak ma ünnepelték Vörösmarty Mihály, a nemzet nagy költője születése napjának százéves fordulóját. Ünnepelték a nagy költő szelleméhez méltó keretben és színvonalon.

Az Operaház, a Vígsház, a Népszínház és a Magyar Színház nézőtere megtelt ünneplő közönséggel, amely maga is hazafias lelkesedéssel hódolt meg Vörösmarty szellemének.

Az egyes színházak ünnepségeiről az alábbi tudósítások adnak számot:

(Operaház.)

Az Operaház Vörösmarty születésének százéves fordulóját Erkel Ferenc Bánkjának előadásával ünnepelte meg. Az operát Erkel Ferenc Magyar népéni nyitánya előzte meg, amelyet Benkő lendülettel dirigált. Az előadás teljesen méltó volt az ünnepies alkalomhoz. Bianchi Bianca Melinda szerepében ma ismét ragyogtatta fényes koloratúráját és a tiszpárti jelenet után percekig tartott a tapsvihár. Diósy Gertrud szerepét hatalmas drámai erővel játszotta és énekében is tökéletesen nyújtott. Brovik nem nagyon magyaros Bánk, de a szerepe énekrészeit jól oldotta meg. A színházat nagy és díszes közönség töltötte meg.

(A Vígsház matinéja.)

Dél előtt tizenegy órára a Vígsház Vörösmarty-matinéjának kezdetére, díszes közönséggel telt meg a Lipót-körtüi színház, amelynek homlokzata nemzeti színű lobogókkal volt kisdíszítve.

A páholyokban és parketten sűrű tömegben ült az ünneplő közönség, míg az erkélyeket és a karzatokat a tanuló ifjúság foglalta el, amelynek ingyeneseket bocsátott rendelkezésére a színház igazgatósága. Csupa lelkes, fiatal arc, hazaszeretettől sugárzó...

Tizenegy órákor megkezdődött az ünnepség, amelynek magas művészi színvonalon álló programja csak egy pontban változott meg: Eötvös Károly, félórával az ünnepség megkezdése előtt, megüzente a színházhoz, hogy gyöngőlkedése miatt nem tarthatja meg felolvasását.

Az ünnepséget a Vígsház zenekara nyitotta meg a Békécsy-nyitánnyal, amely után szelűbbent a Vígsház színpadi függőnye.

És a látomány, amely a szemek elébe tárult, egyszerre meghatottsággal vegyes lelkesedéssel töltötte el a közönség szívét. Önkéntelenül kitört a tapsvihár.

A színpadon közel ezer fiatal tanuló — az egyesített iskolai énekkarok ifju tagjai, — szorosan egymás mellé sorakozva, csaknem az egész színpadot betöltötte. Egytől-egyig a haza ifju reményei, akik eljöttek a hazaszeretet nagy költője emlékének ártatlan gyerekszívvél áldozni.

A taps csillapultával Gál Gyula ékes tüllel szavalta Vörösmarty: Himnuszt. Szavaltatás zajos tapsokkal jutalmazta a közönség. Utána Eötvös Károly helyett dr. Ince Henrik rögtönzött, de lendülettel beszédében méltatta Vörösmartyt, mint az ünneplés hazafiság költőjét. Beszédével szép hatást keltett s a közönség többször kitapsolta a függőny elébe.

Ezután hatalmas kórusban zendült fel a Főthi dal az ifju dalosok ajkán. Bámulatosan művészi szabotossággal és árnyalással énekeltek az ünneplést költő híres dalát Kua László karmester vezetése alatt. A zajos tapsokra meg kellett ismételnök a dall. — Csillag Terézt, aki ezután következett, nagy tapsal fogadta a közönség. A művésznő Abonyi Emílinek,

lapunkban napvilágot látott gyönyörű költeményét, a Hazádnak rendületlenül szavaltva nemes tüllel, szünni nem akaró tapsokat aratva művészi szavallatával. Hegedűs Gyula következett, aki A vén cigányt adta elő s utána Kua László, aki cimbalmon Erkel Bánkban operájából játszott egy egyveleget, bevégzett művészi technikával. Mind a kettőt zajos tapsok jutalmazták.

És ami ezután következett, az igazi apoteozisa volt a nagy költőnek, akinek az ünnepély szentelve volt. Mikor a függőny újra szétlebbent, a színpad közepe táján, az ezernyi ifjúság közepette, magas emelvényen, ott állott akár a hazaszeretnek egy márványba faragott szobra, Jászai Mari, a nagy magyar tragika.

És amikor ajka megnyílt, felzendültek a Vörösmarty: Szózat-ának a strófái úgy, ahogy ő előtte még senki sem mondta el s ahogy rajta kívül elmondani senki más nem tudná. Templomi áhitat terjengett szét a házban és a színpadon s a közönség s az ezernyi gyerekszem odatapadt a nagy művésznő zengzetes ajkára, amint hirdette:

... Itt énekd, halnod kell!

A taps szinte félve szólalt meg, mikor a nagy művésznő bevégzte szavallását, hogy aztán annál viharosabb zúgással törjön ki.

Azt lehetett volna hinni, hogy a Vígsház Vörösmarty-ünnepének a hangulata ebben a tapsban a teljességig érte el, — de csalódtunk. Ami erre következett, az a fenséges szépkép egy örökké felejthetetlen képe gyanánt fog élni mindazok szívében, akik tanui voltak a grandiózus jelenetnek.

A függőny újra szétlebbent s az ifjúsági énekkar rázendít a Szózatra. Közöttük még mindig ott áll helyén Jászai Mari és imára kulcsolt kezekkel együtt éneklő a hazaszeretet imáját a dalos gyermekekkel.

A közönség, páholyokban, parketten, erkélyeken és a karzatokon, a kép bűvös hatása alatt, mint egy ember egyszerre felemelkedik; színpad és nézőter összeolvad és az egész házat mint egy szent szolozsma, a Szózat hatalmas kórusa tölti be. És a nagy művésznő ott áll, áldólag terjesztvén két karját a hazafiság imáját imádkozó gyermekekhez fölébe...

Férfi és asszony, gyermek és agg, minden élők, aki csak ott volt a színházban, felzeng a Szózat; szem alig marad szárazon az egész házat. Örökké felejthetetlen kép...

S az ima végével felzeng a taps orkánja: a függőny újra meg újra szétthúzzák: kalapok és kendők lengenek Jászai Mari felé a nézőtérben és a színpadon s látni lehet, amint a nagy tragika lelke legmélyén szinte megrendülve igyekszik leküzdeni háborgását, amelylyel nem bír, úgy hogy végre is kiomlanak lelket megnyitító könnyei.

Ezen az apoteozison végződött Vígsház fenségesen szép Vörösmarty-ünnepé...

(Népszínház.)

A Népszínház este hét órákor, az előadás előtt, rendezte Vörösmarty-ünnepségét, amelyre a ház nagyon szépen megtelt.

Az ünnepséget Únnepi nyitány vezette be, amelyet Konti József dirigált. Ezután Szirmai Imre szavalta el nemes hévvel Koszma Andornak Vörösmarty című költeményét. Művészi szavallatáért zajos tapsokat aratott.

Utána P. Lukács Juliska, a Népszínház drámai művésznője mondta el mély érzéssel árnyalva és nemes egyszerűséggel Vörösmarty: Szép Ilonka című költeményét, Ernyei József kompozíciója mellett, amelyet a Népszínház zenekara játszott Barna Izsó vezetése mellett.

A művésznő szavallatát, amelyet lelkes tapsok jutalmaztak, előképek kísérték. Z. Bárdy Gabi személyesítette szép Ilonkát, Kiss Mihály a deli Mátyás királyt és Szabó Antal az őz Peterdét. Az előképek szoborszerű plasztikával voltak rendezve.

Az ünnepséget a Szózat rekesztette be, amelyet a Népszínház egész művészzemélyezete énekelte el. A színpad előterében ott állottak Blaha Lujza, aki ez alkalommal viselte először a királytól kapott arany érdemkeresztet, Hegyi Aranka, Z. Bárdy Gabi, Fedák Sári, Amos Margit, Bojár Teruska. Kury Klára gyöngélkedésével mentette ki magát.

A közönség állva hallgatta végig a Szózatot s ezzel véget ért az ünnep, amely után Gerő Károly Asszonyháború című darabját adták jökdékvő, sikerült előadásban.

(Magyar Színház.)

A Magyar Színház ma esti előadását szép kis ünnepség előzte meg. Az előadás hét órákor kezdődött. A színpadon Vörösmarty babértól üvezett szövegre körül helyezkedett el a színház egész személyezete. Bachó István invenciózus Szózat-nyitánya után a színház tagjai elénekeltek a Himnuszt, amelyet a közönség állva hallgatott végig. Ezután előlépett Szilágyi

Vilmos és művészi színezettel elszavalta a Vén cigányt. Batory Gizella sok finomsággal és érzéssel adta elő Donáth karnagy zongorakíséréte mellett Szép Ilonkát. Molnár László hatalmas, magasán szárnyaló ódját, Vörösmarty emlékeztető Fűrész Béla a szép költeményhez méltó erővel és lendülettel szavalta el. Az ünneplő közönség az összes közreműködőket lelkesen megtapsolta. Végeztül a színház összes tagjai a Szózatot énekeltek el, mire a közönség zajos tapsai közepette a szép ünnepély véget ért és ezután kezdetét vette a Mikádó előadása.

TÖRVÉNYSZÉK.

A pörös írók.

Budapest, december 1.

Tóth Béla és Benedek Elek rágalmazási pörében ma folytatta a büntető törvényszék a tegnapi megkezdett tárgyalást. A bizonyító eljárást már tegnap befejezték s mára csak dr. Kenédy Géza ügyvéd replikája maradt. Ez a replika egy óráig tartott s arra a véleményre volt felépítve, hogy Benedek Elek hírlapi támadását a gyűlölet sugalmazta.

(Tóth Béla beszél.)

Ezután Tóth Béla emelt szót.

— Abban a tárgyakban, — ugymond — melyet én a könyvvásárlásról írtam, két kiemelkedő momentum van. Az egyik az, hogy nem művelt ember, aki nem vásárol könyvet, a másik, hogy nem magyar ember, aki német könyvet olvas. A cikk megjelenése után figyelmeztettek engem arra a rettenetes támadásra, melyet a Magyar Kritika ellenem és az édes apám ellen intézett. Meg voltam lepetve, mert a két cikk közt semmi causalis nexust nem tudtam fölfedezni. Végre kinyitl a szemem s látam, hogy itt üzleti érdeklől van szó. Épp ilyen meglepetés ért itt tegnap délután. Azt hittem ugyanis, hogy Simonyi Zsigmonddal állok szemben. Mindig csak az ő cikkéről beszéltek. Meg kell tehát mondanom, tekintetes törvényszék hogy mi dolgom volt nekem az életben Simonyi Zsigmonddal. Még Szarvas Gábor életében történt, hogy a legrégibb magyar nyelvemléknek, a kőingsbergi töredéknek egynemű homályos helyét megvilágítottam. Ezen a révén jutottam Simonyi Zsigmonddal nexusba, aki a Nyelvtörő munkatársa volt. Egy nap meghalt Szarvas Gábor. Simonyi átvette a Nyelvtörő szerkesztését s jölkért engem, hogy én a jeles író, mert akkor még az voltam, lépjek be a Nyelvtörő gárdájába. Azt feleltem neki, hogy szivesen, de van egy conditio sine qua non: Pénzt nem fogadok el egy fillért sem. En nobile officiumnak tartom, hogy a Nyelvtörőbe dolgozom. Simonyi azt felelte akkor, hogy sajnálkozva veszi tudomásul, hogy nekem nem kell a Nyelvtörő honorariuma. Megjegyzem, hogy Simonyi olyan gavalér-ember, hogy amikor egy évig ingyen dolgoztam neki, kiütdött karácsonyra egy láda bort. Akkor tudniuk még ittam. Egy alkalommal aztán meglátogatott szerény lakásomban.

— Uram, mondotta, egy jó hírt hozok. Önt a nyelvtudományi bizottság megválasztotta segédtagjává.

— En abba nem megyek bele, feleltem, mert nekem principiumom, hogy semmi akadémiának semmi kasszinának vagy egyesületnek tagja nem leszek. Tudom, hogy ez furcsaság, de a függetlenségem legnagyobb biztosítékát látom benne.

Akkor azt mondta Simonyi, hogy Wlassics ötszáz forintot adott a Nyelvtörőre. Szótára s hogy engem fognak megbizni annak a megírásával. En kijelenttem, hogy magam nem tudom megírni. Mellém adtak Szily Kálmánt, a lőtkárt, aki így szólt hozzám:

— Kedves öcsém, az az ötszáz forint most kettőnké. Engem az akadémia úgy is lényesen dotál, a magam részét önök adom.

— A mire én ezt feleltem: — Kedves bátyám! Hálás köszönettel fogadom az ajánlatát, mert ez lehetővé teszi, hogy följajnljuk az egész ötszáz forintot az Akadémiának, hogy tűzze ki pályadíjjal annak, aki a Nyelvtörőre Szótárt a legjobban megbövíti.

Fájdalom, lélesztendő mulva vissza kellett lép-nem a Szótár szerkesztőségétől, megrogált egészségem miatt, de meg azért is, mert nekem kenyéért kellett dolgoznom. A Szótárt megírta más és jó. Már most egy különös jelenséget vettem észre. Simonyit meglepte, hogy nekem nem kell pénz. Akkor Riedl Frigyes levelet írt, hogy fordítsak az Akadémiának és meg is jelölt két munkát, melynek fordítását ezeröttszáz forint honoráriummal rám akarja bízni. Azt feleltem neki, hogy az Akadémiának nem fordított, ne-hogy azzal gyaunsítsanak, hogy azért a beneficiumért írtam azt a néhány jó szót. Akkor nekem Szily azt írta, hogy az Akadémia engem tagjának óhaj megválasztani s hogy néhányan, köztük Vadnai Károly már ajánlottak is. Simonyi pedig lelkes kortesem lesz. En erre azt írtam Szilynek: mondja meg annak a Vadnainak, hogy engem ne próbáljon ajánlani, mert olyan skandalumot csinállok, amilyent még nem látott a világ. Abban, hogy nekem nem kell se pénz, se hivatal, se méltóság, Simonyi valami íélelmeset látott. Nekem legalább az volt a pszichológiai megfigyelésem. És kezdett tőlem félni. Hat mi kérem, dolgoztunk együtt a Nyelvtörőn s Simonyi engem mesterek számlított, mi több, a harmadik vagy a negyedik számban, mely az ő szerkesztése alatt megjelent, két diesérő cikket is írt rólam. En azt mondtam neki:

— Mester (ő illetett először engem ezzel a címmel s én mint udvarias ember visszaadtam neki),

módjával azzal az undorító dicsérrel, mert ez árt nekem is, meg a lapnak is.

Igy voltunk Simonyival. Egyszer csak egy osztrák fordulatot látok az ő tudományos életében. Szarvas Gábor, aki nem volt író, vagy ha volt, hát rossz író volt, azonban nagyon nagy és becsületes tudós volt. Simonyi is becsületes, de nem nagy. Ugy képelem, az lehetett a nyitja az ő fordulásának, hogy mindenkiel békében óhajtott élni s az ő fatalisztikus keleti természetével rálepett arra a térre, hogy jó lesz így, jó lesz úgy, jó lesz mindenkivel megélni, s notorius germanizmusokat vett föl a szótárba. Én talán abban tévedtem, hogy amikor ezt a retentív tevélyegészt láttam, amikor láttam, hogy az ortologia ügyét föladata, azt nem a Magyar Nyelvtörvényben írtam meg. Nem írtam meg azért, mert Simonyi egy cikket megmásítva adta ki. Szóval, kitört a háború, végre lett a nagy az édes mesternek, a gyönyörű Tóth Bélának, s nem hangozt felém a Simonyi leveléből az édes dal: „Kit szeretnék, ha tégedet nem szeretnék!”

Akkor tehát, amikor azt írják rólam, hogy én egy mindenki megmaró ember vagyok, a Simonyi ügye irreleváns. Ha én bíró lettem volna, engedelmet kérek, akkor meg sem engedtem volna, hogy ezt az esetet itt szóvá tegyék.

Reflektálok arra is, hogy a Kisfaludy-Társaságtól háromszor kaptam felszólítást, eg, ezeket bele, hogy engem tagnak kandidáljanak. Én megmondtam, hogy abból sem kérek. Lehetőleg kerülöm azt, hogy a vádolt ural szemben álljak. Ő bemutatott tegnap egy dedikált könyvet, s egy tizennyolc évvel ezelőt írott levelemet, annak a bizonyosságául, hogy mi milyen vastag barátságban voltunk. Hát azt nem mondhatnám. Ismertük egymást, mint újsárgörök, de barátok nem voltunk soha. Most pedig megvallok egy dolgot melyet még a védőmnek sem árultam el. Megvallom, hogy amikor Benedek urat abban a régi tárcában meglegyinttettem, azt irván róla, hogy német szisztemában írja a meséket, az az én részemről egy súlyos maliciának a viszonzása volt. Alig hogy megindult a Magyar Kritika, annak egyik számában egy régen készített fordításomról egy hallatlan bírálat, egy örület jelent meg. A Flammarión-fordításomról azt írta, hogy miért írom én azt, hogy 20 Celsius s mért nem azt, hogy két tízed fok. Aki ilyen embert rárm szabadít, az irántam jó véleménynyel nincs s ha engem karmolnak, nekem is van karmom, gondoltam magamban.

Engem itt folyton orvtámadással vádolnak. Én orvtámadó alatt azt értem, aki bujkálva támad. Nos, én nem bujkáltam soha. A nevem ott áll a cikkeik alatt s aki sértve érezte magát, annak én mindig a rendelkezésére álltam, akár társadalmi uton akár a törvény előtt.

Egyet mondok még végül. Az én apámnak ebben az országban szobra áll. Ezt a nemzet emelte. Az inkriminált cikk írója, nem tudom a vádolt ur volt-e, de mindenesetre tettestárs, a szobrot sárral dobálta meg.

Tóth Béla után dr. Sebestyén József védő tartalmas és jogászilag is okosan fölépített beszédben kérte Benedek Elek fölémentését.

(Benedek Elek magát.)

Utóljára még Benedek Elek szólt:

— Tisztán írói tisztességem érdekében emelek most szót s ez vezet arra is, hogy az Apponyi-ügyben nyilatkozzam. Hogy ebben itt nyilatkozom, nemcsak a magam hanem gróf Apponyi iránt való kötelességből teszem, aki nincs itt a tárgyaláson s így nem védheti magát. Tóth Béla ugyanis az Esti levelek egyikében azt írta rólam, hogy az Apponyi beszédét én ütöm nyélbe. Annak idején ugyan nyilatkoztam, hogy nekem az Apponyi beszédeiben semmi részem nincs, mert én kizárólag csak segítségére voltam a beszédek irályi esiszólásában. Ha a panaszos ügyvédje nekem mintegy bókolvá azt mondja, hogy az nem sértés, de dicsőség volna, ha én nyélbe ütöttem volna az Apponyi beszédeit azt én nem fogadom el, mert az én szerény írói működésem emeléséhez nincs szükség arra, hogy Apponyi beszédeinek nyélbeütését nekem imputálják. Tartozom ezzel egy a magam írói tisztességének, mint gróf Apponyinak.

Irodalmi tisztességem más oldalról is érintve van mert a panaszos előhozakodott a Gyulai Pállal való összehordulásammal s azt következtelt a panaszos ügyvédje ebből az ügyből, hogy én kötekedő ember vagyok, aki megtámadtam Gyulai Pált, Katona Lajost s tudja Isten, kit még. Az én esetem az aseptopusi farkas és bárány esete. Mindig én voltam a megtámadott. Védtém magamat a Gyulai Pál kritikája ellen. Ezelőtt husz esztendővel, amikor a hónapom alá csaptam egy csomó Kriza- és Orbán-féle mesét és még egy nagyobb Székely népköltési gyűjteményt és Gyulaihoz elmentem, azzal bizott meg Gyulai, hogy ezt az anyagot, már tudniillik a Kriza János és Orbán meséit írjam át olyan irodalmi formába, mint amilyeneket én írtam. Meg is csináltam, de azért a Kriza nevért írtam alá, ő is vette föl a honoráriumot érte. Önzellenül tettem ezt a szolgálatot Gyulai megbízásából. Később az volt a köszönet érte, hogy Gyulai azt írta, hogy Kriza János külön meséiről, mint Benedek Elek. Ez nagyon bántott, mert hiszen minden Kriza-mesét én írtam és mégis Krizát magasztalta.

Tóth Kálmán emlékeztet nem bántottam. Tisztelttem, becsültem a műveit. Ismerem a költészetet legalább is úgy, mint a fia, Jobban már nem tudom megbecsülni. Nyugodtan veszem a törvényszék ítéletét, akármilyen lesz is. Én olyan dolgot mivelttem, amelyre erős lelki szükségem kényszerített.

(Az első ítélet.)

A törvényszék másfél órai tanácskozás után kihirdette az ítéletet. Benedek Eleket bűnösnek mondták ki a rágalmasz vétségében és az enyhítő körülmények tekintetbe vétele mellett hatszáz korona pénzbüntetésre és háromszáz korona perköltség fizetésére ítélték. Az ítélet még arra kötelezi Benedeket, hogy az ítélet szövegét közzé kell tenni a Magyar Kritika és Nemzeti Iskola című lapokban, Benedek föllebezett az ítélet ellen.

(Benedek vádol.)

Benedek Elek vádjára tért át most a bíróság s így Tóth Béla lett a vádolt. A két pőrös író most helyet cserélt s Benedek Elek ugyanarról a helyről kérte most írtására ellen a büntetést, melyről kevéssel előbb Tóth Béla oly kérelhetlenül támadta őt.

A második sajtópanasz közvetlen összefüggésben van az elsővel. Tóth Béla a Magyar Kritikában foglalt sértő cikke Nyilatkozattal felelt, melyben többek közt ezt írta:

— Magam is érthetőlegnek találom a támadást, ha nem tudnám, hogy indító oka a legridegbb üzleti érdek, mely nekem írói életemben akar ártani. Meggyalázni akarja, apám, Tóth Kálmán, a költő emlékeztet is.

Az elnök megnyitja a tárgyalást s először Tóth Bélát hallgatja ki, aki eladja hogy 1875-ben született, író, vagyonos hatóság elleni vétségért és párviadalért büntetve volt.

— Elismerem, hogy ön írta az inkriminált Nyilatkozatot? kérdi az elnök.

— Én írtam a cikket és én küldtem be közlés végett a Pesti Hirlaphoz.

— Mi indította őnt e nyilatkozat közzétételére?

— Az, ami miatt Benedek Elek urat a bíróság ma két rendbeli rágalmaszért elítélte.

Dr. Kenczi Géza. Tóth Béla védője, bizonyítja ezután hogy Benedeket csakugyan üzleti érdek vezette. Alitásának igazolására fölhozza, hogy a Magyar Kritika lapkiadó bizottsága csak azért alakult, hogy az irodalmi foglalkozó tanároknak jó-rossz könyveket ajánljon s a kritikát elriassza.

Dr. Sebestyén József ellenbizonyítékokat ajánl föl s bizonyítja, hogy a Magyar Kritika sohasem állott könyvkiadó szolgálatában.

A vád és védőbeszéd után Benedek Elek szólt föl s lapjának becsületes és tiszta intencióit védelmezve, evvel fejezte be beszédét:

— Ha fölmenti a törvényszék Tóth Bélát, ha nem — nem törődöm vele. Engem csak az érdek, hogy itt a nyilvánosság előtt senki sem tudta bebizonyítani, hogy Benedek Elek tollát üzleti érdek vezette valaha!

(A második ítélet)

A törvényszék esti fél kilenc órakor ítélehozatalra vonult vissza. Háromnegyed órai tanácskozás után a törvényszék bűnösnek mondta ki Tóth Bélát a büntető törvénykönyv 258. és 259. §§-aiba ütköző rágalmasz vétségében s ezért az enyhítő körülmények fennmarásával hatvan korona jó és husz korona mellék-pénzbüntetésre ítélte. Kötelezte továbbá száz korona ügyvédi költség megfizetésére s az ítéletnek a Pesti Hirlapban való közzétételére. A magánpanaszos és képviselője megnyugodott, de az elítélt és védője feledeztek.

Nyílttér.

Teljesen pótolják a francia cognacot

gróf KEGLEVICH ISTVÁN utóda

hírnöves promotori cognacgyár gyártmányai.

(Alapítástól 1882-ben.)

Az 9. 00. 000. Extra 0000 és V. S. O. (fine champagne d'Henrie) jegyű cognac-jaink, kiváló jó minőségűek, feltán közeliismerésben részesülnek és mindenütt kaphatók.

Vérgyógyítás HEMOPÁTHA.

Ezen új eredeti gyógymód bámulatos sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asthma, sziv-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és borbajoknál. Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopáthá) rendelés intézete van Budapest, V., Váci-útról 18. sz. alatt. Rendelés naponta 9-1 és 3-6-ig. Díjazott levele válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. Noház betegeknak legbiztosabb gyógymódja.

Szt-Lukácsfürdő
TÉLI gyógykezelés BUDAPEST.
Iszapfürdő, helyi iszapkezelés, stb. olcsó ellátás. Prospektus ingyen küld az igazgatóság.

Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Róma, december 1. Ferenc József király trónra-téptének évfordulója alkalmából ma a Santa Maria dell Anima templomban ünnepies mise volt, amelyen jelen voltak báró Passeti és gróf Kevertera nagykövetelek családjukkal és a nagykövetségek személyzetével, továbbá több püspök, az osztrák-magyar szeminárium növekedői és az osztrák-magyar kolóniának sok tagja.

A horvát költségvetési vita.

Zágráb december 1. A tartománygyűlés ma folytatta a költségvetési vitát. Szokulics nemzeti párti kimutatja, hogy Magyarország mindenkor segített Horvátországon, mikor a nemzetiség fenntartásáról volt szó, amit a kiegyezés legjobban bizonyít. Elfogadja a költségvetést.

Báró Rukavina csak Oroszországtól remél segítséget és sajnálja, hogy ellenzéki kollégái nem fogták fel az ő programját.

Rubetics kanonok szerint Magyarország mindinkább lemorzsolja Horvátország autonómiáját. A bán Fiumé elvesztetnek jelentette ki Horvátországra nézve. Párisban Horvátország Magyarországra beolvadtnak jelentkezett. Horvátország jogát a szabad királyválasztásra kétségbe vonják és a bán mindenben megmutatja, hogy Horvátország ellen a magyar állásponton áll. Rubetics azután Stadlernek Bosznia egyesítésére vonatkozó kivánságával és Lipót Szalvator főherceg áthelyezésével foglalkozik, hogy kimutassa, hogy Magyarország mindenkor ellene van mindazoknak, akik Horvátországgal jót akarnak. Nem fogadja el a javaslatot.

A cár betegsége.

Livánia, december 1. Miklós cár állapotáról ma délelőtt 11 órakor a következő hivatalos orvosi jelentést adták ki: A cár a tegnapi napot és az egész éjszakát egészen jól töltötte. Szubjektív állapota nagyon jó volt. Este 9 órakor hőmérséklete 36.1, érverése 60, ma reggel pedig hőmérséklete 35.6, érverése 60 volt.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 1. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) E hét közepén hidegebb idő járt, amiért is ennek az itteni piacon mindjárt megvolt a hatása. A hét vége felé azonban kevés kintőséggel olyan volt az árfolyama minden egyes cikknek, mint egy hét előtt. A stagnációhoz való közeledés jellemezte a határidőzletet az irányzat ellanyhulásával kapcsolatban. Kereslethiány miatt a buza ára 5 fillérral lett olcsóbb. Ma már a mult szombati áron kelt a buza. Kötettek buza tavaszra 8.02, rozs tavaszra 7.67, zab tavaszra 5.84. A fogszartás tartózkodó volt az egész hét folyamán a kőszárak piacán. Eladtak 77.8 kg. györi 7.49 K. Györből, 78 kg. 6.68 K. Balassa-Gyarmatról, 79 kg. Ipolyiságból. Ára irányzata tartotta magát, tengeri pedig ismét olcsóbb lett. Zabban szilárdabb irányzat volt, mint a mult héten. A barnább lisztben nagy volt a kereslet, egyébként a liszt tartott volt. Korpa üzletellen.

New York, december 1. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 10 1/4 (10 1/4). Jan-ra 9.78 (—). Márciusra 9.68 (—). New-Oreiansban helyben 9 1/2 (9 1/2). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.25 (7.25). Stand white Philadelphában 7.20 (7.20). Refined in Cases 8.55 (8.55). Credit Balances at Oil City 1.07 (1.07). — Zsír: Western steam 7.50 (7.37). Rohe és Brothers 7.65 (7.55). — Tengeri irányzata tartott. Decemberre 43 1/2 (43 1/2). Januárra 42 1/2 (—). Májusra 41 1/4 (41 1/4). — Buza irányzata tartott. Piros ószi helyben 77 1/2 (77 1/2). Decemberre 76.— (76 1/4). Januárra 76 1/2 (—). Márc-ra 78 1/2 (79 1/4). Májusra 78 1/2 (79.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2 1/4 (2 1/4). — Kávé: Iair Rio 7. sz. 7 1/4 (7 1/4). Dec-re 6.20 (6.20). Márciusra 6.40 (6.10). — Liszt: Spring Whea. clears 2.70 (2.70). — Cukor: 3 1/2 (3 1/2). — On: 27.62 (27.62). — Réz: 16 1/4 (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 1. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata tartott. Decemberre 70.— (69 1/2). Januárra 70 1/2 (—). Tengeri irányzata tartott. Decemberre 35 1/2 (—). — Zsír: Decemberre 9.97 (9.92). Januárra 6.72 (—). — Szalonna short clear 6.70 (6.75). — Sertéshús: Decemberre 11.— (—). Januárra —.— (—.—) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

M E S E.

A gonosz gazdag ember.

Élt egyszer egy nagyon gazdag, meg egy nagyon szegény ember az egymás szomszédságában.

A gazdag embernek hombár-számra állt az aránya, annyi volt neki, hogy egy utat ki lehetett volna vele kövezni, e mellett még temérdek sok marhája, lova és mindenféle állatai ugyancsak bőven voltak ő kelmének.

Annál kevesebb volt a szegény embernek. Ennek az árának se aránya, se marhája nem volt, minden vagyonra egy öreg, kajlafülű Riska telen volt.

És erre a szegény emberre a gazdag szomszéd mégis irigykedett. Irigyelte tőle azt a boldogtalan Riska tehenet is, irigyelte a szegény embertől a hat szép, egészséges gyereket és irigyelte a szegény embertől a jókedvét, az elégedettségét és majd megpukkadt bosszúságában, hogy hiába olyan szegény az ő szomszédja, mégis jókedve van, egészséges és nem zugolódik az Isten ellen.

Mert a gazdag ember mindig zugolódott és mindig rosszkedvű volt. Egyre azon sáptozott, hogy: így meg úgy, előbb-utóbb éhen fog meghalni, mert rossz termés van egyre és a családja ki akarják lopni még a személgátját is.

Ez persze nem volt igaz, de hát a gazdagság sokszor nagyobb teher, mint a szegénység, a viselőjének jobban megnöjti az arany a vállát, mint a szegénynek az üres tarisznya.

Hát csak így éltek, elégedtek egymás mellett a szomszédok, hanem egyszer nagy szomorúság érte a szegény embert. A legszebb, a legjobb, a legaranyosabb kis leánya meghalt. Tegnap még jókedvűen játszadozott a testvérkéivel s ma már koporsóba zárták az aranyhajú Ilonkát.

Eltemették szegénykét, de ahogyan eltemették, megbetegedett a kicsi Jóska is, aztán meg Jánoska és — bizony — ők is meghaltak.

Nagy volt a szegény ember bánata, sirt, zokogott keservesen, hanem azért hiába leskelődött a gazdag szomszéd a kerítésen keresztül, hogy mikor fog most kikelni a jó Isten ellen a szegény ember, mert ez nem zugolódott. Sőt azt mondta, amint ott állt a két kis koporsó mellett: Az Isten adta, ő el is vette, áldassék érte az ő szent neve!...

Haj, hogy csikorgatta arra a fogát oda át az irigy szomszéd!...

Eltemették aztán a két kis halottat, és másnap ismét mi történt?

Megdöglött a szegény ember egyetlen tehene, a jó, becsületes, kajlafülű Riska, a család egyetlen vagyonra, aki tejjel-vajjal ellátta őket.

— Na, mi lesz most? kacagott gonoszul a gazdag szomszéd, — most már éhen fognak elpusztulni.

A szegény ember pedig fogta a szegény Riska bőrét, lenyuzta és elindult vele a szomszéd városba, hogy eladja a timárnak.

Amint megy, mendégél nagy szomorúan az országúton, egyszer csak találkozik egy sánta kutyával, aki keservesen vonitva sántikált tova.

— Mi a bajod, kutyuskám? — szólította meg a szegény ember a kutyát, mire ez sóhajva felelte:

— Nagyon fáj a lábam! Belemint egy szög, húzd ki azt nekem, szegény ember.

— Hogyne húznám kutyuskám, de hát hogy történt a bajod?

— Hát biz' az úgy történt, hogy kapirgálok, kapirgálok a lábammal, azt gondolva, hogy esont van a földre teteme s egyszer csak egy fazéknak a füle bukkán elő és egyuttal egy nagy rozsdás szög hirtelen belefúródott a lábamba.

— S mi volt abban a fazékban? — kérdezte a szegény ember.

— Nem tudom, nézd meg magad, ha úgy tetszik. Ott van jobbra a kőkeresztől, egy kőénybokr alatt.

Keresi a szegény ember a fazekat s meglátja a földből kibukkanó fület. Nosza oda megy, ásni kezdi a földet s egyszer csak előbukkan a fazéknak a szája. Bele tekint a szegény ember, aztán elküjtja magát ötömmel:

— Jézus-Mária, nagy József! egy fazék arany van itt...

Hát bizony, ott egy fazék arany volt. Fogta aztán a szegény ember a fazekat, belekötötte egy kendőbe, a Riska bőrét egy árokba hajította s miután nagy hálával megköszönte a jó Istennek az ő jóságát, hogy icsé segített rajta, elindult haza.

Kérdi tőle másnap a szomszédja:

— Na szomszéd, hogy kelt el a Riska bőre? Jó kedve volt a szegény embernek s gondolta magában: várj, majd megtérülök egy kicsit!...

— Hát bizony — felelte nagy komolyan — az ugyan drágán kelt el, szomszéd!

— Na, — mosolygott ez gonoszul — adtak érte egy forintot?

— Adtak azért jó uram nem csak egy forintot, hanem ezt ni! — s kifordította a szegény ember a két zsebet, mire a bámuló szomszéd elé egy halom arany hullt ki.

Előntötte erre az irigység epéje a gazdag embert s azonnal kiadta a parancsot a szolgáinak: hogy ahány lova, marhája, tehene csak van, mindet üssék azonnal agyon, aztán nyuzzák meg s a bőrüket szekérre kell rakni és be kell vinni a városba.

Ő maga is felült a szekérre és vitte eladni a temérdek sok bőrt.

Beérnek aztán a városba, oda állnak a piacra s jönnek a vevők:

— Hogy a bőrnek darabja? — kérdik a gazdag embert.

Nem látja többé ez elragadó tájakat. Buesvétel volt ez, mielőtt elmenne oda, hova a kötelesség hívja. Szívében teljes, zavartalan nyugalom érzett. Évek óta nem volt ilyen. Erősen hatott lelkére a vidék fenséges nyugalma. Ugy érezte, mintha soha se lett volna az élvezet ily tiszta, ilyen megnyugtató, olyan lélekemelő, mint most.

Hanem a gondolatroszart, amely önkénytelenül betolult agyába amint elmélkedve ült ott, nem volt még sem harmóniában a tájkép nyugalmaival.

Bizonyos mértékben örvendeztető dolog oly fájdalmaokról gondolkodni, amelyek már elvesztették fulánkjukat, s a mult emlékei közé kerültek.

Andrej lelke előtt elvonult száműzött élete, s emlékei éppen a legsötétebb oldalakat keresték, azokon ragódott különös állhatatossággal.

Nem oszthatta meg társával a keserűség kelyhét, s mégis úgy érezte, mintha megízlelte volna legkeserűbb cseppjeit. Onnagya kivéte a tevékeny életből, csak keresztetett karokkal nézhetett s ugyan mit? Nem hogy miként is küzdenek bajtársai, nem csak azt, hogyan ménszáróják legjobbjait, de hogy hidegvérű kegyetlenséggel, vesztéssel nyomták el a forradalom első támadását. Szörnyű levertség vett erőt azokon az osztályokon, amelyek főkontingensét alkották. A félelmetes erő szétszórt romjai mindvégig küzdöttek, híven a zászlóhoz. Csak igen kovosan hagyták el közülük az országot, hogy a külföldre meneküljenek. Nálánál jóval kevesebb férfiak, asszonyok, tizedel-százával hullottak el állomásukon.

De hát ő miért élt akkor? Hányszor nem kérdezte ezt már önmagától, fájdalomtól elnyomva.

Lelkében hirtelen szörnyű látomás támadt. Ejjel van. Homályosan megvilágított cella egy déli börtönben. Lakója — fiatal diák — szalmazsákon terül el. Keze-lába kötéllel szorosra van megkötözve. Fejét-testét sebhelyek, ütések nyomai takarják.

A börtönörök épp az ímént botozták meg,

— Minden darab egy véka arany! — feleli ez nagy büszkén.

— Összenéznek az emberek, azt hiszik, hogy nem jól hallották s újra kérdik:

— Hogy a bőrnek darabja?

— Már mondtam, hogy minden darabnak egy véka arany! — felelte még büszkébben a gazdag ember.

Újra összenéztek erre a vevők, elmosolyodtak és tovább mentek.

— Ez bolond — mondták egymásnak.

Három napig egyfolytában egyre árulta a bőreit ő kelme, hanem mindhiába.

— Megbolondult az ur? — kacagtak a szemébe.

— Már pedig — felelte hetykén — alább egy fityinggel se adom! Ha a Márton István girhes Riskájának a bőréért adtak egy véka aranyat, hogy ne adnának az én szép, drága állataim bőréért!

— Felülte az a Márton István az urat, — mosolyogtak erre az emberek.

Felülte?!... Hm... Elgondolkodott ezen a gazdag ember s egyszerre olyan éktele haragra lobbant, hogy azt mondta a kocsisának:

— Fogjál be, megyünk haza. — Na várj, — toporzékolj dühében — várj szegény ember, majd adok én tenéked!...

És mivel a gazdag ember egyuttal bíró is volt a faluban, amint hazaérkezett, maga elé hivatta a szegény embert és azon módon halálra ítélte őt.

Megijedt erre a szegény ember, kért, könyörgött, minden aranyát odaigérte, de a szívtelen bíró minden könyörgésre azt felelte:

— Meg fogsz halni! A vizbe dobhatlak. Még pedig már holnap reggel...

És elvitték a szegény embert a siralombházba, másnap pedig zsákba kötötték, feltették egy szekérre és korán reggel, ahogy még alig pitymálott, kivitték a falu végére, ahol egy nagy folyóvíz volt.

Sirt a szegény ember nagyon s amint kétségbeesetten kuporgott a zsákban, egyszer csak a zsák nyílásán keresztül egy puha meleg nyelv megnyalagatja az arcát.

— Ki vagy? — suttozta a szegény ember csodálkozva.

— Pszi, én az a kutya vagyok, akinek te az országúton kivetted a lábából a szöveget. Ne félj, én tudok uszni és megmentelek...

Sokára, sokára, esztendőök multával, idegen vidéken járt a gazdag ember. Hát amint egy szép nagy városban sétálgat, egyszer csak bemegy egy nagy fényes boltba, egyet-mást vásárolni magának.

— Hogy ez a pipa? — kérdi a boltostól s amint a szemébe néz ennek, hát csak elküjtja magát nagy iszonyattal:

— Kelmed az, Márton István uram?

— En volnék biz' az, bíró uram — mosolygott Márton István.

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Irtá: STEPNJÁK.

Amit látott, csak a tó volt, hanem emről a különös helyről, ebben a különös pillanatban oly fantasztikusan megváltozottnak látszott, hogy eleinte csak nehezen ismert rá. Néhány lépésre állott egy terrasz szélétől, amelynek szélessége egészen elakart a partrészt közte s a tó között. Ott volt lába alatt a megduzzadt tó esillogó, fehér tükre, mintha az egész helyet, padot, fát, mindent eltépve alapjáról, ott tartana a levegőben a esillogó viz hatalmas tömege felett. Nem, ez jobban esillogott a viznél. Olyan volt, mint egy tengernyi megolvadt ézist. Egyetlen fodroska nélkül nyult el, amíg csak a szem elért s a színéről visszavert fénytengerével elárasztotta ez úrt.

Andrej közelebb lépett a terrasz széléhez, hogy jobban láthasson s egyszerre elfoszlódott a családja kép. Előtte a sötétségben a háztetők, a fák koronái sűrűn, komoran rajzolódtak a víz vakító fényén. A quai kicsinyke padjaival, gondozott, szépen nyesett fák, a fehér molók, amelyek mint valami tengeri szörny karmai nyultak a tóba, a gázvilágos híd, a város, a távolban kékes ködbe burkolva az alacsony svájci part, az őrtüzek, amelyek aranyesillagokként ragyogtak a hegyeken, — mindez gyönyörű panorama volt — de nem hatott az előbbi varázserőjével.

Visszatért a padhoz, s többé nem haragragudott azokra, akik odahelyezték. Különösen érzékeny volt a természet szépségeire, jóllehet csak akaratosan, ugyszólván önzően szerette, mint mindazok, akik egy különös célért küzdenek.

ment nem mutatta magát eléggé aláztatosnak. Győtri az állatias sértés és az egyetlen bosszuról töpreng — egy szörnyű öngyilkosság. Eszköze tüz legyen. Az éj esendjében nagynehezen fel kelte helyéről. Szájával levezi a forró lámpaívét, amely égeti ajkát; fogaival lecsavarja a lámpa égőjét, s kiönti az olajat szalmazsákjára. Amikor ez felszitta az olajat, rádobja az égő kanócot s még egyszer leterül tüz-ágyára. Ott fekszik egy sóhaj nélkül, amíg a lángok nyaladossá-égetik testét, mire az örök a tüstől feyelmessé téve, a cellába rohannak s őt félig elszenesedve hoitan találják.

Ez nem volt lidérenyomás. Szörnyű valóság volt. Hónapokig üldözte Andrejt a kinzó látomány, s épp úgy tűnt fel előtte, mintha tegnap történt volna.

S mialatt hazájában ilyen szörnyűségek történtek, mint tett ő? Szegénytelen biztonságban maradvá tanulmányozott okos műveket, bámulta a természet szépségeit, s esodlta a művészet remekét. S a lelkiismerete, ez a kéllehetetlen, komor inquisitor szüntelenül sugta fülébe: Semmi egyéb se tart itt téged, mint barátaid bizonyítékai? Valóban annyira várva-várod az alkalmat, hogy ott hagyjad biztos menedékedet, s újra a hurokba tegyed nyakadat, vagy hogy kényelmes szobáért eserebe vedd a éarok tömlőét? Természellenes életében csak üres szavakkal válaszolhattott a kinzó kérdésekre. S nem mindig sikerült neki elhallgattatni kegyetlen bíróját. Ismerte már a kétség szörnyűségét s az önleltetés fájalmát. Voltak perek, amelyekben előbbi forradalmi bevét nem tartotta egyobnek, mint ifjui felhevülésnek; mint igazalom utáni sóvárgásnak. Ilyenkor úgy érezte, hogy élete el van tévesztve, hogy ő maga csak az a tömeg, amely hódarab akart lenni márványtemplomban, vagy törpe az óriás páncéljában. Elbukottnak, megtörtnek érezte magát, mint amennyire ember lehet.

(Folytatása következik.)

Se eleven, se holt nem volt erre a bíró, hanem csak ámult-bámult.

— Hát hogy lehet az? — szörnyűkődött, — hisz én a vízbe dobattam kelmedet!

— Oda biz' az, bíró uram, hanem áldja meg érte az Isten.

— Hogy-hogy?

— Hát, jó uram, egyszerű világ van odalenn a víz alatt! — ravaszkodott Márton István. — Ingyen osztogatnak ott mindent. Látja ezt az én nagy, fényes boltomat? Onnan hoztam én mindent.

Több se kellett a bírónak! Sarkon fordult s azonnal elment haza. Itt kihirdette a faluban a kis dobossal, hogy másnap reggel az egész falu jöjjön el a köhidhoz, ahol nagy dolog lesz! ... Másnap reggel ott volt aztán az egész falu a köhidnél, élükön a bíróval, aki így szólt a néphez:

— Emlékeznek még kigyelmeitek Márton Istvánra?

— Emlékezünk — felelték.

— Na hát, úgy tudják meg, hogy az az ember él, a víz alatt iszonyúan meggazdagodott, mert ott mindent ingyen adnak az embernek. Azért én hát azt mondom kigyelmeiteknek, hogy a gazdagság mi reánk is elérne és azt mondom, hogy jöjjenek utánam és ugorjunk le valamennyien a vízbe!

A falu csak álmélkodott erre a beszédre, de mivel a bíró nagyon hatalmas ember volt és félték tőle, nem mertek neki ellentmondani.

— Jól van, bíró uram — felelték az emberek — csak tessék megkezdeni.

— Megkezdem — mondta a bíró. És amikor intek kigyelmeiteknek, jöjjenek utánam. Paradicsomi dolgunk lesz odalenn!

— Hogyne, hogyne — hagyták rá az emberek — megyünk, csak intsen, bíró uram.

Persze hogy intgetett a bíró, akár akarta, akár nem, amint benn evickélt, fuldoklott a vízben, de senki se volt bolond, hogy utána menjen.

— Csakhogy ott vagy! — mondták az emberek megkönnyebbülten. Hála legyen az Urnak, hogy megszabadultunk tőled! ...

Es a gonosz gazdag embert megbüntette az Isten. Befelűt a vízbe.

Lux Terka.

KÜLÖNFÉLEK.

Jer.

A napsugár az eget

Biborra csókolá;
Szelid, langy szellő lendül,
Jer, jer a hárs alá.

Finom, fehér kis csipkés
Ruháiban jer velem,
Füzd habfehér kacsódat
Karomba kedvesem.

Legyünk csak ketten együtt
E csöndes alkonyon,
Sóvargó, mély borongó is
Szívünkkel oly rokon.

Oly titkos, méla bánat
Rezg át a lelkeken,
Ha bús szemedbe nézek —
Oh, jer, jer édesem.

Herezeg János.

— Az amerikai és kínai nő. Érdekesen jutott kifejezésre az amerikai és kínai nők izlése, nézetei közötti különbség egy beszélgetésben, amelyet valamelyik new-yorki napilap munkatársnője folytatott Wu. asszonnyal, a washingtoni kínai követ nevelő. Nehezen lehetett az előkelő kínai hölgyhöz férközni, de a leleményes amerikai hírlapíróknak sikerült mégis bejutni hozzá. Wu. asszony hazajábeli divatu, diszes ruhában fogadta vendégét:

— Ugy-e nem tetszik önnek ez az öltözék?

Az újságíró nő nyugodtan felelt:

— Ha igazat akarok mondani, bizony: nem. ...

A kínai hölgy közbevágott:

— Nos, nekem sem tetszett egy cseppet sem az önlök divatja; az amerikai női ruhák szabása izléstelen is, ügyetlen is.

— Ugyanezt állíthatnám a kínai női ruhákról.

— Már pedig ennek a széles nadrágnak a viselete kellemes és szép.

Valóban szeretném látni azt az amerikai urit

nőt, aki ilyet magára venne.

Kis csend állott be a beszélgetésben, mialatt a két hölgy alaposan vizsgálgatta egymást, majd az amerikai hölgy folytatta:

— Nagyon szép ez a szindús kínai szövét, de mily esetenül van szabva.

— Ön a kényelmet esetlennek mondja; már csak okosabb dolog így öltözködni, nem úgy, mint

önök, akik lélekzeni sem tudnak, úgy be vannak fűzve. Hisz' alig bír járni.

— En? Hát a kínai hölgyek, akiknek a lába parányi cipőbe van szorítva?

— Már pedig önök akármit beszélnek is róluink, mi kényelmesen sétálgatunk a kis cipőkben is — Wu. asszony fel és alá kezdett sétálni a szobában.

A beszélgetés vége a házasság is szóba került. Az újságíró azt kérdezte: gyakoriak-e a szerencsétlen házasságok Kínában?

— Ez a legnagyobb ritkaság, — felelte a nagykövet neje, — mert a kínai nő annyira meg van győződve arról, hogy szülői csak jó férjet választhatnak neki, hogy sorsában minden körülmények közt bele-nyugszik.

— Chamberlain orkhideája. Chamberlain kedvence virága az orkhidea. Egy alkalommal, mikor az angol államférfi Párisban tartózkodott, valamelyik boulevardi virágkereskedés kirakátaban gyönyörű orkhideát látott. Bement az üzletbe, tudakozódott a virág ára után, s a kereskedő husz frankot mondott, mert szerinte az volt az egyetlen olyajau példány egész Franciaországban. Chamberlain kifizette a husz frankot és a kereskedő szemelátára darabokra szaggatta a viragot és így szólt:

— Az én gyűjteményemben van már ebből a fajból és nem akarom, hogy Franciaországban is legyen belőle valakinek a birtosában.

— Ezhinkhilla-vadászat. A mostani divat szerint a legértékesebb prémekek egyike a khinkhilla prémie. Ez az állatoeska az egerek családjába tartozik és óriási tömegekben él Délamerikában, különösen Peru déli részén. A ürgealabu khinkhillára nehéz dolog kessé puskával vadászni; a benszült indiánok leginkább hurokkal ejtik el. A khinkhillaogás másik sajtáságos módja abban áll, hogy bosszu kaktusz-tűskéket szórnak el az indiánok és ebbe belelépve, az állatoeska fogva marad. Ubbi időben ezt a barbár vadászatot kezdik abbahagyni, annál is inkább, mert a tűskék az állat bőrét össze-vissza szaggatják s ez a prém értékét így nagyon befolyásolja. Legújabbban a dinamit segítségével is próbákoztak khinkhilla fogni, még pedig úgy, hogy a dinamit-töltények robajára megijedve, az állatoeskák ijedve hagyják el földuránsaikat és ekkor támadnak rájuk botokkal az indiánok. Ez mindenesetre nyers és durva vadászat, de nagy a gyakorlati értéke, mert így nem esik kár a khinkhilla prémiejében.

— Férőhúság. Sok szó esett már angol lapokban azokról a divatnőgyekről, akik a legfájdalmasabb arcopercióktól sem riadnak vissza, csak annyál virulóbb legyen azután arcuk bőre. Egy folyóirat írja most, hogy a londoni „szépségdoktorok“ látogatóinak legnagyobb része a férfiak közül kerül ki, s az erős nem nagyon szívesen kiállja a legfájdalmasabb kurákat is. Csakhogy „érdekes“ legyen az arca, mutatós a termete.

A fűzőviselet a londoni társaságbeli férfiak közt már régóta közkedveltségű, bár eléggé költséges divat, mert a férfi-fűzők ára ötven és kétszáz korona közt váltakozik. Az ily fűzőnek gyakran csak széles öv alakja van s az a célja, hogy a csipő vonalait szép-hajlásúvá tegye. Mint mindenütt, Angliában is a kopasz fej minden férfi réme: el is követ persze mind-egyik minden lehető, hogy a kopaszodás elkertülje a fejét. Talán sehoh sem oly általános a parókaviselet, mint Londonban; ugyancsak ott van a kopaszodás elleni mindenféle kenőcsöknek, vizeknek a legnagyobb keletjük. A szépségvizeknek is hűsleges fogyasztója a fashionable angol férfi. Nem részás színre áhítózik, mint a nők, hanem napbarmitotta arcából a vágyai ne-rovábbja. Se' szeri, se' száma azoknak a kenőcsöknek, vizeknek, amelyek százfélé hirdetésben kreol. napbarmitotta, érdekes férfiarcot ígérnek. Az aromasság is mindinkább jobban terjed az angol férfiak közt, akiknek a piperezámájaja majdnem többet tesz ki, mint a hölgyeké.

— Telefon a sebészet szolgálatában. Az angol-boer háboruban az angol katonaoorvosok gyakorlatilag próbálták ki egy új találmányt, mely a telefont a sebészet szolgálatába állítja. Az úgynevezett telefonkutasz, melyet dr. Trenes angol katonaoorvos talált föl, lehetővé teszi, hogy az orvosok a testbe behatolt golyót minden veszély nélkül kerehséssék meg és huzhassák ki. Hogy hol van a golyó, vagy egyéb a testből eltávolítandó idegen test, azt előbb a Röntgen-sugarak segítségével állapítják meg, de ez a mód még sem elég biztos arra, hogy a tulajdonképeni műtétnél tévedések ne támadhassanak. A telefonkutasz a golyó helyét egész biztosan megállapítja. Néhány példával a készületek működését meg lehet érteni. Egy angol katona hátába a baloldalon hatolt be egy Mauser-golyó átúrta a gyomrot és aztán megakadt. Erős léleg-

zésnél a sebesült nagy fájdalmakat érzett és az orvosok látták, hogy a golyó eltávolítása közönséges műtéttel nem lehetséges. A telefonkutaszhoz folyamodták tehát, melynek a lényege abból áll, hogy a csipeszben zaj hallatszák, mihelyest a golyót megfogja. Amikor a csipővasat a sebbe helyezték, a műtétet végző orvos azzal csakhamar egy kemény testet fogott meg, melyről azt hitte, hogy a golyó, de nem tudta kihuzni. Egy másik orvos, ki a telefont illően tartotta, nem hallott semmi zajt és ebből tudták, hogy a csipővas nem a golyót fogta meg, amelyet erre még mélyebben betoltak, míg a telefon hangot nem adott, tehát elérte a golyót; azután könnyű szerrel eltávolították. A telefon alkalmazása nélkül a műtét közben súlyos belső sérülések támadtak volna. Egy más esetben a vállon történt sérülés alkalmával az orvos az izületet fogta meg a csipővasal és nagy baj lett volna ebből, ha a telefonkutasz-tévedésére nem figyelmezteti. Így tehát a telefonra nagyon fontos szerep várakozik a sebészetben.

— Amerikai milliomosok. A Newyork Times szerint a nemrég elhunyt rézkirály, Marc Daly vagyona — mint a most nyilvánossá lett végrendelet mutatja — kerek negyven millió dollárt tesz ki, Henry Villard, az amerikai vasutagnás, aki ugyanazon a napon hunyt el, amelyen Daly, az említett lap szerint csak tíz millió dollárt hagyott hátra, még pedig csupa jótékonyágra. Erékes, hogy Villardnak kiterjedt rokonsága van, amely évekkal ezelőtt megbosszantotta őt valami rossz tréfával, és ezt annyira zokon vette a milliomos, hogy egyetlen fillért sem juttatott nagy vagyonából a családjának.

Napirend.

Napirend: vasárnap, december 2. — Római katolikus: Bibiana. — Protestáns: Bibiana. — Görög-ország: (november 19.) A. 25. Abdias. — Zsidó: Kislew 10. — Nap két: 7 óra 14 percek. — Nyugszik: 3 óra 53 percek. — Hold két: 1 óra 10 percek délután. Nyugszik: 2 óra 4 percek reggel.

A miniszter nem fogadnak.

Vörösmarty-ünnepnek.

Az egyetemi ifjuság délelőtt 11 órakor az Újvárosi háza

disztermben;

A főváros tizenhatszáz tanító egyesületé délelőtt 10 óra-

kor az Akadémia disztermben;

A Klotild társaskör az Újvárosi házán délután 3 órakor;

A Jókai-kör a III-ik kerületi Korona-vigadóban este fél

8 órakor;

Az iparos ifjak országos egyesületé este 8 órakor a

Borz-utca 7. sz. a.

A László-féle főgimnáziumé;

A Fővárosi férfi dalos egyesület kedélyes estéje a

József főherceg-szállóban.

Az V. kerületi jótékony-egyesület közgyűlése délelőtt 11

órákor az V. kerületi Polgári Körben.

A Szabadság budapesti munkásoképző-egylet Mikulás-

ünnepé a Kétkorona-szállóban.

A Magyar Uszó-Egyesület mezei versenye délután 2

órákor a főtú országút és Rákospalota között elterülő mezőn.

A tervezérségi általános közjótékonyági egylet délelőtt

11 órákor választmányi ülést tart a VI. ker. előjáróság épü-

letében.

Házfelügyelők tanácskozása d. u. 4 órákor az Akácfu-

utca 8 sz. a.

A Téli Kiállítás a Múcsarnokban délelőtt 9 órától 1-ig,

1 korona belépődíj, azontul 40 fillér.

Iparosok oktatása a Nemzeti Múzeumban, Iparmű-

szeti Múzeumban és Technológiai Iparmúzeumban délután 2

órától 4-ig.

Nemzeti Múzeum. Képtár. — Nyitva d. e. 9 órá-

tól 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekinthet-

ők meg.

Országos Képtár és Dürer-kiállítás az Akadémiában

délelőtt 9 órától 1 óráig.

Iparművészeti múzeum és iparművészeti társulat állandó

bazárja: nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Természettörténelmi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körut

4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva délelőtt

9—1 óráig.

Földtani múzeum a Stefánia uton nyitva délelőtt 10

órától 1 óráig.

Közlekedési múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt

9—12-ig.

Magyar kereskedelmi múzeum és házipar kiállítás a

városligeti iparsarnokban délelőtt 9 órától déli 12 óráig.

Szabadalmi iroda (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt

9—1 óráig.

Múzeumi könyvtár zárva.

Akadémiái könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután

3—8-ig.

Iparművészeti múzeum és iskola könyvtára délelőtt 10

órától 12-ig.

Magyar kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakozó

osztálya délelőtt 9 órától déli 12 óráig.

Az új országúti közlekedési múzeuma és lépcsőháza délelőtt

8 órától este 6 óráig. Belépődíj 1 korona.

Mentőegyesület helyiségei reggel 8 órától este 6-ig.

Egyetemi füvészhart az Üllői-uton zárva.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj

60 fillér.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este nagy ka-

tonazene.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a

magy. kir. houvédzenkar hangversenye.

Ferenczi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hang-

versenye.

Tatra kávéház. Király-utca Tordajo női zenekarnak

hangversenye.

Házam kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának

hangversenye.

Monopol kávéház Váci-körut 37., minden este Oláh

Sándor zenekarának hangversenye.

Folles Caprice kiváló új műsor.

Somogyi Orfeum válogatott műsor.

Union szálloda, díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások kávéház-terem.

Putzer György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreier hegedő-hangverseny.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, december 1.

Gabonázület. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az időjárás a lefolyt hét folyamán nagyobb boros volt, csapadék azonban csak szárványosan fordult elő. A hőmérséklet már tetemesen süllyedt és köd, valamint gyenge éjjeli fagy gyakrabban volt észlelhető. A vetések állásával országsszerte meg vannak elégedve. A vizzállás mérsékeltlen csökkent.

A külföldi piacok üzletmenetéről csak kevés újat jelenthetünk. A forgalom tartósan korlátozott, az árak alulakulás pedig alig van változásnak átvéve. Amerikában a hangulat lanyha maradt és egyenlegként az árak 1 c csökkentek. A látható készletek némileg csökkentek ugyan, — a Bradstreets becslése szerint az apadás 712,000 bushell — hátrányos befolyással volt azonban a világméretű szőlő kimutatás közlése, mely szerint ezek nagyobbak, mint a legutolsó 5 év óta az időjárást egyáltalán. Az argentinai hírek is, ugy látszik, tulzottak voltak és a legközelebb meginduló aratás felől beérkező jelentések bizalomteljesen hangzanak. Hozzájárul ehhez, hogy Ausztrália is jó termésnek néz elébe, hogy a búzából rendelkezésre kerülő exportöltséget 15 millió bushellre takarítja. Angliában a vevők és eladók egyaránt tartózkodóak voltak, a forgalom csak mérsékelt, az árak azonban nem változtak. A francia piacokon csak lényegtelen változások voltak. Oroszországból ugyancsak korlátozott üzletet jelentettek. A tulajdonosok, a hajózási évad megszűntével jobb árakat remélnék és így várakozó álláspontot foglalnak el, habár kereslet is alig mutatkozik. A többi kontinentális piacokon a forgalom szintén korlátozott, az árak pedig alig tüntettek fel változást.

Nálunk a forgalom szintén korlátozott volt; a hangulat az összes cikkekben lanyha és míg kenyérmagvak inkább változatlanok voltak, addig takarmánycikkek csak néhány fillérrel olcsóbban voltak elhelyezhetők. Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza az egész hét folyamán esendes maradt és a forgalom nehezebben alakult. A kínálat elég jó ugyan, de nem sürgető. Az eladott mennyiségek pedig csak csekélyek lévén, bizonyára csupán ennek tulajdonítható, hogy az árosokkenések néhány fillérre szorítottak. Alárendelt áru egyébként egyáltalán nehezen értékesíthető. A hét végével az irányzat némileg barátságosabb alakult, egyenlegként a mult héthez viszonyítva azonban mégis 10—12% fillér visszaszen konstatálható. Az összforgalom nem egészen 100,000 mm, a hethozatal 140,000 métermázsát tesz ki.

Rozs e héten is csak gyengén volt forgalomban. A fogyasztás tartózkodó maradt és elszállítási célokra is csak csekély beszerzések eszközöttek. Finom áru mindazonáltal teljes mult heti árakat ért el, csupán alárendelt áru volt elhanyagolva. Minőség szerint 6.65—6.80, finom árúért 6.90—6.95 koronáig fizettek helyben és Budapest távoliságában átvéve. Nyíri származékok jobb keresletnek örvendtek, a kínálat azonban korlátozott és Debrecen—Nyíregyháza partásában 6.47% koronát fizettek kisebb tételekért.

Árpa (takarmány és hántolási oéokra) gyenge érdeklődés mellett esendes maradt és habár a kínálat is mérsékeltnek nevezhető, a mult heti árak alig voltak elérhetőek. Minőség szerint 5.50—5.80 koronáig jegyzünk helyben, hízalóknál Kőbányán 5.90 koronáig volt elérhető. Állomásokon átvéve forgalom alig van; elvetté kerül egy-egy kisebb tétel nyomott árak mellett eladásra.

Zab mérsékelt kereslet mellett jobb minőségű áruban változatosan maradt; középminőségű és alárendelt áru azonban csak 5 fillérrel olcsóbb árakon volt elhelyezhető. A hozatalok e mellett elég bővek. Szén és tisztaság szerint az eladott 4000 métermázsáért 5.20—5.45, finom árúért 5.85 koronáig fizettek helyben átvéve.

Tengeri jobban volt kinalva és állomásokon átvéve épp úgy, mint helybeli viszonylatokban 5 fillérrel olcsóbban volt beszerezhető. Különösen Kőbányára érkeztek nagyobb mennyiségek, amelyek fokozatosan 20 fillért vesztettek. Budapest távoliságában átvéve prompt szállításra 4.50—4.52 1/2, januárra 4.60—4.62 1/2, Kőbányán 4.50—4.55, tisztavidéki állomásokon 4.25—4.42 1/2 koronáig fizettek.

Ipar- és kereskedelem.

Harmadik esztendő. Ráth Károly, az illusztris iparügyi író, a Magyar Ipar legutóbbi számába érdekes cikket írt hirtelenővi iparügyi budgetünkről. A cikk szerint a kereskedelmi minisztérium 1870-ben 26.450, 1875-ben 80.000, 1880-ban 65.170, 1885-ben 137.880, 1890-ben 190.980, 1895-ben 747.162, 1900-ban 1.054.942, a kultuszminisztérium 1875-ben 13.200, 1880-ban 78.075, 1885-ben 163.212, 1890-ben 189.956 1895-ben 245.720, 1900-ban 496.684 forintot adott ki iparügyekre.

Az Első Beánykíhásatál Egyesület mint szövetszettel novemberben 1238 jutalékért irattak be és másjutalékok fejében 52.876 K. 22 f. fizettek ki. Az 1900. január 1-től—november 30-igáig beirt összes jutalékrészek száma 13.794 és a kifizetett másjutalékok összege 439.649 K. 08 f.

Fizetőkép telenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetőkép telenségeket jelenti: A Weiss Jakab és Mór ióvárosi cég, amely fizetési zavarokkal küzdött, már rendezte ügyeit. A hitelzők a cégnek három évi moratóriumot adott, míg jobbj Weiss Adolf kereskedő Budapest (Dob-utca 18.), Hartenstein Johanna kereskedő Brunn, Leibler L. kereskedő Károlyváros.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székely-ióvárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi december 1. Készlet 791 darab. Erkezett 2420 darab. Összesen 3211 darab. Eladott 1673 darab. Maradt 1638 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 78—84 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 78—82 koronáig, 300—380 kgr. súlyban 80—96 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 78—92 koronáig. Malac 50—100 kgrig 70—76 korona. A vásár hangulata élénk.

A budapesti gabonáztszde.

Budapest, december 1.

A buzaüzlet ma kellemes hangulatban nyílt meg és az irányzat a javult vételkedv következtében megszilárdult. A forgalom 30.000 métermázsát tett, amelyek 2 1/2—5 fillérrel olcsóbban kerültek eladásra.

Rozs változatlan, új tengeri alacsonyabb.

Eladottok:

Buza. Tiszavidéki: 650 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 788 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 785 k. 7 K. 50 f., 150 mm. 785 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 785 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 785 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 47 1/2 f., 100 mm. 775 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 775 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 775 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 775 k. 7 K. 30 f., 1000 mm. 745 k. 7 K. 12 1/2 f.

Pestvidéki: 150 mm. 78 k. 7 K. 30 f., 1160 mm. 775 k. 7 K. 15 f., 700 mm. 75 k. 7 K. 10 f., 450 mm. 785 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 75 k. 7 K. f.

Batái: 1200 mm. 724 k. 7 K. 77 1/2 f., 1200 mm. 735 k. 7 K. 77 1/2 f.

Raktárúru: 1900 mm. 78 k. 7 K. 40 f., 2200 mm. 772 k. 7 K. 25 f., 2800 mm. 782 k. 7 K. 70 f.

Zentai: 4000 mm. 753 k. 7 K. 20 f.

Szentesi: 1600 mm. 778 k. 7 K. 42 1/2 f.

Erdélyi: 100 mm. 76 k. 7 K. — f., 100 mm. 77 k. 7 K. 20 f.

Szarvasi: 500 mm. 785 k. 7 K. 57 1/2 f.

B.-nyúvárosi: 1200 mm. 79 k. 7 K. 50 f.

Bécskeréki: 3000 mm. 75 k. 7 K. 02 1/2 f.

Mind három hónapra.

Tengeri: 100 mm. 4 K. 55 f.

Rozs: 100 mm. 6 K. 84 f., 200 mm. 6 K. 92 1/2 f., 300 mm. 6 K. 80 f.

Kézpénzfizetés mellett.

A kézáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, kézpénzben 60 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

A határidőszlet folyamán a következő költségek történtek:

Buza áprilisra . . . . . 7.30—7.44
Buza októberre . . . . . 7.57—7.62

Rozs áprilisra . . . . . 7.16—7.19
Zab áprilisra . . . . . 5.54—5.56
Tengeri májusra . . . . . 4.90—4.92

Déli egy óraok a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra . . . . . 7.43 pénz 7.44 áru
Rozs áprilisra . . . . . 7.17 " 7.18 "
Zab áprilisra . . . . . 5.56 " 5.57 "
Tengeri májusra . . . . . 4.91 " 4.92 "
Repece augusztusra . . . . . " " " "

Délután fél 5 óraok zárul:

Buza áprilisra . . . . . 7.43—7.44
Buza 1901. októberre . . . . . 7.60—7.62
Rozs áprilisra . . . . . 7.18—7.19
Zab 1901. áprilisra . . . . . 5.56—5.57
Tengeri májusra . . . . . 4.91—4.93
Repece augusztusra . . . . . 12.90—13.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde kedvezően nyílt meg, amely irányzat végül fennállott, a nélkül, hogy a vezető értékek lényegesen változásokon mentek volna keresztül. A zárlat tartott volt. A helyi piac mérsékelt forgalom mellett tartott volt.

A déli tőzsde csekély változást, de kedvező hangulatot tárt elénk. A zárlat ingadozott.

A helyi piacon megeléknült üzlet volt észlelhető, miközben az összes forgalomba került értékek, melyek egyttal nagyobb mennyiséget öleltek fel, javult árfolyamokat tüntettek elénk. Leginkább Salgóok voltak keresve, csaknem 10 koronával magasabban.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 678.25—678.75
Osztrák hitelrészvény 674.—675.—. Osztrák-magyar államvasut 664.—665.75 Jelzőbank 439.50—440.—
Rimamurányi vasút 496.—498.—. Városi villamos 282.50—284.—. Közúti vasut r. t. 598.—599.—. korona.

A déli tőzsde tartott.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 677.50—678.50.
Osztrák hitelrészvény 673.50—674.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 667.50—669.50. Koronajáradék 91.45—91.50. Ipar- és kereskedelmi bank 160—166.—
Jelzőbank 440.25—441.—. Leszámlítóbank 432.—
—432.50. Közúti vasut r. t. 597.50—599.—. korona.

Forgalomban került: Koronajáradék 91.45—91.50.
Erzsébet-gőzmalom 420.—. Lujza-malom 210.—. Salgótarjáni r. t. 642.—648.—. Villamos vasut r. t. 283.50—284. korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 674.—. Magyar hitelrészvény 678.—. Leszámlító bank részvény 433.—.
Rimamurányi vasút részvény 498.25. Osztrák-Magyar államvasut 668.50. Közúti vasut részvény 597.—. Villamos vasut részvény 283.—. korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonerti hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 39.—45.—
korona, vörös aprózemű 55.—57.—. korona, vörös erdélyi —. —. korona, vörös bászági —. —. korona, középszemű 60.—63.—. korona, nagyszemű 67.—70.—. korona. Disznósör: budapesti: 59.—59.50
korona, vidéki —. —. korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki —. —. —. —. korona, városi 4 darabos 46.—47.—. korona, 3 darabos 47.50—48.—
korona, füstölt —. —. —. —. korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—15.50 korona 120 darabos —. —. —. —. korona, 100 darabos 16.—16.50 korona, 85 darabos 17.—17.50 korona, azonnali szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.25—14.50 korona, 100 darabos 15.25—15.50 korona, 85 darabos 16.25—16.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.25—18.50 korona, szerbiai 16.25—16.50 korona, azonnali való szállítással.

Az előtőzsde kedvezőbb hangulatban indult meg. Déli tőzsde változatlan, de az üzlet rendezesebb. Zárlatok tartós.

Bécs, december 1. (Magyar értékek sorsaja) 4%-os aranyjárdék 115.20. Tiszai és szegedi kölcsön sorsaja 140.—. Magyar vasuti kölcsön erztiben 69.30. Magyar keleti vasuti állami kötvény 117.75. Magyar leszámlító- és pénzügybank 431.—. Rimamurányi vasút részvény 498.—. Magyar koronajárdék 91.35. 4%-os Magyar földeberm. kötvény 91.20. Magyar hitelbank részvény 675.50. Magyar nyerevény kölcsön sorsaja 168.—. Kassa-odribergi vasuti részvény 350.50. Magyar kereskedelmi bank 26.60 Magyar cukoripar

Bécs, december 1. (Osztrák értékek sorsaja) 4 2/2%-os papírjárdék 98.25. 4%-os osztr. aranyjárdék 116.15. 1890-iki sorsjegy 134.20. Osztrák hitelsorsjegy 401.—. Angol-osztrák bank 273.—. Bécsi bankjegyzet 469.—. Osztrák-magyar bank 1694. Déli vasut 113.50. Dunagőzhajózási részvény 745.—. Donány részvény 291.—. Csatári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 117.60. 4 2/2%-os erzt járdék 97.90. Osztrák koronajárdék 93.25. 1864-iki sorsjegy —. —. Osztrák hitelintézeti részvény 674.—. Unionbank 549.—.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde kedvezőbb hangulatban indult meg. Déli tőzsde változatlan, de az üzlet rendezesebb. Zárlatok tartós.

Bécs, december 1. (Magyar értékek sorsaja) 4%-os aranyjárdék 115.20. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 140.—. Magyar vasuti kölcsön erztiben 69.30. Magyar keleti vasuti állami kötvény 117.75. Magyar leszámlító- és pénzügybank 431.—. Rimamurányi vasút részvény 498.—. Magyar koronajárdék 91.35. 4%-os Magyar földeberm. kötvény 91.20. Magyar hitelbank részvény 675.50. Magyar nyerevény kölcsön sorsaja 168.—. Kassa-odribergi vasuti részvény 350.50. Magyar kereskedelmi bank 26.60 Magyar cukoripar

Bécs, december 1. (Osztrák értékek sorsaja) 4 2/2%-os papírjárdék 98.25. 4%-os osztr. aranyjárdék 116.15. 1890-iki sorsjegy 134.20. Osztrák hitelsorsjegy 401.—. Angol-osztrák bank 273.—. Bécsi bankjegyzet 469.—. Osztrák-magyar bank 1694. Déli vasut 113.50. Dunagőzhajózási részvény 745.—. Donány részvény 291.—. Csatári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 117.60. 4 2/2%-os erzt járdék 97.90. Osztrák koronajárdék 93.25. 1864-iki sorsjegy —. —. Osztrák hitelintézeti részvény 674.—. Unionbank 549.—.

Bécs, december 1. (Osztrák értékek sorsaja) 4 2/2%-os papírjárdék 98.25. 4%-os osztr. aranyjárdék 116.15. 1890-iki sorsjegy 134.20. Osztrák hitelsorsjegy 401.—. Angol-osztrák bank 273.—. Bécsi bankjegyzet 469.—. Osztrák-magyar bank 1694. Déli vasut 113.50. Dunagőzhajózási részvény 745.—. Donány részvény 291.—. Csatári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 117.60. 4 2/2%-os erzt járdék 97.90. Osztrák koronajárdék 93.25. 1864-iki sorsjegy —. —. Osztrák hitelintézeti részvény 674.—. Unionbank 549.—.

Bécs, december 1. (Osztrák értékek sorsaja) 4 2/2%-os papírjárdék 98.25. 4%-os osztr. aranyjárdék 116.15. 1890-iki sorsjegy 134.20. Osztrák hitelsorsjegy 401.—. Angol-osztrák bank 273.—. Bécsi bankjegyzet 469.—. Osztrák-magyar bank 1694. Déli vasut 113.50. Dunagőzhajózási részvény 745.—. Donány részvény 291.—. Csatári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 117.60. 4 2/2%-os erzt járdék 97.90. Osztrák koronajárdék 93.25. 1864-iki sorsjegy —. —. Osztrák hitelintézeti részvény 674.—. Unionbank 549.—.

Bécs, december 1. (Osztrák értékek sorsaja) 4 2/2%-os papírjárdék 98.25. 4%-os osztr. aranyjárdék 116.15. 1890-iki sorsjegy 134.20. Osztrák hitelsorsjegy 401.—. Angol-osztrák bank 273.—. Bécsi bankjegyzet 469.—. Osztrák-magyar bank 1694. Déli vasut 113.50. Dunagőzhajózási részvény 745.—. Donány részvény 291.—. Csatári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 117.60. 4 2/2%-os erzt járdék 97.90. Osztrák koronajárdék 93.25. 1864-iki sorsjegy —. —. Osztrák hitelintézeti részvény 674.—. Unionbank 549.—.

Bécs, december 1. (Osztrák értékek sorsaja) 4 2/2%-os papírjárdék 98.25. 4%-os osztr. aranyjárdék 116.15. 1890-iki sorsjegy 134.20. Osztrák hitelsorsjegy 401.—. Angol-osztrák bank 273.—. Bécsi bankjegyzet 469.—. Osztrák-magyar bank 1694. Déli vasut 113.50. Dunagőzhajózási részvény 745.—. Donány részvény 291.—. Csatári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 117.60. 4 2/2%-os erzt járdék 97.90. Osztrák koronajárdék 93.25. 1864-iki sorsjegy —. —. Osztrák hitelintézeti részvény 674.—. Unionbank 549.—.

Bécs, december 1. (Osztrák értékek sorsaja) 4 2/2%-os papírjárdék 98.25. 4%-os osztr. aranyjárdék 116.15. 1890-iki sorsjegy 134.20. Osztrák hitelsorsjegy 401.—. Angol-osztrák bank 273.—. Bécsi bankjegyzet 469.—. Osztrák-magyar bank 1694. Déli vasut 113.50. Dunagőzhajózási részvény 745.—. Donány részvény 291.—. Csatári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 117.60. 4 2/2%-os erzt járdék 97.90. Osztrák koronajárdék 93.25. 1864-iki sorsjegy —. —. Osztrák hitelintézeti részvény 674.—. Unionbank 549.—.

Báli-selyem-ruha 6 frt 30 krtól Henneberg G., selyem Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító.

Osztrák Landerbank 410.— Osztrák-magyar államvasut 868.75. Elbavölgyi vasut 475.— Alpesi bányarészvény 461.— 20 frank arany 10.75. Londoni váltóár 240.45. Bécsi Tramway Litt B. 251.— Bécsi Tramway Litt A. 245.— Lipót kőb 380.— Az irányzat szilárd.

Bécs, december 1. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a záratok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 674.— Magyar hitelrészvény 676.50. Angol-Osztrák bank 273.— Bécsi bank-egyesület 468.— Union bank 548.50. Landerbank 410.— Osztrák-magyar államvasut részvény 688.75. Lombard 113.50. Elbavölgyi vasut 475.50. Északnyugati vasut részvény 466.— Dohányrészvény 291.— Rimmurányi vasut 498.— Alpesi bányarészvény 461.10. Májusi járadék 98.25. Magyar korona-járadék 91.25. Török sorsjegyek 108.50. Német birodalmi márká 117.68. Napoleon d'or 19.16.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, december 1. (Tözsdei tudósítás.) Biztatás hiányában a tözsdeforgalom eleinte jelentéktelen volt. A kurzusok szilárd alapirányzat mellett nem igen változtak. Nagybölc értéktözsde nyilvánult a hajózási, nevezetesen a csemagyalizati részvények iránt arra a hírre, hogy ezeket a részvényeket a new-yorki tözsde is bevezeti. Később a bank- és bányarészek is emelkedtek hétvégi fedezetek hatása alatt. Járadékok szilárdak, argentinai énekék és emelkedők. Magánészámítási kamattal 4 1/2 százalék.

Berlin, december 1. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárdék —, 4%-os osztrák aranyjárdék 98.90. Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 92.— Osztrák-magyar államvasut 142.90. Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 84.95. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.— Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 180.90. Általános villamosági Edison 215.10. Gelsenkirchener 193.75. Laura-kőb 207.50. 4 1/2%-os ezüstjárdék 97.60. 4%-os magyar aranyjárdék 97.10. Osztrák hitelrészvény 211.50. Déli vasut 26.60. Károly Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.60. 4%-os új orosz kölcsön 95.90. Török dohányrészvény —, Olasz járadék 95.25. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust —, Harpeni 192.40. Az irányzat szilárdult.

Berlin, december 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék 97.10. Magyar koronajárdék 92.— Osztrák hitelrészvény 211.60. Osztrák-magyar államvasut 145.— Déli vasut 26.50. Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy közép —, Buschtchuradi 216.50. Orosz bankjegy —, (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, december 1. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjárdék 97.50. 1880. sorsjegy 135.50. Déli vasut 26.50. 4%-os osztrák aranyjárdék 98.25. Osztrák hitelrészvény 211.30. Osztrák-magyar államvasut 142.75. Olasz járadék 95.25. 4%-os magyar aranyjárdék 96.80. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, december 1. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárdék 98.05. 4%-os osztrák aranyjárdék 98.90. Magyar koronajárdék 92.10. Osztrák-magyar bank 121.30. Déli vasut 26.70. Elbavölgyi vasut 119.— Londoni váltóár 204.15. Bécsi bankjegyesület 119.— Villamos részvény 129.— 3%-os magyar aranykölcsön 70.— 4 1/2%-os ezüstjárdék 97.65. 4%-os magyar aranyjárdék 96.85. Osztrák hitelrészvény 211.60. Osztrák-magyar államvasut 143.— Északnyugati vasut 116.— Bécsi váltóár 849.33. Párisi váltóár 813.75. Unionbank —, Alpesi bányarészvény 231.— Az irányzat szilárd.

Frankfurt, december 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arányokom január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 211.75. Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Osztrák aranyjárdék —, Olasz járadék —, Laura-kőb —, Harpeni 143.—, Discont —, Alpesi —, Bécsi bankjegyesület —, Az irányzat csöndös.

Páris, december 1. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 716.— 4%-os osztrák aranyjárdék 99.35. Osztrák Landerbank —, 3%-os francia járadék 101.40. Ottomanbank 539.— 3 1/2%-os francia járadék 102.50. Alpesi bányarészvény —, Déli vasut —, 4%-os magyar aranyjárdék 99.50. Párisi bankrészvény 1070. Olasz járadék 95.30. Francia törleszt. járadék 100.10. Osztrák földhitelintézet részvény 123.1. Török dohányrészvény 312.— Az irányzat szabálytalan.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 1. A sertésüzlet irányzata csöndös. A) Hízott sertések ára: 1. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Oreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 97-98 — fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm való súlyban 96-97 — fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 96-98 — fillérig. II. Magyar s z e d e t t: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — fillérig.

lérg. Könyű (páronként 260 kilogramm terjedő súlyban) 30nr.— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként — kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 92-94 — fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 90-92 — fillérig. Könyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 86 — 88 fillérig.

Sertésüzlet száma 1900. november 29. napján volt készlet 36.147 darab. — 1900. november 30. napján felhajtott 364 darab. 1900. november 30. napján elszállított 567 darab. 1900. december 1. napjára maradt készletben 35.944 darab.

UTMUTATO

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, es. és kir. udv. szállító B.apest, VII. Kerepesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 25. (Károly-kört sarak Zeneolata. Megjelent! MAGYAR-TILINKO-ISKOLA, melynek segélyével a tilinkón tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legszébb magyar s más kedvelt darab. Ára I frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkassza Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ: VI. Andrassy-ut. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték felárulási helye: IV. Koronaherceg-utca 11. Közi zálogkassza: IV. Károly-kört 18.; IV. Koronaherceg-és Zsibarus-utca sarkán; VII. Király-utca 57.; VIII. József-kört 2.; VIII. Üllői-ut. 6. sz.

Első Leánykiképzési Egyesület Budapeston, VI. ker. Teréz-kört 40-42. szám. Alapítást 1863. évben. Kifizetett népszerűtök 1892. december 31-ig 1,800,000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiképzésére biztosításokra 300 frttól 10,000 frtig.

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 1. —

Kinevezések. A helyigaznizster az országos levéltárhoz dr. Lampérth Géza országos levéltári tisztet fogalmazóvá, Segesdy János zalamegyei volt aljegyzőt a helyigaznizsteriumhoz fizetés nélküli segédfogalmazóvá, dr. Zboray János államfudományi tudort a helyigaznizsteriumhoz díjtalan fogalmazógyakornokká, — a kereskedelmi miniszter Petrovics Gyula ökleves mérnököt, a Rábászahályozó Társulat szakaszmérnököt, a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába iparisoklat tanárná, Kovács Lajost, az aldumai m. kir. hajózási hatóság szolgálatában álló másodsegézet, ezen állásában véglegesítette s Klein György hajózási kormányzó, az aldumai m. kir. hajózási hatósághoz — ideiglenes minőségben — hajókörmányosá, — a zalagorszezi kir. törvényszék elnöke az alsó-levendai kir. járásbírószágnál megiresedettt III. osztályu hivataliszolgai állásra Yucsák József alsólevendai lakost nevezte ki.

Ügyvédi kamarák. A kolozsvári ügyvédi kamara köz-hírré teszi, hogy dr. Fried J. Farkas ügyvéd, Torda székhelyűvel, az ügyvédek névjegyebe felvette. A pozsonyi ügyvédi kamara köz-hírré teszi, hogy dr. Egressy Sándor nyitrai ügyvédnek, az ügyvédek gyakorlatától történt felfüggesztése hatályon kívül helyeztetett. A temesvári ügyvédi kamara köz-hírré teszi, hogy dr. Popovics Miklós verseci ügyvéd, az ügyvédi gyakorlatától további intézkedésig felfüggesztett.

Anyakönyvi kinevezések. A helyigaznizster Nyitra vármegyében anyakönyvezető helyetteseké, a születések és halálozások anyakönyvezésére szorítóköz hatáskörrel, a nagybodoki kerületbe Kicska Gusztáv jegyzőt irnokot, az úrménybe pedig Polvák Gyula jegyzőt irnokot nevezte ki.

Pályázatok. Aljegyzői állás a kaposvári kir. tsvszkénél, 2 hét. — Aljegyzői állás Pancsova th. városnál, dec. 11. — Albírói állás a borsosényi kir. bíróságnál, 2 hét. Aradi kir. tsvszk. — Irnoki állás a nagysonkuthi kir. járásbírószágnál, 4 hét. Szatmári kir. tsvszk. — Titkári állás a szegedi m. kir. p. a. igazgatóságnál, 2 hét. — Telekónyi átalakító díjnyi állás az ujjogyházi kir. bíróságnál, 2 hét. Nagyszécheni kir. tsvszk. — Aljegyzői állás ar aradi kir. tsvszkénél, 2 hét. — Aljegyzői állás a sepsi-szent-györgyi kir. bíróságnál, 2 hét. Közútvásárhelyi kir. tsvszk. — Irnoki állás a szatmárnémeti kir. bíróságnál 4 hét. Szatmárnémeti kir. tsvszk. — Jegyzői állás a szombatgyéi kir. tsvszkénél, 2 hét. — Albírói állás a nagybisei kir. bíróságnál 2 hét. Trencseni kir. tsvszk. — Múszaki ellenőrző állások a m. kir. p. ü. miniszteriumban, dec. 15. — Aljegyzői állás a székesfehérvári kir. ügyészságnél, 14 nap. — Tsvzi állás az aradi m. kir. p. ü. igazgatóságnál, dec. 25. — Számlenőri állás a selmechányi m. kir. bányagazgató-

ság mellé rendelt számvevőszágnél, 2 hét. — Aljegyzői állás az oklándi kir. bíróságnál, 2 hét. Székely udvarhelyi kir. tsvszk. — Jegyzői állás a veszprémi kir. tsvszkénél, 2 hét.

TAJÉKOZTATÓ.

Hirdetmény. Vasárnap,

e hó 2-ától bezárólag 15-ig a Mdm. Berger es. és kir. udv. szállító divattermében Karmincad-u. 3. I. em.

naponta 9-11-ig d. e. és 2-5-ig d. u. az összes modelle-toilettek, jaquetek, blouseok, estélyi köpenyek és reggeli ruhák; osupa

eredeti párisi és angol darabok

mélyen leszállított beszerzési árak mellett kerülnek — készpénzfizetés ellenében — eladásra. Továbbá a legfinomabb ruhák készítésére külföldön beszerzett nagy árukészletet u. m. brüsszeli csipkéket, point less csipkeruhákat, mindenféle másdivatos diszeket, báli kelmeket, 5 metres franc. és angol szöveteket, lyoni selymeket és selyemblouse maradókat is a magas uri világ, illetve urhölgyek figyelmébe ajánlom karácsonyi bevásárlásra.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, december 1.

A depresszió mélységéből veszítve, kelet felé terjeszkedik, még északon és délnyugaton a magas nyomás nagyobbodik.

Az idő a depresszió hatása alatt Európa nagyobb részében boros és sok helyütt esős volt. A hőmérséklet északon süllyedt, egyebütt alig változott.

Nálunk az esőzés az éjjel csaknem az egész országra kiterjedt és északon valamint az Alföld egyes pontjain ma reggel is esik.

A hőmérséklet jóval a normális felett van. Kivétel. Nyugatról keletre elhúzódo esőzés és nyomában lehűlés várható.

Nagy karácsonyi vásár

Az idei okásszió-eladás megkezdődött, a hol az összes raktáron levő áruk meglepő olcsó áron lesznek elárulva. Alkalmot nyújthatik nemcsak ajándékok, hanem a házi szükséglet beszerzésére is.

- Tiroli ledén duplaszélés, szürke vagy drapp színekben, méterje csak 15 kr.
Divatkéma, duplaszélés, minden lehető színekben, méterje csak 25 és 30 kr.
Nőposztó, duplaszélés sima divatszínekben, méterje csak 35 és 45 kr.
Divatjónasz, duplaszélés, a legdivatosabb mintákkal, méterje csak 35 és 40 kr.
Angol divatkéma, 120 cm. széles, minden divatszínben, méterje csak 45 és 50 kr.
Cheviot, tiszta gyapjúkéma, legfinomabb véslet, 120 cm. széles, csak 70 és 80 kr.
Mosóflanell, különféle csikos divatminták mtje 16 és 19 kr. schotisch-színekben 22 és 35 kr.
Mosóbarkot, színtartó minőség, legdivatosabb mintákkal, méterje csak 19 és 25 kr.
Szövött velen, a legszebb szövetek utánzata, színtartó minőség méterje csak 30 és 35 kr.

- Eársnyflanell, remek minőség, színtartó mtje 35 és 40 kr.
Zefir, cernázott, színtartó minőség, legújabb divatmintákkal, rendkívüli olcsóság, méterje csak 25 és 30 kr.
Levanti, divatmintákkal, színtartó minőség, méterje csak 19 és 55 kr.
Mosóbarkony, a legdivatosabb mintákkal mtje 65 és 85 kr.
Flanell alszoknya, (teszabott), különféle széles bordúrral, színtartó, darabja 85 és 95 kr.
Kreasz vászon erős tömörítészalu, 1 vég 25 m., csak 4.95 frt.
Házi chiffon, finom szalu, egy vég 23 méter 4.95 frt.
Kavasteriték, divatos legszébb virágos mintákkal, egy abrosz és hat szalveta csak 1.85 frt.
Azsur-kavasteriték, a legdivatosabb színtartó mintákban, 1 abrosz és 6 szalveta csak 2.95 frt.
Damaszt ebédő-készlet, finom mintázott virágos mintákkal, egy abrosz, hat szalveta, tizenöt szemlelyre, egy abrosz 20-160 cm. nagy és tizenöt szalveta 2.95 frt.
Női ing, erős vászonból csipkésdíszszel, 3 drb. 2.85 frt.

- Rojtos törülköző, kóper minőség, fehér, kék vagy piros, beszőttől szőlel, hat darab csak 1.75 frt.
Batiszt zsebkendő, azsur szegélyűvel, fehér alap, a legcsinosabb szőlel, tizenöt darab csak 1.85 frt.
Félvaszon zsebkendő, fehér alap, nyomott divatszőlel, színtartó, tizenöt darab csak 95 kr.
Női ing, kérészvárszóból, kézimunka-hímzészel, divatos kivitelben, 3 darab ára 3.50 frt.
Női ing, finom vászonból, vásznába kézzel hímzett finom azsuro minták, három darab ára csak 5.75 frt.
Női kötös, finom szalvból, svájci hímzésdíszszel, teljes nagyságban három darab ára most 3.50 frt.
Téli posztókendő, vastag minőség, különféle alapszínekben 170 cm. 1.95, 2.50 frt. 180 cm. nagyságban 2.75. 3.50 frt.
Divatos barketmaradékok, 2-4 mt. nagyságban különféle minták, 20 méter 4.25 frt. fin. min. 20 mt. 4.75 frt.
Moso tennis flanellmaradékok, 2-4 mt nagyságban, különféle minták, 20 m. 4.25 frt. fin. sotism. 20 mt. 4.75 frt.

Auer Ignác és Fia Budapest, VI. ker., Kerepesi-ut 10. szám. Nagy karácsonyi árjegyzék ingyen és bérmentve.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Vasárnap, 1900. december hó 2-án.
Burrian Károly mint vendég.

Lohengrin.

Regényes opera 3 felvonásban. Irtá és zenéjét szer-
zette Wagner Richard. Fordították Böhm Gusztáv
és Ormay Ferenc.

Személyek:

I. Henrik	Ney	A király hírn.	Mihály
Lohengrin	Burrian K.	1)	Dalnoki
Brabant	Wasquozne	2)	Kiss
Gottfried h.	Blánszky	3)	Iovag
Telramundi	Beck	4)	Kornai
Ortrud, neje	Dióssyné		

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 2-án.
Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyekkel.

Éjféli után.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Hajó Sándor.

Személyek:

Füzes Róbert	Derső	Blanka	Hettyei
Ella	Alsözögi	Halmás Jenő	Nádai B.
Nelly	Török I.	Szeredi	Horváth
Emődi	Császár	A háziúr	Körösmezői
Moréanszky	Gyenes	Házikisasszony	Vizvári M.
Faulich	Hedényi	Egy ur	Zilahi
Sárközy	Ujházi	Éjjeli alak	Faludi

Este:

Vörösmarty-ünnep.

I. Prológ.

Irtá Somló Sándor. Utána a Szózat, éneklé a kar.

II. Czillej és Hunyadiak

3-ik felvonás.

III. Szép Ilonka

zenekísérettel, szavaija: Márkus Emília.

IV. Csongor és Tünde

3-ik felvonás.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 2-án.
Délután 2 1/2 órakor, mérsékelt helyekkel.

A pesti utca.

Fővárosi életkép 3 felvonásban. Irtá Rajna Ferenc.

Zenéjét szerzette Verő György.

Személyek:

Teröbes János	Vidor	Pfiszter Antal	Szilágyi
Erzsébet	Lenkeffy	Mici	Szeyer
Jenő	Füredi	Magos Rudi	Sziklai

Este:

A mikádó.

Japán operett 2 részben. Szövegét Irtá W. S. Gilbert.
Ford. Rákosi Jenő. Zenéjét szerz. Arthur Sullivan.

Személyek:

A mikádó	Szilágyi	Pitti-Sing	Blaha S.
Nanki Poo	Ledófsky	Peep-Bo	Gombaszögi
Katisha	Margó	Poo-Bah	Boross
Kokó	Sziklai	Pis-Tush	Mátrai
Yum-Yum	Szeyer		

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testvére zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-utca 42. sz. a, valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

1900. december hó 10-én este

Rosenthal

egyetlen hangversenye.

Jegyek kaphatók Bárd Ferenc és Testvére cég zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. szám és Andrassy-utca 42. szám alatt. 5, 4, 3, 2, és 1 firtjával.

Hétfőn, december 12-én, főv. Vigadó nagyterme

BURMESTER

Willy II. hangversenye.

Jegyek kizárólag Méry Béla zeneműkereskedésében Andrassy-utca 12. kaphatók. Telefon.

Péntek, december 14-én, Royalterem

Alberti

Werner énekes. Jegyek kizárólag Méry Béla zeneműkereskedésében Andrassy-utca 12. Telefon.

Csütörtökön, december 6-án

a Vigadó nagytermében

a „Budapesti Újságírók Egyesülete“
segélyalapja javára

Jászai Dióssyné

Mari H. Berta

Alberti Mayer-Mahr

Werner Mór

Burmester

Willy

nagy művész-estéje. — Concert populaire.

Jegyek 6, 4 és 2 koronával Méry Béla zeneműkereskedésében (Andrassy-utca 12. Telefon.) kaphatók.

1900. december hó 15-én este

Bendiner

hangversenye

Makray László dalköltő szerzeményeinek bemutatásával, **Szophé Vilma**, a berlini Theater des Westen opera tagja által.

Jegyek 4, 3, 2 és 1 firtjával **Bárd Ferenc és Testvére** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-utca 42. sz. alatt kaphatók.

FOLIES CAPRICE.

VI., Révay-utca 18. sz.

Ma szenzációs ujdonság!
9 1/2 órakor:

Üsd vissza!

Eredeti bohózat. Irtá egy „Tanbetyár“. Rendező: Rott S. — Személyek:

Braun Izák, néptanító	Steinhardt G.
Löwenstein Efrám, iskolaszéki elnök	Pfeifer M.
Özv. Kratochwill Benjáminé	Schindlerné G.
Marosi Zenóbia, nevelőnő	Ferencczy Zs.
Kopit Gyula	Rött S.
Springer Nafali	Fürst B.
Kohn Arjád	Ormai A.
Horvát Gyuri	Peterdi Gy.
Löwy Taksony	Jaulusz B.
Schwarz Emőd	Lehten K.
Kratochwill Poldi	Lengyel G.
Rosenthal Huba	Bayer M.
Finkelstein Dóri	Bosnyák K.

Történet napjainkban, egy vidéki felekezeti iskolában, előadás alatt.

Cigányzene a pompásan berendezett téli kertben.

HOTEL „UNION“ SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, ét-
terem, telefon, villany-világítás.
Utazóknak kedvezmények.

T. c.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy régi jó hírnöv 2044

táncintézetemben

a II-ik tanfolyamot november hó 15-én megnyitottam. A helyes és táncintézet naponta d. e. 11-12-ig és d. u. 4-5-ig, féljebb terem.

Az egyetemi és műegyetemi ifjak abban az előnyben részesülnek, hogy a fél tanítási díjat fizetik. — Azon reménynek adok kifejezést, hogy a t. közönség ezáltal is, mint eddig, partfogással kitüntessen fog, amit minden tekintetben kiérdemelt fővárosunk leendő.

Maradok kiváló tiszteltetel

Freund A., főv. tánc tanár, Dohány-u. 10. a bázznál szemben.

Ma vasárnap, december hó 2-án
a magyar kir. I. honvédezred
teljes nagy zenekara

K. Szerény Gizella asszony,
a Vígyszínház művésznőjének közreműködésével

— **VÖRÖSMARTY MIHÁLY** —
születésének századik évfordulója emlékére és a

— **VÖRÖSMARTY-SZOBOR** —
alap javára tartja

3. hangversenyét

a Royal-szálló disztermében.
Pénztárnyitás 2 1/2 órakor, kezdeté 3 1/2 órakor.

Helyárak: Számozott ülőhely 3, 2 és 1 korona, be-
menet a buffeterembe 60 fillér.

Jegyek előre válthatók: Zipsér és Könyg zeneműkeres-
kedésében (Andrassy-utca 4.), a Royal-szálló irodájában,
Patzik Luiza dohánytözséjében (Krisztófür) és Toldy
Lajos könyvkereskedésében (II. Fő-utca 2.)

Diszes ingaórák. **Zsebórák** **Dívtós ékszerek.**

5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órá- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Vidékra árjegyzék bérmentve.

A NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN esténként
Szentteremben étterem: **honvéd-zene.**

Putzer György pince-éttermeiben Deák-tér.

Ma és minden este **Rózsa Bandi** és **Sághy Pista** zenekarukkal hangver-
senyveznek. Kínáló konyha, tiszta borok. — Tisztelettel
Putzer György vendéglős.

Nyitva éjjel 3 óráig. A legjobb magyar konyha Nyitva éjjel 3 óráig.
az Erdélyi Mintavendéglőben,
VI., Dalszínház-utca 8. (az Operaház mellett).

Mit vegyünk karácsonyra?

Központi főraktárunknak karácsonyi kiállítására

fölvívjuk a t. közönség figyelmét. A számtalan szebbnél-szebb zenéző dísz tárgyak közül a helyszüke miatt csak a következőket említjük föl, u. m.:

nők számára:
Zenéző varrökészlet, plüss-bobozban 6 frt 50 kr., 8, 10, 12 és 15 frt árban és följebb. Bonbonierek zenével 8, 10, 12, 14 firtól följebb, továbbá zenéző ékszer-utabok 6.— 10.— 12.— 14.— 16.— forint és följebb.

Zenéző albumok: gyönyörű kivitelben 7.— 8.—, 10.— 12.— 14.— 16.—, 18 frt és följebb.

Legujabb! **Phonograph!** énekel, beszél és zenél. 15, 25, 35, 45, 100 és 150 frt. Hengerek frt 1 50 és 2.—

Sternberg Ármin és Testvére cs. és kir. udvari hangszergyára BUDAPEST.

Központi főraktár: VII., Kerepesi-utca 36. Zongoratermek: Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körút sarkán.) Zeneplató.

Képes árjegyzék: a) harmonikáról, b) mechanikai zenélőművekről és zenéző dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerokről, mint hegedűk, fuvolák, ojbalmok, citerák, harmonikumok, szongorák stb.-ről ingyen és bérmentve küldetik. Árjegyzékük részle-
rük megnevezni, hogy miféle hangszerrel kívántatik az árjegyzék.

Warenhaus gold-Pelikan
Kéltelmes időöltést nyújt fiatalnak, öregnek egyaránt a

lombfűrészlet
Nemcsak az embernek magának telik gyönyörűleg az ügyes kis, cunios munkák elkészítésében, hanem a ki nézi, mind csodálja. Minden hozzávaló keltek található az új **árjegyzékben**, a melyhez Elő hívti lombfűrész-szerszám áruház „Zum Goldenen Pelikan“, Wien, 72. Sthenstorgasse 24., bárkinek készséggel ingyen megküld.

Legujabb házi tanácsadó öngyűjtő.

Gyakorlati útmutató minden perces és perces kivált ügyekben a törvény által megengedett önképviseletre és mindenmá birósági keresetek, végrehajtási követelések, összes bírósági, hatósági, községi beadványok, fellejtemendvényok, igazolási, igénykeresetek stb. törvényok szabályaival, összes eurpai döntvényekkel és irományekkel. A legujabb rendeletek szerint írta **Kassny Adolf**. Ára három 2 kor., kötet 2 kor., 40 fillér. Kapható **Lampel Robert** (Wodianer F. és Fial) könyvkereskedésében (Budapest, Andrassy-utca 31.) a pénz előzetes beiktatása vagy utánvértellett.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1900. december 2-án.
Délután 3 órákor mérsékelt helyárrakkal.

A kis mama.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta H. Meilhac és L. Halévy.
Fordította Fül J. Béla.

Személyek:

Bruck Valentin	Tapolczai Dubois	Mátráiné
Henriette	Nógrády Berniquen	Botkay
Brigitta	Csillag Arbitragené	Bálint R.
Saint-Potant	Bihari Polgármester	Kzaliczky
Pototné	Berzétei Bob	Bognár
Rochebardiére	Szerémy Kertész	Rónaszéki
Daoulas báró	Gál Piri	Varsányi
Daoulas báróné	Haraszthy Françoise	Gézi L.
Bernerete	Lenkei	

Este:

Tartalékos férj.

Böhözát 3 felv. Irták Guthi Soma és Rákosi Viktor.
Személyek:

Bukovics	Gál Dorottya	Varsányi
Töröz	Nikó Hólyag Tóni	Hegedűs
Timár Zoltán	Penyvesi Popovka	Szerémy
Eva	Lenkei Pónty ur	Rónaszéki
Csillám Olivér	Góth Fruzsina	Makréczy
Prencsán	Vendrei Oszkár	Gyöngyi

Kedzete 7/8 órákor.

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1900. december 2-án.

D. u. 2/3 órákor, bérleten kívül, mérsékelt helyárrakkal.

Párisi élet.

Operette 4 felvonásban. Irták Meilhac és Halévy.
Fordította Reiner Ferenc. Zenéjét szerző Offenbach.

Személyek:

Gondremarek	Németh Gondremarekné	Baán
Ponta	Kenedich Gabrielle	Kúry
Frick	Kovács Metella	Kápolnai
Raoul	Szirmai Pauline	Bárdy G.
Bobinet	Raskó Urbain	Ujvári

Este:

Blaha Lujza asszony mint vendég:

Asszonyháború.

Énekes bohózát 3 felvonásban. Irtá Gerő Károly
Zenéjét szerzőt Barna Izsó.

Személyek:

Pataki Helén	Blaha L.	Flóra	Siposné
Margit	Fedák Dajbukát	Ujvári	
Csikiz Karolin	Kreessányi Kőcsög	Kovács	
Csörgő	Szirmai Dudas János	Vidor	
Dotre Géza	Tollagi Anna	Amon	
Zatocsil	Horváth Erzsóka	Vidorné	

Kedzete 7/8 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ

Vasárnap, 1900. december 2-án.

D. e. 10-kor és d. u. 4-kor mérs. helyárrakkal.

A vas.

Irtá Edvi-Illes Aladár.

Este:

Velence.

Irtá Dossseffy Arisztid.

Kedzete 1/8 órákor.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.

Téli kiállítás

a városligeti új műcsarnokban.
1900. december 1-től 1901. január 15-ig.

Nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Csütörtökön 6-tól 11-ig sétahangverseny.

BUFFET.

Belépődíj egy korona.

Vasárnap délután 1 órától 40 fillér.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.
Ma, vasárnap, két nagy előadás,
délután 1/2 órákor mérsékelt helyárrakkal, a délutáni előadásban először:

FREGOLI!!

vendégjátéka az 6 egyszerű átváltoztatásában, ugymint fellépte az összes művészeknek.

Délután 4 órától kezdve a téli kert kávéházban zene, Munczy Lajos zenekara hangversenyez.

Este 8-kor: nagy előadás.

Hatásos siker!

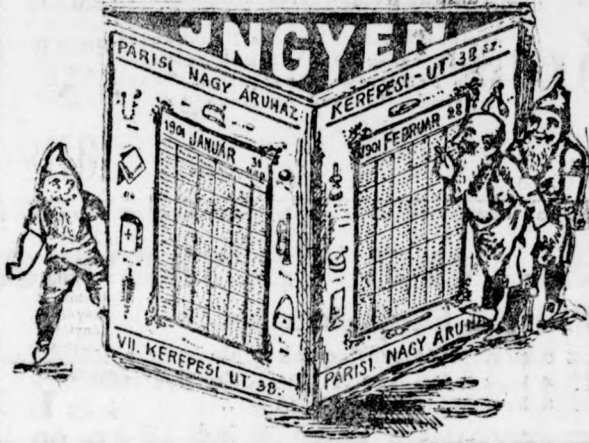
Pont 9 órákor.

FREGOLI!!

első vendégjátéka, az 6 egyszerű különféle átváltoztatásában, ugymint az összes művészek.

Jegyek ezen igen érdekes vendégjátékokhoz kaphatók a Mulató nappali pénztárában 9-1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, ugymint Weiss A. nagytérde Károly-körút 26., tüzsdő Andrássy-út 38. és 26. szám alatt egész napon át.

Az 1901. évi teljes naptárral ellátott épp most megjelent
képes nagy arjegyzerék
a közkezdő egy és két koronás áruszállítói, úgymentő az összes árulkodókat kívánata bérmentre és

Hölgyeim!

Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetett arccóm és piperecikkekkel nehezen választanak. Legyenek tovább is bizalommal és kísértsék csak egyszer meg én általam készített cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur crème könnyűvel 50 kr., szappan 40 kr., poudre bármily színbe 60 kr., kapható Török gyógyszer, kitűnő kézpaszta vörös felrepedt kezek ellen próbátégy 35 kr. Szőrirtő biztos eredmény, próbátégy 60kr. Homlokotömés szennyeződést keltenek, a redőket végekképp kisimítja, darabja 1 frt 50 kr. Hajvizem páratlan! 1/4 óra alatt bármily ősz hajnak eredeti színét visszaadja, sohasem lehet lemosni, 2 üveg 3 frt (3 hónap elegendő). Korpa és hajhullás ellen 1 üveg 60 kr. Számos elismerő levelekkel bizonyíthatom. Utánvétel bárholva küldöm. Mandl Ida, Budapest, Károly-körút 2. (Kossuth Lajos-utca sarokház.)

Legkedvesebb Karácsonyi ajándék

műtermünkben való Platin- vagy Aquarellkép
gyermek-felvételek
naponta d. e. 10-től d. n. 3-ig.
Pontos elkészítés céljából rendeléseket mielőbb kérjék.

Mai és Társa

esész. és kir. udv. fényképész
Nagymező-utca 20. szám, külön e célra berendezett saját házában.
Gyermek-képeink a párisi kiállításon aranyéremmel lettek kitüntetve.
Fisk műtermek: Váci-körút 14. szám.

CIMBALMOK.

Legújabb acéliszerkezettel, 5 évi jótállással legújabb hanggal, részletfizetésre is kaphatók. Saját gyártmányu hangszerek, u. m. z. cimbalnok, hegedűk, harmonikák, fuvolák, okkharinak, bőgők stb. Kitűnő magyar búrok. Számos kitüntetés és elismerés 10 munkáért. Nagy képes arjegyzerék ingyen és bérmentve küldök meg.
Mogyoróssy Gyula
magyar hangszerparatólepe BUDAPEST, VIII., Kerepesi-út 71

MA 1 méter

Lodenszövet
a legszebb színekben, jó minőségű, csak magáruleteknek

Weiner Mátvás 17 krajcár
divatruházában
Budapest, Andrássy-út 3.

!! Magyar tollal írjon minden magyar ember !!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acéllírótoll és tollszár gyárának kitűnő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulthatatlanok és jószágunknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánthatók: Dániel Ernőné 564 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 265 szám, 1898 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

Távolság nem akadály!

Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezzon. Képes mértékvetélti utasítás bérmentve. Meg nem felelőért a pénz visszaadatik. Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari szállítónál, Budapest, IV. Váci-utca 6. Használt ruhák újra becséreltetnek és a legmagasabb árban beszámítanak.

„A párisi világkiállításon a „grand prix“-vel kitüntetve.”

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják:
Dr. Korányi és Dr. Kétly
egyetemi tanár urak.
Idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeoégknél stb. kitűnő sikerrel használhatók. Árak vidékre kőbányai vasút állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack ... 17 K. 50 f. 1 . 30 kis palack ... 12 K.
a fogyasztási adót is beleértve.
A láda és üres palacok 4 hónapra befűli bérmentes visszaadással 5 korona visszaszolgáltatók. Budapestben kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben és poharanként a „Quisiana Automata Buffet“-be is.
Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával elcsöb.
Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak
MEGRENDELESI HELY:
Királysöröző Kőbánya.

Remek ajándék

10 frtért!
Egy teljes hasonló olajfestményű arcképet, bármely fénykép után, részletfizetésre is szállít

Neuman J.

festő
Budapest, VIII. József-körút 14. sz.

KÖRUTI FURDO GOZMOSO

Fedett uszoda.
Gőz és porcellán kádfürdők, Erzsébet-körút 51. szám. Hídegvizkura, villamos fürdők. A gőzmosóda gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait.

Csak egyedül BISENIUS FERENC KÁROLY

Bécs, I., Siegerstrasse 11.
szállítja legolcsóbban a leghatásosabb karácsonyfa-díszítéseket, girlandokat, élegetetlen asbthavát stb., veszélytelenül szelintőszereket, görög, bengáli és magnésiumvilágítást Karácsony- és Szilveszter-éjszakára. Jux-lutri vagy tombola-tárgyak fonyereményekkel, 3 frttól fölfele. Arjegyzerék ingyen.

Tessék a címre vigyazni!
Pontos szállítás. Külső megrendeléseknél 5 frttól fölfelé csomagdíjás ingyen.

Hagenmacher H. Söröző

Palaczk Sör
Külföldi sörök Szalon Sör Maláta Sör
GYÁRI TÖLTÉS

125.000 HECTOL.
EVI TERMELET

Megrendelési helyek: Budapestben V. Kádár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya-Hagenmacher Budapest.

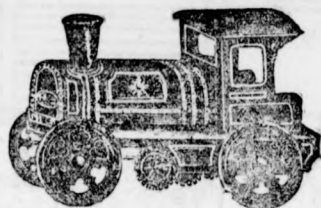

A jog, törvény és igazság fénykorában

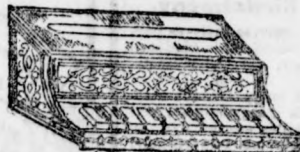
is tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy bevásárlásainál üzletem felkeresni méltóztassék, mert elvem még mindig jó minőségű árut jutányos árért kiszolgálni.

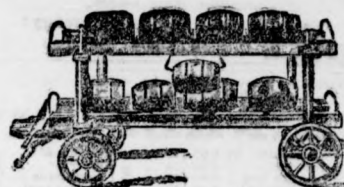
Francia baba mozgatható testrészes, szembajjal és mosható finom arccal darabja 41 cm. 42 cm. 50 cm. 72 cm. 50 kr. 1 frt. 2.50 frt. 3.95 frt.

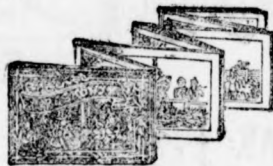
Felhuzható vasút, mely magától szalad, erős pihéből, festve, darabja 1 korona.

Gyermekvonóra 10 acélhanggal, igen csinos kivitelben, darabja 1 korona.

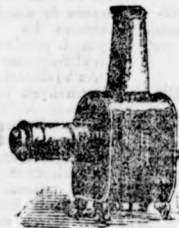
Szörös-kocsi horóókkal 50 kr., hozzávaló 2 erős ló keréken és szerelvénye szintén 50 kr.

Élvezhető képek könyv igen jó versekkel 50 kr.

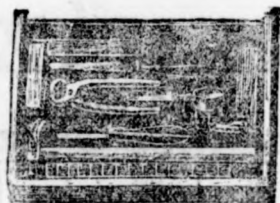
Caout domino teljes játék 1 frt.

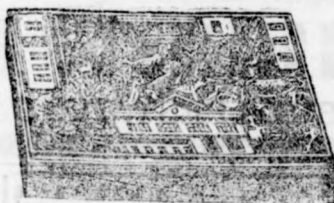
Laterna magika, ködfolyóképek, 6 különféle képpel, az egész 1 frt.

Teljes konyhaberevészes fából vagy erős korból, mely nem ártalmas, az egész dobozzal 1 korona.

Szerszám gyermekeknek dobozban 50 kr.

Házi vagy vadállatok házaival együtt 50 kr.

Ugró és ugató kutya drbjá 50 kr.

Látképek levelezőalbum 200 képnek 1 frt.

Sakkjáték, teljes készlet 1 frt, nagyobb 1 frt 75 kr. GYERMEK-SPARHERD, szép, nagy, erős kék edényvel együtt csak 50 kr. VIDÉKRE 5 KORONÁN FELÜL UTÁNVÉTEL; 5 KORONÁN ALUL CSAK UGY, HA AZ ÖSSZEFOGÓ BEKÜLDETIK. PONTOS ÉS JÓ KISZOLGÁTLÁST RÉGI JÓ HÍRNEVEK KEZELIK. SZÁMOS MEGRENDELÉST ÉS LITOGFIÁT TISZTELETTEL KÉR

FELDMANN ANTAL versenybazára BUDAPEST VII., Kerepesi-ut 50.

A JÖVŐ SYPHONJA.

A JÖVŐ SYPHONJA.

Szenzációs találmány.

The Royal-Tinless-Syphon

Szabadalmak: Angol 10.725. sz. Amerika 24.013. sz. Franciaország 290.971 sz. Svájc 28. sz. Belgium 150.201 sz. Olaszország 55.766. sz. Német birod. 3800. sz. Magyarország. 7702. sz. Ausztria 29.586.

Gyönyörű, tetszetős alak mellett

óriási előnyök

Nincs többé „siphon-fej”!!
Nincs többé kupak-átöntés!!
Nincs többé siphon-lopás!!
Nincs többé undorító syphon!!
Nincs többé baj a tisztántartással!!
Nincs többé folytonos, költséges javítás!!

A teljes szerkezet az üveg nyakában lévő, mindig újak, tiszták és csinosok maradnak. A magy. kir. szabadalm.

„The Royal-Tinless-Syphonok” fehér színben, egyszerű kivitelben, készpénzítés mellett

ára 100 dbonként 60 frt.

Diszes kivitelben 65 ftról följebb.

Egyedüli árusítók Ausztria-Magyarország részére:

MENDL ÉS COHNER

Budapest, VII., Osömöri-ut 165. szám.

A budapesti „FLORA-GYAR”

EMKEGYERTYÁJA SZAPPANA

a legjobb Kapható minden fűszerkereskedésben.

Magyar királyi Államvasutak Igazgatóság.

Hirdetmény.

A berlin-budapest-keleti express-vonatok számának korlátozása.
A jelenleg Budapest és Bérlin között naponta közlekedő és Bérlinből át Konstantinápoly felé és felől Bérlin felé Bérlinből át Konstantinápoly felé berlin-budapest-keleti express vonatok f. évi december hó 1-16-ig kezdve megindulnak változtatás formájában mellett helenként csak kétszer fognak Budapest és Bérlin közt közlekedni.
Budapestől Bérlin felé az indulás minden szerdán és vasárnapon, Bérlinből Budapestre pedig az érkezés minden kedden és csütörtökön fog történni. Csakaközben a Konstantinápolytól Bérlinre át minden héten és pénteken induló és Budapestre minden kedden és szombaton érkező, illetve Budapestre minden és csütörtökön induló és Bérlinre át Konstantinápolyra minden csütörtökön és szombaton érkező kétszer express-vonatokhoz.
Budapest, 1900. november hó 12.
A magy. kir. Államvasutak Igazgatósága.

Az egész test megszabadul a kóranagyoktól, a vér megtisztul és az idegek megerősödnek, emellegyva utóbbak is vannak zárva.

Titkos betegségeket Ideg- és nemibajokat, bőrbetegségeket, mindennemű szexuális betegségeket (személyes), vérhajókat és gyengeségi állapotot (impotencia) sok év óta biztos sikerrel gyógyít

Dr. Palócz I. v. kórász orvos, specialista.

Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Bendelés 10-5-ig és este 7-8 óráig.

Külön férfi és női osztályok. Levélre kimerítő dírcért válasz. Gyógyeszközök gondoskodnak.

Az egyesült pókröggyárak maradékraktárának fél áron való eladására nyertem megbízást.

Azért ajánlok téli lópokrócokat.

Zeen vastag, elpusztíthatatlan takarók kitűnő minőségűek, melyek, gyapjasak és puhak, színes szőnyegre, asztalra, kárpatokra és használatok és a mellett rendkívül olcsók. Szürke, gyapjú téli lópokrócok. A minőség, 170 130 nagyság, 4 K., H., minőség 5 K., C. minőség 200 150 nagyság, dupla gyapjú uralgói és fakartakár, 150 200 nagyság, legfinomabb minőség, darabonként 7 K. 50 fl. Pontos szerkesztés utánvétel. Még nem felejtő a pénz kívánatra visszajutik. Cim Abta. IX. M. RUDBAKIN, Wien, Berggasse 8.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT: GERŐ Ferenc előkészítő-iskolája az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.

Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.

Ezen iskola előkészíti ifjakat, kik tanulmányukat bármily körülmény miatt abbahagyták, kiváló gimnázium tanárok közreműködésével az önkéntességi vizsgára. Az új kurzus január 2-án kezdődik és 6 óra terjed. Prospektus ingyen és bérmentve.

Beiratás naponként délután 4-7 óra között.

Nagy karácsonyi és ujévi selyemáru-eladás Szénásy, Hoffmann és Társa

lyoni és párisi selyemkelme-különlegességek áruházában
BUDAPEST, IV. kerület, Bécsi-utca 4. szám.

Kezdődik november 15-én és tart december végéig.

A többek között a következő áruk kerülnek eladásra, u. m.:

Liberty mervelleux, tiszta selyem, több mint 150 színárnyalat, mét. 78 kr.	Mosóselyem, valódi mosható, 80 cm. széles, méterje . . . . . 95 kr. és felel
Mosóselyem, méterje . . . . . 75 kr. és felel	Taffetas, oskós és kockás, garant. tiszta selyem, mét. . . . . 94 kr. és felel
Lyoni foulard japon és kínai selyem, méterje . . . . . 58 kr. és felel	Fekete mintázott selyem, garant. tiszta selyem, mét. . . . . 85 kr. és felel

Szíves figyelmébe ajánljuk maradék-osztályunkat, hol bluzok, egész tolettek és juponokra alkalmas maradékok rendkívül olcsó áron kaphatók. — A fenti szabott áruk november 15-től december végéig érvényesek. — Cégünknek a tubcsülés teljesen ki van zárva, mivel az áruk minden egyes cikkeken számokban láthatók.

Vidékre mintákkal készséggel szolgálunk.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mű és köztervezés

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja duna selyem-reit rakományát gyár-mánya orvosi sebészi és betegápolási tárgyakban.

Saját tálalmány, m. k. szabadalmaz. **Polgár-féle sérvkötő,**

hasától gőrcsőtől elleni gumihariganya, orthopediai készületek, műbőrök és székék.

Valódi franciá különlegességek F. Borguerand és párisi gyárából.

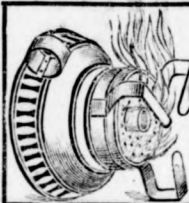
Magyarországi kiskereskedők és kiskereskedők.

A sárospataki kovamalomkö-gyár-egylet

ajánlja kitűnő hírnevű **sárospataki kova-malom-köveit.**

Megrendelések elfogadtatnak a sárospataki KOVA-MALOMKÖ-GYÁRBAN, SÁROSPATAKON (posta-, vasut- és távúdra-állomás). Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Sajnos, ezer szerencsétlenség történik, mely legtöbb esetben halálal végződik egy rossz gyorsforraló használatának következménye.

A szabadalmazott felszívókövetű gyorsforraló

teljesen kizárja a veszedelmeket és lényegesen takarékosabb az eddigi legjobb forralóknál, azért mindenki kérje a szab. felszívó követű gyorsforralót, melyek 1, 2, 3 és 4 lángra készülnek. Kaphatók minden jobb vas- és konyhafelszerelési-üzletekben. Vizsonteladónak szállít a **Magyar fém és fényezett lemez árugyár SZOMOLNOK.** Szabadalmazva minden kulturállamban.

Diszes és olcsó vasbutor,
rnganyos betétek-
rézbutor,
matracok
(afrik és lószőrrel),
GYERMEKKOCSIK,
(fűnök),
divánok
és
szalongarnitúrák,
valamint teljes
fabutor-
berendezés óriási választékban **legolcsóbban** kapható

Pápai és Náthán
butorgyárosnál,
BUDAPEST, Andrássy-út 2.
(Fonókére-épület).
Hittelképes egyéneknek megengedése szerint kedvező fizetési feltételek minden Árem elés nélkül.
Vidéki megrendelők részére kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Hölgyeknek
ajánljuk megrendelőre az „Illat és szépítő szerek készítése” című könyvet. Magában foglalja az összes divatos illat- és szépítőszerek, illatolajok, hajfestők, illatos mosdószerek, szappin- és májfolt elleni kenőcsök stb. stb. készítésének leírását. **Ára 1 korona 20 fillér.** Megrendelhető a „**Budapesti Napló**” kisküldésivel.

HAZAI IPARTERMELŐK ISMERTETŐJE.

Ruházati ipar.

Legjobb egyenruhák, legszebb díszöltönyök, legolcsóbb libérták, valódi olasz vivószerkek, Tiller Mór és Társa es. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehérített és szines pamutárakat.

Első magyar pamut-teszterés balata hajtoszj-gyár. **Levy James, Pozsony.** Elsőrendű szin-borszjak, pamut- és kenderfelhúzószjak.

Gyapuzásdó szövetkezet, Nagyvisnyó. Legjobb halmaposztó, lábpokróc, lábszőnyeg és katonatarakó gyártása. Megrendelések a nagydisznói gyapuzásdó-szövetkezet árulási raktárához, Temesvártól intézendők.

Wolfner Gyula és társa gyapjamosó Ujpesten.

Gép ipar.

Rök István Budapest, IX., Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, jéggépek, vizmü., pózalmi, gőztégla-, olajgyári- és borászati berendezések.

Beschorner A. M. és fia, m. kir. udvari műemberek, Budapest, VII. külső Váci-út 1443. Erőntvények, díszítmények és szoboröntvények.

Sangerhauseni gépgyár magyarországi gyártelepe Budapest. Külső Váci-út 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhöz.

Herceg testvérek rész-áruháza Pécs.

Uj! Uj! Uj!

„PLUTO”

Hercegek-féle szabadalmazott árnyékszékbetétek. **Előnye:** 1. Nőkülözi a vizet és mégis tiszta. 2. Nem foghat be. 3. Nem tömöríthetik be. 4. A pécgödör vízzel való megtelése ki van zárva. 5. A falak nem szennvednek a víz által. 6. Javítás évekig nem fordul elő. 7. Teljesen zárt, azért használatánál léghuzam nincsen. 8. Teljesen búzmentes (szagelzáróval). 9. Könnyen szállítható. 10. Diszes, szép kialakítású s olcsó. Ezen szerkezet minden más használatban levő árnyékszékénél is könnyen alkalmazható és elköltözésnél szintén eltávoítható.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban. Főraktár: Budapesten VI., Váci-körút 57/a. Hungaria-Drill — és mindenemű gazdasági gépek.

Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság Budapestben, ajánl: Gépkelet közén vagy éreket fejtesére; korosztályos és kerékeket; kéregöntési hengereket és golyós zuzómalomokat; Hengerszerkezeteket és egész malomberendezéseket; Gépkelet papir, farróst és cellulose gyártására; Turbínákat; Gázmotorokat; Criotics kapcsolókat és dynamó méreteket.

Varrógépek, Kerekpárók. Az első magyar varrógép és kerekpárógyár részvénytársaságánál, Budapest, X., Tiszviselőtelep.

Seltenhoffer Frigyes fia, Sopron. Harangok, vas harangállványok, tűzőlő felszerelések, kütök, szivattyúk.

Hirmann Ferenc fémtöntő és ércáru-gyár.

Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Miklóssy-féle acélműgyár Pelsőc. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerszámokat. Árjegyzék kérésre.

Faipar.

Az Apatini kosárfonók szövetkezte, mint az „Országos központi hitel-szövetkezet” tagja, készít mindennemű kosárfarút és butordarabot, mint egy- és kétfedelű női kar-kosarakat, piaci-kosarakat, kézi-böröndöket, virágkosarakat, virágasztalokat, munka-kosarakat, munka-állványokat és kazetákat a legesinosabb kivitelben; továbbá kerli-szettek, filókeket, zsálykeket, padokat, asztalokat és egész szobaberendezéseket bambusból; gyermek-, új- és babakocsikat, papir-kosarakat és utazóböröndöket. Nagy választék. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Építő ipar.

Benozúr testvérek cementgyára, Mogyoróskán (Zemplénmegye) készít portland- és román cementet kitűnő minőségben.

Neuschloss Károly és fia Budapest, VI., Andrássy-út 19. Gőzfűrésztelpep: Budapest, Szepes-Remeté, Gereblye, Bodoka, Gyula, Topletz. Puhá- és keményfából fűrészelt anyagok.

Neuschloss Ödön és Marcel Parkétyár, áca-üzlet és építési vállalat, Budapest, Felső-rakpart 10. Állandó nagy készlet mindennemű egyszerű és díszes parkétyból és puhá-fapadlatokból.

Papír ipar.

Spiegel Vilmos és társa papírgyára, Kis-Szeben. Készít minden minőségű légszárított és merített csemaolag papírt, szines- és egyoldalt simított papírt és papírlémet.

Kanitz C. és fia Budapest, V., Vadasz-utca 28. Üzleti könyvek, másolókönyvek, rajztömbök és iskola-füzetek.

Első magyar acélróttól, tollszar- és indigó másolópapírgyár. **Schuler József,** Budapest. Gyártelep és iroda VI., Dalnok-u. 26. sz. Gyárt vegyi osztályában: Fényérzékeny negatív és pozitív másolópapírt és vászmat. Szabadalmazott indigó és szines másolópapírt. Rajzmásolópapírt és olajlapokat. Fénymásolatók axonon' eszközteltek: egy □ méter negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Kunossy Vilmos és fia Budapest, VI., Tere-körút 38. Hangjegymetsző intézet, zenemű-, könyv- és könyvmanó, ellenőrzési és menetjegyek, vsm- és helypénz bértek tömeges gyártása.

Betűöntőde.

Első magyar betűöntőde részvénytársaság Budapest, Dessowffy-utca 32. sz. Folyton dsa raktárt tart magyar, német, horvát, szerb, román, cseh és bolgár ékezetű könyvek emírásokban. Közretek, kizárások, különféle ektítmények és egyéb nyomdai felszerelvényekben. Rézplónia-gyártás. Mechanikai műhely. Galvanoplasztika. Tűmöntőde. Ólomzár. Telefon 23—70.

Hangszer ipar.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllő-út 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, különböző bel- és külföldi fafémekből, német, francia és angol gépezettel a a legmesszebbmenő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Műszerek.

Polgár Sándor, m. kir. szab. nyert orvosi mű- és közteszerészdél, Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz. jótányosan beszereszetők „hazai” saját gyártmányú sérvkötők, hatégyestartók, ortopádiai-készületek, mű-láb, műkéz stb. betegápoláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Testgyógyászati műintézet. Tam- és járógép. Messing-rendszerű mű-mellfűzők, műkezek-műlábak stb. haskötők elhizas és vándorvase ellen, görsest-haringszék, kezesek mellett készíttelnek **KELETI J.** orvos-sebészti műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Állandó nagy raktár irrigátorokban és bidekben. Képes árjegyzék ingyen.

Agyag és üvegyipar.

Első magyar chamotte és agyagáru-gyár. **Deutsch Bertalan,** Losonc. Tűzálló nyers agyag, quarz és homok; égetett tűzálló-, quarz-, chamotte- és dynasz-teglák; alagesövek.

Léderer Márton, Élcsd (Biharm). Tűzálló (chamotte) téglá, díszteglák piros és fehér, alagesövek, gyári kemény téglák, francia hornyolt tetőcserep, kitűnő mész.

Róth Miksa üvegfestészi műterme, Budapest.

VIII., Kender-utca 24.

Bányászat és kohászat.

Magyar Általános kőszénbánya részvénytársulat, Budapest, V., Erzsébet-ter 19. Bányák: Putnok, Sajó-Szent-Péter, Tata.

Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság

Budapest, V., Erzsébet-ter 16.

Vegyészeti ipar.

Wertheimer és Frankl Budapest. „Excelsior” porkötő kavó és fűgekvák. Gyár: VIII., Csengery-utca 13/b. Főraktár: V., Nagy-köröna-u. 11.

A Müller testvérek-féle hazai gyártmányú író- és másoló-tínták, tusok, vegytinta, pecsétvíasz, mézngoldat stb. a legjobbak. Kaphatók minden papír- és írószerekeskedésben.

Legjobb minőségű svéd-fajta gyujtó, minden részében magyar gyártmány.

Temesvári gyujtógyár Készvény-fáztalat. Magyar gyármányi tengerentuli termékekkel praeparat termeszettek pálmák, sirkoszorok pálmákból összeállítva, parafa és nyírfakéregből stb. különlegességek gyártása. Fodor József, Szabadka.

Élelmi szerek.

Littke L. os. és kir. udvari szállító pezsgőgyár-telepe, Pécs.

Kőbányai polgári sör-főzde részvénytársaság vendéglője

Budapest, Kőbánya. Városi iroda: VIII., Népszínház-utca 22. sz.

Weisz Mór és Társa l. gyulai cognac és likörgyár, törköly és pálinka-főzde Gyula (Békés megye). Mindennemű gyümölcsből párolt szeszes italok, cognac, szilvium, likörök és umok.

Bőr ipar.

Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyár: Ujpest. Iroda: VII., Károly-körút 3. Lő-, juh-, gőpszij és kipebőr, taip-, blankbőr, hajtó-, varró- és kötözsják, hadfelszerelési cikkek.

Butor ipar.

Thék Endre műbutor-asztalos Budapest, VIII., Üllő-út 66. Saját és idegen rajok alapján bármily izlésnek megfelelőleg készít a világ bármely faféméből butorokat a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Tornatermek teljes berendezést és felszerelést vidékre is, elvállal a legolcsóbbban **Seffer Antal** ipartelepe Budapest IV., Károly-utca 1, boltszám 12. (Központi városihas épület) Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hirschler-féle székgyár Budapest, VIII. Baross-utca 135. Telefon 53—12. Nagy raktár és választék minden fajta ebédülészekben a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelig, egész bórúthuzattal, bórétellettel, valamint nádúléssel. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

Minőség és

ÁRAK

döntenek a

karácsonyi ajándékok

megválasztásánál.

Ugyanazok az 1900. évi karácsonyi idényre

LESSNER D.

áruházában

BÉCS, VI., Mariahilferstrasse 81-83. sz. a.

Felülmulhatatlanok és minden versenyen kívül állanak.

Eme szenzációs, nagy meglepetéseket nyújtó karácsonyi elárúításban mintegy **12.500** különféle árucikk szerepel.

		méterje	18 krajczár
Kammgarn-kelmék, kétszer széles			
Mintázott kammgarn-kelmék	115 ctm. széles		28
Divatos	110		31
Crêpe	115		35
Diagonal-gyapjukelmék	115		48
Mohair façonné	115		58
Rayé Nouveauté	115		75
Cower Coats	115		85
Kammgarn uni	115		85
Divatkelmék, csikosak	115		frt 1.18
Nőkendők	120		47
A legnömobb divatkelmék az összáruraktárból 120 ctm., méterje			1.25, 1.50, 1.75,
			2.—, 2.50, és 3.— forint.
Divat-mosó flanellek			20 krajczártól fölebb.
Divat-barchentek			18
Divat-mousseline rayé, szövött, méterje			12 krajczár, jól mosható.
Jól mosható, legújabb levantine-ok, méterje		13, 26, 27, 35	krajczár
Jól mosható atlas-satin-ok		31, 35, 40, 60	"
Piqué-nouveauté, jól mosható, szép vázlatok, méterje		50	"
Zefir, jól mosható, méterje		16	krajczártól fölebb.
Fehér, csinos à-jour battisztok, rendkívüli választékban		20	"
Voile imprimé, francia minőség, tiszta gyapju, méterje		55	krajczár.
Batist imprimé, legfinomabb minőség, méterje		27, 32, 40	"

Selyemszövetek 60 krajczár-tól feljebb.

A vidék részére: minta-gyűjtemények, karácsonyi árjegyzékek, confekció, szőnyeg- és függöny-árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Alsóruhák, bluzok, jabot-ok, övek stb. a legnagyobb választékban.

Ha Csillag Anna

180 centiméter hosszú óriási Loreley-hajammal, a magam találmányu pomádém 14 havi használata következtében nőtt olvan nagyra. Ezt a pomádét a leghíresebb tekintélyek fövetlen szernek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegítésére, uraknál gyanarítja a teljes erős szakáll növesztését és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömörséget ad és megőrjí a kormi megfuzuléstől a legkésőbb végkorig.

1 tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postal szétküldés naponta az összeg előzetes beklüldése vagy postal utánvétel mellett az egész világba a gyárból a hova az összeg megrendelések küldendők.

Csillag Anna,
BECS, Seilergasse 14. sz.

Csillag Anna assz., Bécs
Kérem postautárvételt egy tégelyt az Ön kltünő hajpomádéjából küldeni.
Metternich Vilma grófnő
Rubein kastély, Merán mellet, Tirol.

Csillag Anna assz., Bécs.
Kérek utánvételt egy tégely Csillag-hajnövesztő-pomádét amelyet márhasználtam, küldeni.
Tisztelettel

Hohenlohe herceg, szül. Solm herceg.

Csillag Anna assz., Bécs.
Szögén-Marich grófnő ó exca megbízása folytán kérek egy tégelyt az Ön kltünő pomádéjából 3 frt-ért. Vegye egyttal köszönetem. A grófnő rendkívül dicsérolőleg szólt az Ön pomádéjáról.

Gieza Frida,
Ó exca udvarhölgye.

Csillag Anna assz., Bécs.
Kérem postafordulattal két tégelyt az Ön kltünő pomádéjából küldeni.
L. Schweng v. Reindorf,
cs. és k. kapitány neje,
Prága.

Csillag Anna assz., Bécs.
Az Ön által köldött Csillag-pomádé nekem kltünő szolgálatot tett, és örvendek, hogy oly rövid használat után Önnek a legjobbat irhatom hatását illetőleg és minden ismerősömmek és barátainnak ajánlani fogom.

Sandrock Adél
színészno.

Csillag Anna assz., Bécs.
Kérem postafordulattal egy tégelyt az Ön kltünő pomádéjából küldeni.
Ludw. R. v. Liebig,
Reichenberg.

Egy bírtok
és pedig: 2 hold kltünő szőlő, nagyon jó forgalmu, 45 év óta fonáló korsma, teljesen berendezett szeszüzlet és molik-hévízfürdővel, egy nagy telek és kert, egy udvarmal város legelősebb utájában, bol nagyvasszékely gyarmalom, földes birtokosok, népszéki igazgató, vasúti és távírel-állomás stb. van, rendkívül kedvező körülmények között szőlő készült szőlőmélés. Cím: Kramberger Ernő gyarmatosi igazgató Zágráb (Horvátország).

APRÓ HIRTELEK

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

A hirdésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felelősséget, csak a válasza szükséges bélyegre kell mellékelni. Tudakozóknak a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Olcson vásárolni mindent

Drágán eladni mindent

Alkalmazást kapni Munkaerőt találni

Potom pénzben

Például: Ez a hirdetés csak 32 fillérbe kerül:

32 fillérbe kerül:

Ez 42 fillérbe:

Ez 44 fillérbe:

Ez 44 fillérbe:

Ez 56 fillérbe:

Ez 60 fillérbe:

Ez 72 fillérbe:

Apró hirdetések

célponti hirdetések és erőteljes munka mellett meg a legújabb híreket lehet feladni.

Breuer névterek

Teréz-körút 54. szám alatt.

Engelmann Mór

gyermekgyógyász, IV. ker., Kávéház 2. szám.

Franke Pál

könyvkereskedés, IV. ker., Gróf Csáky-utca 10. (Kossuth-Lajosa-utca, Kirgöy-utca, Károlyi-utca szélén).

Jambrikovits

dohányüzem, ereszt-utca 50. (Takarékp. épület).

Eckstein Bernát

hirdetési iroda, V. ker., Fűrdő-utca 4. szám.

Fischer J. D.

hirdetési iroda, IV. ker., Zsilba-utca 7. szám.

Goldberger A. V.

hirdetési iroda, IV. ker., Váci-utca 9. szám.

Kaessenstein és Vogler

hirdetési iroda, V. ker., Dorottya-utca 4. szám.

Leopold Gyula

hirdetési iroda, VII. ker., Erzsébet-körút 34.

Mosse Rudolf

hirdetési iroda, VII. ker., Károlyi-körút 9. sz.

Mezel Antal

hirdetési iroda, V. ker., Gízella-ter (Hass-palota).

Schwarz József

hirdetési iroda, V. ker., Marokkó-utca 4. sz.

Tencer Gyula

hirdetési iroda, IV. ker., Szerviz-ter 8. szám.

Sikráy Samu

hirdetési iroda, Budapest, Váci-körút 23.

Kernberg Rozália

dohányüzem, VIII. ker., Múzeum-körút 18. sz.

H. J. Nagel Ottó

könyvkereskedés, Múzeum-körút 2. sz. (Szent István-utca szélén).

Nemetsék A. J.

újság-árusító, Pestői-ter 3. szám.

Rohozsak Ilona

dohányüzem, Andrássy-utca 48. szám.

Szántó Mór

dohányüzem, IV. ker., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sopronyi V.

dohányüzem, VIII. ker., Kereszt-utca 1. szám.

Toldi Lajos

könyvkereskedés, II. ker., Fő-utca 2. szám alatt.

Zipser és König

személyné, Andrássy-utca 4. szám alatt.

Benda Józsefné,

Andrássy-utca 99.

Blockner J.

hirdetési iroda, IV. ker., Rákóczi-utca 6. szám.

Deutsch Miksáné,

Andrássy-utca 99.

Weitzenfeld Jakab,

Király-utca 1.

Goldgruber Mór

hirdetési iroda, Buda II., Fő-utca 17. szám.

Csinos,

szellemes bukásból álló levelezni. Leveleket Szép Hír jelleggel kiadóhivatal továbbítja.

Aurum

In 72000000 1000000 48 kmo H 7800 10000000 10000000 800000 1000000 3000 k 4000 7800

Szorgalmas

és jó leány - kinek szép jövedelme van, óhajd férjhezmenet és boldog házasságot. Amellett megismerkedni. Levelek Csanyamint az ördög jellegével e lapozz kéretnek. 3410

KERESLET.

Házitkiszasszony.

aki nemetl beszél, elomben olt és varráshoz el, keresték. Kerespet-ut 64. III. 35.

Zálogleveleket

vesz, esetleg azokra kölcsönt közzét Gróndlát és társa. Teréz-körút 39. 7963

Egy gyakorlati detall utazó.

ők magyará, nemetl beszél és megfelelő kaulcióval rendelkezik, keresték egy országjáró levélváltó utazóhoz. Bővebbet a kiadóban. 7941

Jogász.

egy évi gyakorlati ügyvédi iródnak keres állandó alkalmazást. Czim: Molnar-utca 29. II. 10. 3580

Helyi ismerettel

hirdőgyárakok előnyös feladatok melletti feladatokat. Jelentkezők d. u. 5-6 között fogadjanak. Telefon Hirmondó VII. Kerespet-ut 22. 7419

Keresek

külön-külön bejárata de egymásba nyíló két szobát. Lehetőleg kimerítő ajánlatot. Csak megjelölve "A 6017" alatt Schwarz József hirdetési irodájában. 7932

Okleveles mérnök

alkalmazást keres. Bővebbet Hübner D. Kilió Váci-ut 18. sz. ajtó 7. 7814

Kereskedelmi tanfolyam

kitűnő tanfolyam. Bővebbet a kiadóban. 7949

Tisztelet hályg-könneg

Az angol és francia nyelvű kiegészítő tanfolyam. Bővebbet a kiadóban. 7949

Uzak!

Mérték után közzétettek remek szabványi új ötvönyt vagy kiegészítő tanfolyam. Bővebbet a kiadóban. 7949

Palackbor.

Gróf Zichy Jenő személyes-vidéki 1888. évi fapostól palackokból az új 60 krajcárért. Bővebbet a kiadóban. 7949

Eladó

két gyönyörű berakott székely. Bővebbet a kiadóban. 7949

Nevelőnök

legelőször vasárnapok. Bővebbet a kiadóban. 7949

Tanárjelölt.

aki kiemelkedően tanított a nagy oktatást, mint a nyelvi feladatok 30 hónapig tartó tanfolyam. Bővebbet a kiadóban. 7949

Egy kintő

mesterhegedt jutalom elad. Budapest, VIII. Lószent-utca 26. sz. ajtó 3. 7927

Butor

Faragott ágyak, szekrények, divány stb. Bővebbet a kiadóban. 7949

Középiskolai

tanfolyamok elismert legelőször. Bővebbet a kiadóban. 7949

Két darab

alig használt 16-os kintő 16-éves kintővel. Bővebbet a kiadóban. 7949

Hármaszert

készítet férfi-öltönyök 16 fr. Bővebbet a kiadóban. 7949

Mérték szerint

készítet férfi-öltönyök 16 fr. Bővebbet a kiadóban. 7949

Csemege-üzlet

10kélyhár miatt azonnal eladó. A boltból lakással együtt 15 fr. Bővebbet a kiadóban. 7949

Elegáns télikabátok.

kosztól, utcai ruhák készült. Bővebbet a kiadóban. 7949

Pénztárnoknők

gyönyörű selyem és bárosny búseot kaphatnak olcsó árért. Bővebbet a kiadóban. 7949

Szabást.

varrást, mintarajzokat tanítja. Bővebbet a kiadóban. 7949

Kintő szabó

ajánlók házakhoz és házhoz. Bővebbet a kiadóban. 7949

Csinos

butorozott kintőbejárati hóna pna szoba gyermeknek elad. Bővebbet a kiadóban. 7949

10.000 korona

évi jövedelmű kintő gyári vállalkozás. Bővebbet a kiadóban. 7949

Ebédkosztot

kaphat 3-4 intelligens fiatal ember distingált urnél. Bővebbet a kiadóban. 7949

Disznóhus.

kocsonyához egy kiló 20 kr. Bővebbet a kiadóban. 7949

Pálkamérés

munkas vidéken. Bővebbet a kiadóban. 7949

Kintő szoba.

Csinos butorozott, különbejárati. Bővebbet a kiadóban. 7949

Fehérnemű.

ugymint ruhajavítás egy házban. Bővebbet a kiadóban. 7949

Gazdaszony

szokt takarított, ha felad ruhákat nálunk vásárol. Bővebbet a kiadóban. 7949

Szépen

butorozott szoba külön bejárattal egy-két intelligens fiatal embernek azonnal eladó. Bővebbet a kiadóban. 7949

Borsodmogyében

járni székelyen, a főváros vendéglő és kocsmaulajozás. Bővebbet a kiadóban. 7949

Kintő szoba.

A Népszínház közelében, csinos butorozott, világos, tiszta, félregyműt, szobák, újon butorozva, teljesen különbejárattal. Bővebbet a kiadóban. 7949

Középiskolai

tanfolyamok elismert legelőször. Bővebbet a kiadóban. 7949

Két darab

alig használt 16-os kintő 16-éves kintővel. Bővebbet a kiadóban. 7949

Hármaszert

készítet férfi-öltönyök 16 fr. Bővebbet a kiadóban. 7949

Mérték szerint

készítet férfi-öltönyök 16 fr. Bővebbet a kiadóban. 7949

Karácsonyra

emlékek, ajándékok kiadóban alkalmas. Bővebbet a kiadóban. 7949

Hamisítatlan

Magyarai bort 18 fr. Bővebbet a kiadóban. 7949

Harzi Kauári madarak

különböző faj, nagy eszté lapnál. Bővebbet a kiadóban. 7949

NOVAK JÓZSEF

BUDAPEST, István-utca 15/B. Postai székfűzési postai melléklet. 7949

Legjobb árt

fizet ócska arany, ezüst, órák, gyémánt és csillogó tárgyakért.

Hoffmann Adolf

ékszerész, Kerespet-utca 6. Bazarépület.

Karácsonyi

ajándék minden árában és nagy választékban.

Szépirási tanfolyam.

Leiksimeretes tanítás, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és kereskiskolának alkalmazott és kitűnő bizonyult módszerem alapján akadémiai rossz irással bíró, feltűnő szép és folyékony írást sajátíthat el magának. A tanfolyam kezdete minden nap. Ertekezés órák: 10-11-ig és 5-8-ig. Adler J. szépirati tan. Esti tanfolyam: 8-9-ig. V. Nagy-körön-utca 4., III. em. 7401

Eladó birtok.

Post-megyében, Kiskőrös vasút állomásától 1 órányira, valakkal és gazdasági épületekkel jól felszerelt 500 holdas nemzeti birtok, melynek nagy része szántóföld, kisebb része elterjedt kaszáló. Szabad, kintő eladó. Felvilágosítást adjon a kiadóhivatalnak.

Eladó birtok.

Második bővített kiadásban, csinos kiállításban és tetszőtől alakban.

MIR J A M

lta; Dr. Kiss Arnold, vesprémi főorvos. Romk nyelvezetű női számtan-írott magyar nyelvű zsidó imádságok könyve. Ár: Vészonkötésben 2 fr. 10 kr. Bőrököt 3 fr. 50 kr. Csontuntáztatás díszes kötet 5 fr. Letgynonba börtökös 6 fr. Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában József-körút 18.

Közép-osztály.

Ózsi moncsikoff ... 4 fr. Téli kabát ... 7 fr. Felső ... 4 fr. Ferenc József-kabát (Gehroek) ... 3 fr. Téli nadrág ... 4 fr.

Rothberger Jakab,

Kristó-ter 2. 1-ső emelet.

Cipő

alkalmi vétel. Finom férfi és női cipők 1 fr. 50 kr. Felső 65 kr. 2 fr. 50 kr. Weisz, Budapest, Dorottya-utca 12. szám.

Nevelőnőket

francia, angol és német nyelvi tanítás, minden nemzetiségű bennokkolt és gyermekkereskedés lelkiismeretes ajánlók és helyezked. Magyar oktatónőket, zene és nyelv-ismeretekkel tárgyszerűen keresek 500-600 frt évi fizetéssel.

Szegheő S. Lujza

BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Csak Szanidok!

10 g Szanid 3 Sfal. 3 Cateb. 1 Terpin-elaj azonnal hatékony és minden utasodás nélkül helyes és hatékony. Ár: 10 g 3000 fill. forrás. Budapest, Török-gyógyászati király-utca 12.

Találmányokra

szabadalmakat készítő eszközök úgy belmínt külföldön Kalmár J.

Legjobb árt

fizet ócska arany, ezüst, órák, gyémánt és csillogó tárgyakért.

Hoffmann Adolf

ékszerész, Kerespet-utca 6. Bazarépület.

Karácsonyi

ajándék minden árában és nagy választékban.

Szépirási tanfolyam.

Leiksimeretes tanítás, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és kereskiskolának alkalmazott és kitűnő bizonyult módszerem alapján akadémiai rossz irással bíró, feltűnő szép és folyékony írást sajátíthat el magának. A tanfolyam kezdete minden nap. Ertekezés órák: 10-11-ig és 5-8-ig. Adler J. szépirati tan. Esti tanfolyam: 8-9-ig. V. Nagy-körön-utca 4., III. em. 7401

Eladó birtok.

Post-megyében, Kiskőrös vasút állomásától 1 órányira, valakkal és gazdasági épületekkel jól felszerelt 500 holdas nemzeti birtok, melynek nagy része szántóföld, kisebb része elterjedt kaszáló. Szabad, kintő eladó. Felvilágosítást adjon a kiadóhivatalnak.

Eladó birtok.

Második bővített kiadásban, csinos kiállításban és tetszőtől alakban.

MIR J A M

lta; Dr. Kiss Arnold, vesprémi főorvos. Romk nyelvezetű női számtan-írott magyar nyelvű zsidó imádságok könyve. Ár: Vészonkötésben 2 fr. 10 kr. Bőrököt 3 fr. 50 kr. Csontuntáztatás díszes kötet 5 fr. Letgynonba börtökös 6 fr. Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában József-körút 18.

Zongora.

legelőször fajú Mignone, csongószeg hanggal, elegáns külsejű, irésből készült, mellet 250 fr. eladó. Eladó zongora termében Váci-utca 25. sz. sarokház.

Várkonyi Dezső

Szegény legények. A régi betyár romantikából való néhány elbeszélés, amelyet a régi újságírók gárdájának ezen tehetséges tagja gyönyörű hamisítatlanul magyar nyelven annyi közvetlenséggel írt meg, hogy igen élvezetes olvasmányul szolgál. Ár 2 korona, börtentes kiadásban — a pénz elozetes beállítás esetén 2 kor. 20 fillér. Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában József-körút 18.

Nevelőnők

francia, angol és német nyelvi tanítás, minden nemzetiségű bennokkolt és gyermekkereskedés lelkiismeretes ajánlók és helyezked. Magyar oktatónőket, zene és nyelv-ismeretekkel tárgyszerűen keresek 500-600 frt évi fizetéssel.

Szegheő S. Lujza

BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Csak Szanidok!

10 g Szanid 3 Sfal. 3 Cateb. 1 Terpin-elaj azonnal hatékony és minden utasodás nélkül helyes és hatékony. Ár: 10 g 3000 fill. forrás. Budapest, Török-gyógyászati király-utca 12.

Találmányokra

szabadalmakat készítő eszközök úgy belmínt külföldön Kalmár J.

Legjobb árt

fizet ócska arany, ezüst, órák, gyémánt és csillogó tárgyakért.

Hoffmann Adolf

ékszerész, Kerespet-utca 6. Bazarépület.

Karácsonyi

ajándék minden árában és nagy választékban.

Szépirási tanfolyam.

Leiksimeretes tanítás, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és kereskiskolának alkalmazott és kitűnő bizonyult módszerem alapján akadémiai rossz irással bíró, feltűnő szép és folyékony írást sajátíthat el magának. A tanfolyam kezdete minden nap. Ertekezés órák: 10-11-ig és 5-8-ig. Adler J. szépirati tan. Esti tanfolyam: 8-9-ig. V. Nagy-körön-utca 4., III. em. 7401

Eladó birtok.

Post-megyében, Kiskőrös vasút állomásától 1 órányira, valakkal és gazdasági épületekkel jól felszerelt 500 holdas nemzeti birtok, melynek nagy része szántóföld, kisebb része elterjedt kaszáló. Szabad, kintő eladó. Felvilágosítást adjon a kiadóhivatalnak.

Eladó birtok.

Második bővített kiadásban, csinos kiállításban és tetszőtől alakban.

MIR J A M

lta; Dr. Kiss Arnold, vesprémi főorvos. Romk nyelvezetű női számtan-írott magyar nyelvű zsidó imádságok könyve. Ár: Vészonkötésben 2 fr. 10 kr. Bőrököt 3 fr. 50 kr. Csontuntáztatás díszes kötet 5 fr. Letgynonba börtökös 6 fr. Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában József-körút 18.

Zongora.

legelőször fajú Mignone, csongószeg hanggal, elegáns külsejű, irésből készült, mellet 250 fr. eladó. Eladó zongora termében Váci-utca 25. sz. sarokház.

Várkonyi Dezső

Szegény legények. A régi betyár romantikából való néhány elbeszélés, amelyet a régi újságírók gárdájának ezen tehetséges tagja gyönyörű hamisítatlanul magyar nyelven annyi közvetlenséggel írt meg, hogy igen élvezetes olvasmányul szolgál. Ár 2 korona, börtentes kiadásban — a pénz elozetes beállítás esetén 2 kor. 20 fillér. Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában József-körút 18.

Közép-osztály.

Ózsi moncsikoff ... 4 fr. Téli kabát ... 7 fr. Felső ... 4 fr. Ferenc József-kabát (Gehroek) ... 3 fr. Téli nadrág ... 4 fr.

Rothberger Jakab,

Kristó-ter 2. 1-ső emelet.

Cipő

alkalmi vétel. Finom férfi és női cipők 1 fr. 50 kr. Felső 65 kr. 2 fr. 50 kr. Weisz, Budapest, Dorottya-utca 12. szám.

Nevelőnőket

francia, angol és német nyelvi tanítás, minden nemzetiségű bennokkolt és gyermekkereskedés lelkiismeretes ajánlók és helyezked. Magyar oktatónőket, zene és nyelv-ismeretekkel tárgyszerűen keresek 500-600 frt évi fizetéssel.

Szegheő S. Lujza

BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Csak Szanidok!

10 g Szanid 3 Sfal. 3 Cateb. 1 Terpin-elaj azonnal hatékony és minden utasodás nélkül helyes és hatékony. Ár: 10 g 3000 fill. forrás. Budapest, Török-gyógyászati király-utca 12.

Találmányokra

szabadalmakat készítő eszközök úgy belmínt külföldön Kalmár J.

Legjobb árt

fizet ócska arany, ezüst, órák, gyémánt és csillogó tárgyakért.

Hoffmann Adolf

ékszerész, Kerespet-utca 6. Bazarépület.

Karácsonyi

ajándék minden árában és nagy választékban.

Szépirási tanfolyam.

Leiksimeretes tanítás, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és kereskiskolának alkalmazott és kitűnő bizonyult módszerem alapján akadémiai rossz irással bíró, feltűnő szép és folyékony írást sajátíthat el magának. A tanfolyam kezdete minden nap. Ertekezés órák: 10-11-ig és 5-8-ig. Adler J. szépirati tan. Esti tanfolyam: 8-9-ig. V. Nagy-körön-utca 4., III. em. 7401

Eladó birtok.

Post-megyében, Kiskőrös vasút állomásától 1 órányira, valakkal és gazdasági épületekkel jól felszerelt 500 holdas nemzeti birtok, melynek nagy része szántóföld, kisebb része elterjedt kaszáló. Szabad, kintő eladó. Felvilágosítást adjon a kiadóhivatalnak.

Eladó birtok.

Második bővített kiadásban, csinos kiállításban és tetszőtől alakban.

MIR J A M

lta; Dr. Kiss Arnold, vesprémi főorvos. Romk nyelvezetű női számtan-írott magyar nyelvű zsidó imádságok könyve. Ár: Vészonkötésben 2 fr. 10 kr. Bőrököt 3 fr. 50 kr. Csontuntáztatás díszes kötet 5 fr. Letgynonba börtökös 6 fr. Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában József-körút 18.

Zongora.

legelőször fajú Mignone, csongószeg hanggal, elegáns külsejű, irésből készült, mellet 250 fr. eladó. Eladó zongora termében Váci-utca 25. sz. sarokház.

Várkonyi Dezső

Szegény legények. A régi betyár romantikából való néhány elbeszélés, amelyet a régi újságírók gárdájának ezen tehetséges tagja gyönyörű hamisítatlanul magyar nyelven annyi közvetlenséggel írt meg, hogy igen élvezetes olvasmányul szolgál. Ár 2 korona, börtentes kiadásban — a pénz elozetes beállítás esetén 2 kor. 20 fillér. Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában József-körút 18.

Nevelőnők